

Dixitq; deus: Fiat lux. i. sibi genuit in q; erat vt fieret lux. Vel facilitate norat. i. ram facile lucē fecit vt q; loquit. Lucē dicit lucidā nubem/claritate qdam tenui supiores mūdi partes illumināre. Hec fuit de materia placenti: in quam etiā resoluta ē factio sole: sicut dicit de stella magorū/et colūba christi. Alij dicūt q; d

Matth. 2. et. 3.

Dixitq; deus: Fiat lux. Et facta est lux. Et vidit deus lucem q; esset bona: et diuisit lucē a tenebris: appellauitq; lucē diē: et tenebras noctem. Factūq; ē vespere et mane dies vnus. Dixit q; deus: Fiat firmamentum in medio

spissiores lucidas: artificio scilicet: oleo ē ore emisso sub aq; . Comendat autem auctor deus a facilitate operadi: vbi dicitur: Dixit. A dispositione: vbi dicitur: Fiat lux. Ab approbatione operis: vbi dicitur: Vidit deus. Item circa creaturam notant tria: Perfectio: vbi dicit: Vidit deus lucē q; eēt bona. Distinctio: vbi dicit: Diuisit lucem a tenebris. Terminatio: vbi dicit: Factum est vespere et mane. **E**t facta est lux. Per fiat/intelligit essentia facis in dei psciētia. Per facta est: essentia eiusdē in propria natura. **E**t vidit deus: id est q; placuerat in psciētia vt fieret: placuit in essentia vt maneret. **V**el tropice: **V**idit. i. videri fecit. i. visibilis fecit si esset q; videre posset. **E**t diuisit lucem a tenebris. Hic incipit dispositio: tñ aliqd addit d; creatioe: q; simul cū luce tenebras creauit. i. ymbra ex obiectu corpis tenebrosi ad ipsam lucē: Et ita tenebras et lucē creādo diuisit loco et q̄litate: vt nunq; simul essent: s; sp eregiōe. Intelligit etiā h; diuisio āgelorū. Stātes lux: cadētes tenebrę dicit sūt. **A**ppellauitq; lucē diē. i. talem fecit: vt pueniret ei hoc nomē dies. Clarū. Et dies dicitur a dian qd ē claritas. Lux s; dicitur a luendo: q; luit. i. purgat tenebras. Et dicunt tenebrę: q; teneant oculos ne videāt. **F**actūq; ē vespere. Luce enim facta in orietē: pcedēte ad occidentē ad modū solis: factū est vespere: et eadem migrāte sub terra et veniēte ad orientē: factū est mane: et sic factū est dies vnus naturalis ex viginti quatuor horis. Hec notādū q; mane ē terminus finalis pcedētis diei: initialis s; pars sequentis. Vñ prima non dicitur habuisse mane: q; mane duplicē habet respectū: Est terminus finalis pcedētis diei: et initialis sequentis. **D**ixit q; deus. Prosequit moyses opus secūde diei: et d; distinctioe opis p̄me diei. Opus p̄me diei: fuit opus creatiois: opus secūde et tertie: opus distinctionis: opus triū sequentiū: opus ornatū. Vñ pmo agit moyses de creatioe: scdo de distinctioe: tertio d; ornatu. **F**iat firmamentū. Firmamentum: superficies mundi sensibilis ex aquis congelatis in crystallum: vt dicunt: alia omnia sensibilia p̄tinēs ad similitudinē teste oui. Et dicit firmamentū: q; firmū: et q; terminus est agrū que sup ipm sūt: intrāgressibil. Et nota q; dicit: Fiat firmamentū: et similit; fecit firmamentū: et post: Factū est firmamentū. In p̄ nota factio firmamēti i dei psciā: In scdo factio eiusdē in materia: In tertio factio eiusdē in pfecta essentia. Vel in p̄ dei psciētia: in scdo āgelorū notigā: in tertio pductio ad esse. Nō ita dicitū est d; luce: q; angelica natura p̄ fuit in dei psciētia: scdo in sui essentia: vñ tñ bis dicitū est: Fiat lux: et facta ē lux. Et nota q; huius diei opi nō adhibet b̄ndictio: triplici de causa. Prima est: q; p̄uidit lapsū angelorū hac die futurū: Vñ ecclesia hac die celebrat de angelis ad honore stātū. Scda ē: q; binariū ē infamis numerus. Tertia: q; opus huius diei inpletū: tertia die p̄ficat: vñ et opi illius diei bis b̄ndicif. **D**iuisitq; aquas que erāt sub firmamēto. De q; b;: Qui regit aq; superiora ei. Et ite: B̄ndicite aque q; sup celos sūt. Et sūt aq; iste congelatē ad modū crystalli: Vñ a q̄busdā dicunt celi crystallini: vel sūt vaporabiles ad modū nebulę. Et cur ibi sint:

Ps. 103. Danic. 3. e.

nouit deus. **V**ocauitq; deus firmamentū celū. i. tale fecit qd; debeat dici celū: a celādo q; celat oia inferiora sub se.

* Tu fornicata es cū amatorib; mult;: nūc saltē reuertere: et ego suscipiā te dicit dñs. Jō d; Esa. ly. b. Inuocate eū dñs

Doraliter

agrū: et diuidat aq; ab aq;. **E**t fecit deus firmamentum: diuisitq; aquas que erāt sub firmamento ab his q; erant sup firmamentū. **E**t factū est ita. **V**ocauitq; deus firmamentū celū: **E**t factū est vespere et mane dies secundus.

Weda. Strabus. Septē **D**oraliter **V**ocauitq; deus firmamentū celū. i. tale fecit qd; debeat dici celū: a celādo q; celat oia inferiora sub se. **V**el tropice: **V**idit. i. videri fecit. i. visibilis fecit si esset q; videre posset. **E**t diuisit lucem a tenebris. Hic incipit dispositio: tñ aliqd addit d; creatioe: q; simul cū luce tenebras creauit. i. ymbra ex obiectu corpis tenebrosi ad ipsam lucē: Et ita tenebras et lucē creādo diuisit loco et q̄litate: vt nunq; simul essent: s; sp eregiōe. Intelligit etiā h; diuisio āgelorū. Stātes lux: cadētes tenebrę dicit sūt. **A**ppellauitq; lucē diē. i. talem fecit: vt pueniret ei hoc nomē dies. Clarū. Et dies dicitur a dian qd ē claritas. Lux s; dicitur a luendo: q; luit. i. purgat tenebras. Et dicunt tenebrę: q; teneant oculos ne videāt. **F**actūq; ē vespere. Luce enim facta in orietē: pcedēte ad occidentē ad modū solis: factū est vespere: et eadem migrāte sub terra et veniēte ad orientē: factū est mane: et sic factū est dies vnus naturalis ex viginti quatuor horis. Hec notādū q; mane ē terminus finalis pcedētis diei: initialis s; pars sequentis. Vñ prima non dicitur habuisse mane: q; mane duplicē habet respectū: Est terminus finalis pcedētis diei: et initialis sequentis. **D**ixit q; deus. Prosequit moyses opus secūde diei: et d; distinctioe opis p̄me diei. Opus p̄me diei: fuit opus creatiois: opus secūde et tertie: opus distinctionis: opus triū sequentiū: opus ornatū. Vñ pmo agit moyses de creatioe: scdo de distinctioe: tertio d; ornatu. **F**iat firmamentū. Firmamentum: superficies mundi sensibilis ex aquis congelatis in crystallum: vt dicunt: alia omnia sensibilia p̄tinēs ad similitudinē teste oui. Et dicit firmamentū: q; firmū: et q; terminus est agrū que sup ipm sūt: intrāgressibil. Et nota q; dicit: Fiat firmamentū: et similit; fecit firmamentū: et post: Factū est firmamentū. In p̄ nota factio firmamēti i dei psciā: In scdo factio eiusdē in materia: In tertio factio eiusdē in pfecta essentia. Vel in p̄ dei psciētia: in scdo āgelorū notigā: in tertio pductio ad esse. Nō ita dicitū est d; luce: q; angelica natura p̄ fuit in dei psciētia: scdo in sui essentia: vñ tñ bis dicitū est: Fiat lux: et facta ē lux. Et nota q; huius diei opi nō adhibet b̄ndictio: triplici de causa. Prima est: q; p̄uidit lapsū angelorū hac die futurū: Vñ ecclesia hac die celebrat de angelis ad honore stātū. Scda ē: q; binariū ē infamis numerus. Tertia: q; opus huius diei inpletū: tertia die p̄ficat: vñ et opi illius diei bis b̄ndicif. **D**iuisitq; aquas que erāt sub firmamēto. De q; b;: Qui regit aq; superiora ei. Et ite: B̄ndicite aque q; sup celos sūt. Et sūt aq; iste congelatē ad modū crystalli: Vñ a q̄busdā dicunt celi crystallini: vel sūt vaporabiles ad modū nebulę. Et cur ibi sint:

li dñi multo plus lucidiores super solem circūspicientes omnes vias hominū: et pfundum abyssi: et hominū corda intrantes in absconditas partes. **F**iat lux. Homo iustus lux ē: et pctō: tenebra. Hi diuisi sūt merito et p̄mio. ij. Cor. vj. c. Que p̄cipatio iusticie cum iniqtate: aut que societas luci ad tenebras: Prima dies a plena luce inchoauit: et luce occidēte in vespere declinauit. Sed ite: luce redeunte ad orientem/lucem recepit: q; primus homo factus est in luce plena. i. in pcti immunitate: post in tenebras ignorantie et pcti cecidit. Sed iterum de morte ad vitam p̄ christū resurgente ad lucem redijt. Eph. v. d. Exurge qui dormis: exurge a mortuis et illuminabit tibi christus. Nos s; oēs p̄ sumus tenebrę: q; oēs nascunt filij ire: Eph. ij. a. S; p̄ grāz baptisimale vel p̄nitentię sumus lux. Eph. v. b. Eras; aliqui tenebrę: nūc at lux i dño.

Allegorice **F**iat lux. Lux: boni āgeli: tenebrę mali: vt dicitū est. Vel lux: sacra sc̄ptura. Ps. Lucerna pedis meis sibi tuū. Prouer. vj. c. Mandatū lucerna est: et lex lux. Si vis videre hanc lucē: primo stude vt sis in luce per cordis mūdiciā. Sap. j. a. In maluolā aiaz nō introibit sapia. **E**t fecit deus firmamentū. Firmamentū: sacra sc̄ptura: q; firma est. Vñ Prouer. xij. c. Labiū veritat; firmū erit in p̄petuū. Deut. xxxij. d. Tingat in oleo pedem suū: ferrum et es calcamentū eius. i. tingat affectum suū in grā spūali: et sic p̄dicatio eius fortis fiet et durabilis. Itē sc̄ptura sacra p̄firmat bonos in bono. Ps. Verbo dñi celi firmati sunt. Item est intransgressibilis: q; in ea nemo debet esse nimis subtilis inq̄sitor. Prouer. xxij. in fi. Nō trāsgrediar; terminos antiquos q; posuerūt p̄res tui. Ibidē. xxv. in fi. Sicut q; mel comedit multū et nō est ei bonū: sic p̄curator maiestat; opprimetur a gloria. **D**iuisitq; aq; et. Aque sup firmamentū: sūt mysteria nob abscondita. Aque sub firmamēto: sūt opa dñi in p̄senti facta vel eoz noticia. Nūc enī q̄si paruuli potam; aq; inferiorib;: s; i futuro potabim; aq; supiorib; q̄si optimo vino. Ps. Inebriabunt ab yberrate domus tuę: et torrete voluptat; tuę potabis eos. In aq; diuidit dñs: q; docet nos in p̄senti eē p̄tētos lacte simplicis doctrine. Eccl. ij. c. Altiora te ne q̄sier; q. d. Aquas supiores noli bibere. i. celestia secreta nimis inq̄rere: s; q̄ p̄cepit tibi dñs. q. d. Inferiorib; aq; sis p̄tē. **V**ocauitq; deus firmamentū celū. Sacra sc̄ptura dicitur celū: q; in ea multa nobis abscondita celantur. Vel firmamentū: ecclesia. Aque superiores: p̄lati: Inferiores: subditi. Vel firmamentū: christus. Aque superiores: celestes delectationes. Inferiores: terrene et carnales: que dicuntur maria: iuxta illud Eccl. j. b. Omnia flumina a mari exeūt: et in mare reuertunt. Has diuidit firmamentū: quia christus per amaritudinē passionis magnū chaos inposuit: vt nullus valeat ab his ad illas trāfire. Quidā nō bñ diuidūt int̄ has aquas: q; sub specie vtut; vitii int̄ nutriūt. Matth. vij. c. Attēdite a falsis p̄phet; q; veniūt ad vos i vestimēt; ouiu;: intrinsec; aut sūt lupi rapaces.

Allegorice Ps. 118.

Ps. 32.

Ps. 35.

Aliter Aliter

Ruel. 16. g.

Doraliter

Doraliter **F**irmamentū: Aia rōnalis. Aque superiores: sancta desideria et mūdę cogitationes: De quibus * B̄ndicite aque

Aer
Ether
Olympus
Spacium
Firmamentum
Celum angelorum
Celi sancte trinitate.

Hieronymus e converso
 Primo celum sancte
 trinitatis. Secundo
 angelorum. Tertio
 firmamentum: et sic
 de alijs.

Tota machina mundialis. Phs. pan. id est omne.
 Regio sub lunaribus. Job. xij. e. Princeps huius mundi.
 Celum empyreum propter sui mundiciam. (dicite.
 huius mundi i se hinc imagine. Bar. ii. Præ
 Suptor: ps rons. i. synderesis. Job. iij. c. In mu

dum venit. a. **U**
 rit vo de: **C**ongre
 gent aque. Tertio
 die congregavit deus
 aquas sub firmamento
 in locum unum: que licet
 plura obtineant loca:
 tunc dicitur sunt congregatæ
 in unum: quia continuat in
 unum intra viscera ter
 re. Et porrit eæ ut aqua
 que totum aeris spacium
 occupabat vaporabi
 les solidae modicum

Bixit vo deus: **C**ongregetur
 aque que sub celo sunt in lo
 cum unum: et appareat arida.
Factumque est ita. Et vocavit
 deus aridam terram: congregatio
 nesque aquarum appellavit maria.
Et vidit deus quod esset bonum: et
 ait: **B**erminet terra herbam
 et virget et faciet semem: et lig

obtimeat locum: vel terra paululum subsedit: ut intra se eas tanquam
 in matrice includeret. Et sic apparuit arida terra. scilicet quia plus late
 bat sub aquis. Et tunc prope dicebat humus ab humore: Arida
 vero sic prope dicitur a aqua in unum collecta a sui natura. Terra
 vero dicitur: quia terribilis pedibus: vel alijs tribus elementis circumpositis. So
 lus a soliditate. **T**ellus quia tolerat hominis labores: vel quia eius fru
 ctus tolluntur. **V**ocavit deus aridam terram. i. tale se
 rit quod sic prope deberet vocari: vel vocari voluit: vel quid dicit.
Appellavit maria. Expone similitudinem. Debet enim quæ
 libet aquarum congregationes appellant maria. **E**t vidit de
 us. i. quod placuit in sermo: placuit in ope. **E**t ait: **B**er
 minet. i. germine et germinandi potentia a me suscipiat. **N**on suc
 cessive germinavit: ut flores faceret: postea fructus: sed simul
 fructus habuit et potentia fructificandi. Et hec potentia dicitur na
 tura. i. vis rebus insita et sibi producere similia. **V**idit multi autem
 mater mundum factum in autumno: si vere credit creatur et recreatur.
Et faciet semem: unde alia renascantur: ut sit generatio re
 rum perpetua. **N**ota semetipsum solet dici antequam seratur dum adhuc est in
 semine. i. in horreo: semem dum seritur: seminium quoniam factum est. Solet
 etiam dici semem hominum: seminium animalium: semem arborum et herbarum.

Et vidit deus quod esset

Doraliter **H**indicate aqua omnia que sub celos sunt domino. Et Job. xij. c. Si
 Daniel. 3. c. Continuerit aqua: oia siccabunt: si emiserit eas: subvertetur terra.
 Inferiores sunt terrana desideria et invidie cogitationes. iij.
 Reg. ij. d. Habitatio huius civitatis optima est: si aqua pessime sunt.

Allegorice **C**ongregentur aque que sub ce
 lo sunt etc. **A**que sub firmamento sunt infideles sub sacra scri
 ptura: Boni enim sunt super: quia iusto non est lex posita. i. **L**i
 moth. j. b. sed iniustus: ut eos coerceat a malo. **H**inc est quod in
Ecceh. j. e. rote sequuntur aialia: quia scriptura magis sequitur iu
 stos quam iusticia eam. **A**que istę congregatę sunt in unum: quoniam cessa
 vit persecutio que inualuerat tantum in primitiva ecclesia: et reddita
 est pax ecclesie: et tunc apparuit arida. i. ecclesia. **V**el **C**on
 gregentur. i. congregabunt in lacum inferni. **U**n. **E**sa. xxij. d.
Congregabunt congregatio vni fascis in lacum: et claudent ibi in
 carcere: et post multos dies visitabunt. **E**t appareat
 id est apparebit: arida. i. ecclesia que ad bonos ab humore no
 tio: de qua Job. xl. c. Sub umbra dormit. Et que ad malos ari
 da ab humore greg. De hac ariditate **L**uc. xxij. e. Si in vi
 ridi hec faciunt: i. arido quod fiet. **V**ocavit deus aridam
 terram. Ecclesia arida facta ab humore noxie percipiscit: rec
 te vocat terra: quia tunc incipit terri. **T**imoth. ij. d. Oes qui
 pie voluit vivere in christo iesu persecutionem patient. **E**sa. liij. d.
Ecce creavi fabrum sufflantem in igne prunas. **F**abri sunt mali: qui

tribulatio modo bonos in igne tribulationis. **E**c converso mali modo pro
 sperant. **P**s. **E**cce peccatores et abidates in seculo obtinuerunt **P**s. 72.
 diuitias. **D**e admirat Job. xxj. a. Quare impij viuunt sub
 limati sunt propter diuitias: Postea determinat: **D**ucit in
 bonis dies suos: et in puncto ad inferna descendunt. **H**iere. xij. a.
Congrega eos quasi gregem ad victimam. **S**olet dici: **T**erra es et in **i**. 5. d.
 terra ibis: si mortuus est terrenus ad terram et venit celestis: unde nunc dicitur:
Terra es et in celum ibis. **V**is audire **H**: **D**atth. v. a. **B**eati qui
 persecutionem patiuntur etc. **A**byssice **C**ongregatio est **A**byssice.
 aquarum appellavit maria. i. delectationes temporales: quia in ama
 ritudine terminantur: quous sectaribus dulces videantur. **E**sa. lviij.
 in fi. **I**mpij quasi mare feruens quod quiescere non potest: et redudat

fructum
 iuxta genus suum: cuius semen in
 semetipso sit super terram. **E**t fa
 ctum est ita. **E**t protulit terra
 herbam virentem et afferen
 tem semen iuxta genus suum
 lignumque faciens fructum:
 et habens unumquodque se
 mentem secundum speciem suam.

et ope et cogitatione. **P**rouer. xxij. c. Stulticia colligata est in
 corde pueri: si erga disciplinam fugabit eam. **O**see. xij. d. Colligata
 est iniquitas ephraim: absconditum est peccatum eius etc. **A**pp
 areat arida. **S**ublata aqua apparet arida: sic sublata pec
 catis apparet deo facies mentis nostre. **C**ant. ij. d. **O**hide mihi fac
 ientiam tuam. **C**ongregatio aquarum appellavit maria. i. delicias temporales. **P**rouer. xij. b. **E**xtrima gaudij lacus
 occupat. **I**te diuitie dicuntur mare: quia plene sunt amaritudine.
Breg. **C**um labore acquirunt: cum timore possident: cum dolore
 amittunt. **O**see. xij. d. **A**d iracundiam me provocauit ephraim in
 amaritudinis suis. **B**erminet terra herbam. i. ipsa
 ecclesia miores fideles: **E**t lignum pomiferum. i. maio
 res. **V**el terra. i. anima: herbam: id est bona desideria et san
 ctas meditationes. **E**t lignum pomiferum: id est bona opera: vi
 de puenit odor bonę fame. **D**atth. v. b. **L**uceat lux vestra.
Vel herba: minor opera de virore fidei prodeuntia. **L**ig
 num pomiferum: maiora. **I**n hoc quod dicitur: **V**irentem: mone
 mur considerare fragilitatem humanam: que mane viret: ve
 sperere decidit: indurat et arefcit. **L**ignum pomiferum radicem ha
 bet: dilatationem: erectionem: folia: fructus: sic iustus debet ha
 bere charitatis radicem. **B**reg. sup Job. **N**ihil habet viri
 ditatis ramus boni operis: nisi manserit in radice charitatis.
Item dilatationem charitatis: que se extendit ad finistras per
 patientiam: ad dexteram per benivolentiam. i. **C**or. xij. b. **C**har
 itas patientia est etc. **E**rectionem spei: folia: sanam doctrinam: fru
 ctus: bona opa. **I**n hoc quod dicitur: **I**n hoc fit quoniam homo
 homini bona sua comunicat per pietatem: et in malis illi com
 partitur per compassionem. **D**e primo Job. xxxj. b. **S**i comedi
 buccellam meam solus. **D**e secundo Job. v. d. **V**isitans speciem
 tuam non peccabis. ij. **C**or. xj. g. **Q**uis infirmus etc. **P**ro
 prie iuxta genus suum facit fructum: qui misericors est. **M**ar
 tialis enim est omni homini misericordia. **J**ob. xxxj. b. **A**b in
 fantia creuit mecum misericordia: et de vtero egressa est mecum.
Vel iuxta genus facit fructum: qui in labore et dolore pign
 tentie viuunt. **J**ob. v. b. **N**on nascitur ad laborem. ij. d. **I**n sudo
 re vultus tui etc. **L**ucifer que sinit hunc requiem: et ideo miser
 cecidit: ut in eternum laboret et doleat. **E**sa. xij. d. **A**scenda etc.

Cuius semen in semetipso. **I**n semetipso semem ha
 bet: quod testimonium habet proprie scie: quod de se magis sibi quam adu
 latores credit. **E**ccl. j. xxvij. b. **N**on sentat in sapia manet sicut
 sol: **N**am stultus ut luna mutat. **S**ic et illi qui proprias scias in
 aliorum linguis posuerunt. **H**erms **B**erri. **Q**ui scientias suas in
 alienis linguis posuerunt: modo magni: modo parui: modo nulli videtur
 prout linguis hominum eos vitupare placuerit vel laudare.
Doraliter: **F**iat luminaria

B
 + ps. 32.
 Al. fterentem
 Al. ftemen

Ps. 89.

Et vidit deus qd eēt bonū. i. approbavit: vel bonū vi-
sibile fecit. b. Dixit autē deus. Prosequit op' qrtē diei: i
qua r in sequētib' agit de ornatu mūdi. In pma enī egit de
creatiōe: In duab' sequētib' de distinctiōe. Incipit autē ab
ornatu supior. i. firmamētū sicut r in distinctiōe fecerat. Et
hoc ē: c. **Fiāt lu-**

minaria. i. sol/ luna
et stelle. Stelle sūt in
firmamēto fixę sūm qd
dam vel ppe ipsū: sūm
alios sol r luna r cete-
ri planete sub stellis in
ethere. e. **Et diu-**
dant. Quia sol exi-
stens sup terrā/ diē fa-
cit: existēs sub trā/ no-
ctē: quā luna r stel-
le illustrāt. f. **In si-**
gna: serenitatē r tem-
pestatē. Vel in sig-
na et tpa. i. in signa
tempoz: vt. i. distin-

Dematio. et
obe. c. folite

a Et vidit deus qd eēt bonū:
Factūq; est vespere r mane
b dies tertius. Dixit autē deus:
c **Fiāt lumina** in firmamēto
d celi: et diuidāt diē ac noctē:
e et sūt in signa et tpa et diēs
f et ānos: et luceāt i firmamē-
g to celi: et illuminēt terrā. Et
h factū est ita. Fecitq; deus duo
i lumina magna: luminare
m maius vt p̄sset diei: et lumi-

guāt int̄ quatuor tpa āni. Nō enī facta sūt in signa euētū:
q̄si oia ptingāt p stellatiōes: sicut dicit qdā: Lōtra q̄s dis-
putat Aug' satis i li. de ciui. dei. h **Dies et ānos:** Plu-
ralit' dicit p̄t diē naturalē r vsualē: r annū solarē r lunarē.
k **Lumina magna:** lumie r corpe: nō tm̄ cōpariōe stel-
larū. l **Dixit etiā deus.** Opus q̄ntē diei ē. m **Repti-**
le. i. pisces. Sicut enī terra habet sua reptilia: ita r aq. i. pi-
sces. n **Anime viuētis:** que tū cum corpe morit'. Sola
aia rōnalis ppetua est: vegetabilis r sensibilis cū corpe mo-
riunt: nec p̄tē dicunt aīe/ s̄ potētē qdā. o **Et volati-**
le. Mora volatilia facta sūt d aq̄s: licet eoz loc' sit aer: Aer
enī nō erat tātē corpulētē vt de ipso formarent'. Posset tū
deus de aere si vellet/ ea facere: r p̄tērea facilis ē trāsīt' d aq̄
in aerē: et ecōuerso aq̄ defacili rarefuit in aerē: et aer p̄densat
in aquam. n **Anime viuētis.** i. q̄ sit animal viuens.
p **Sub firmamēto.** i. in aere. Et est contra platonē: qui
ponebat angelos factos ad ornatum aeris: cum tū constet
omnes angelos creatos i emp̄reo: sicut aia creat' in corpe.

Creauitq; id est
Moraliter * **Fiāt lumina.** Lumina. i. iusti.
Phil. 4. b. In q̄s lucei sic lumina i mūdo/ s̄bū vite p̄ti-
nētes. Et recte iusti lumina dicunt: q̄ sic lumina q̄cqd de
eis mētiant' nō mutāt cursū: sic iusti q̄cqd dicāt mali/ sp i bo-
no p̄seuerāt. Prover. xij. c. Nō tristabit iustus q̄cqd ei acci-
derit. **In firmamēto.** Phil. iij. d. Cōuersatio n̄ra i ce-
lis ē. e **Diuidāt diē ac noctē.** Hic notat discretiō: d q̄
brūs Herū. Discretiō nō ē tā virt' q̄ auriga virtutū. i. Thes-
sal. v. d. Oia pbate: qd bonū est tenete: Hoc ē diuidere int̄
diē r noctē. Vel k **Duo lumina:** sūt duo testamēta. Lu-
miare mai' mouū testamētū: Luminare min': ver' testamētū.
Vel lumina mai' r min' doctoz maioz r mioz: q̄ debēt
lucere i firmamēto sacre sc̄pturę: nō sub modio cōmodi tpa:
vel sub lecto carnalis voluptat'. Mart. iij. c. Memo accē-
dit lucernā rē. Vel sub sacco cilicino. Apoc. vj. d. Sol fact'
est q̄si fact' cilicin'. i. lumē plati vel doctoz absconditū sub
horrore pcti. Et nota qd dicit: Sub firmamēto/ nō sup: quia
nō pl' s̄ape q̄ oportet s̄ape: Roma. xij. a. Job. xxvj. c. Qui
tenet vultū solis sui r posuit sup eū nebulā/ terminū circūde-
dit aq̄s. Prover. xxiij. a. Noli laborare vt dixerit: s̄ prudētē
tuę pone modū: et ne erigas cor tuū ad diuitias q̄s h̄e non
potes. Q̄s aues sub firmamēto habitāt: s̄ qdā in aere: qdā
in terra: qdā in aq̄s: qdā nūc in aere: nūc in aq̄s. Primi/ p̄tē/
platiui: secūdi/ actiui: tertij/ studiosi: quarti/ q̄ nunc oīoni va-
cāt/ nūc studio sc̄pturaz: De qb' .ij. Cor. v. c. Siue mēte ex-
cedim' deo: siue sobriū sum' vob. f **In signa.** Boni sūt
in signa/ trib' modis. In signū cui p̄dicet. Luc. ij. e. Hic po-
sit' est i signū cui p̄dicet. Job. xvi. c. Tenuit ceruicē meam/
p̄stegit me: et posuit me q̄si in signū. Sc̄do sūt in signū. i. i

Aliter

spectaculū. i. Cor. iij. b. Spectaculū facti sum' mūdo r an-
gelis r hoib'. Angeli qdē tam boni q̄ mali diligēt nos in-
spiciūt. Brūs Herū. Illos inuidię passio: istos misericordię
cōpassio sollicitat/ vt in nos intēdāt incessant'. Tertio mō sūt
in signū futuri. Hoc enī qd mō boni patiunt' certissimū sig-
nū est qd mali q̄ modo

nare min' vt p̄sset nocti: et
stellas. Et posuit eas de' in
firmamēto celi vt lucerēt su-
per terrā: et p̄sset diei ac
nocti/ r diuiderēt lucē ac te-
nebras. Et vidit de' qd esset
bonū: Et factū est vespere et
mane dies qrt'. Dixit etiā
de': Producat aq̄e reptile
ānime viuēt' r volatle sup
p terram / sub firmamēto celi.

florēt nō remanebunt
impuniti. Esa. xxxij. c.
Sup humerū populū
mei ascendunt spine r
vepres. **Et tpa.**
Tps maloz modo ē:
s̄ tps bonoz i futuro
erit. Job. vij. a. Tps
meū nōdum aduenit:
tps aut' v̄m sp ē para-
tum. Luc. xix. g. Et
nūc qdē i hac die tua
q̄ ad pacē tibi. Miere.
xviij. c. Diē hois non
desideraui. Job. iij. d.
Quare data ē misero

lux: b **Et dies et ānos.** Dies/ singuli iusti: āni/ collectiō
iustoz. Job. iij. a. Nō computent' in dieb' āni. Dies r āni i
se reuoluunt: sic boni sp ad p̄tā p̄sciētā reuertunt' / p̄siderā-
tes p̄tā fragilitatē. Sap. viij. c. Intras in domū meā con-
quiescā. **Luceāt in firmamēto.** i. in christo. Boni enī
apud deū semp lucidi sūt/ licet sint mūdo despecti. Job. xij.
a. Deridetur iusti simplicitas/ lampas p̄tempa apud cogita-
tiones diuitū/ parata ad tps statutū. Vel k **Duo lumina** Aliter
naria: christus r moyses. Luminare maius christus: qui p̄-
fuit populo nouę legis. Luminare min' / moyses qui p̄fuit
populo iudaico. Stelle/ prophete et apostoli. Vel luminare Aliter
maius: christus qui p̄est diei. i. iustis. Luminare min' / bea-
ta maria que p̄est pctōribus. Stelle/ alij sancti. Firmamen-
tum/ ecclesia. Aq̄e fluidę/ genus humanū. Ec̄s. i. a. Bene-
ratio aduenit r p̄terit: terra autē in eternū stat. i. ecclesia. ij.
Regl. xij. d. Dēs morimur r q̄si aq̄ dilabimur in terrā que
nō reuertent'. Pisces qui remanēt in aqua vnde facti sūt: ma-
li sūt qui remanēt i corruptiōe pcti in q̄ nati sūt. Osee. ij. a.
Me forte expoliem eā nudā/ r statuā eā nudā s̄m diē natiui-
tatis sue. Ec̄ch. xvj. a. In die ortus tui non est p̄cisus vim-
bilicus tuus. Aues que sursum eleuant' ab aquis: sunt q̄ ha-
bent cor eleuatū a terrenis ad cglū: et tū sub firmamēto: quia
semp recogitāt infirmitatē suā. Eph. iij. b. Tibi omniū san-
ctoz mīmo data est gr̄a hęc: in gentib' euāgelicę inuestiga-
biles diuitias christi. Vel per aquā baptisim' accipit. Zach.
xiiij. b. Exibūt aq̄e viuę de hierusalē: mediū earū ad mare
orientale/ et mediū ad mare nouissimū: quia baptisatoz vna
pars eligit amaritudinē in p̄senti p̄pter christū / cui nomen
oriens: alia pars fluit ad amaritudinē eternā: et h̄ ē mare no-
uissimū. Josue. iij. d. Aq̄e intumescētē adinstar mont' ap-
paruerūt p̄cul ab vrbe q̄ vocat' edom: q̄ h̄o inferiores erant
in mare solitudinis: qd nūc vocat' mortuū/ descenderūt. Per
aquis intumescētē/ intelligunt' boni: qui sub pedib' suis to-
tū mūdū habēt: vnde r p̄cul sūt ab edom. i. amore terrenoz.
Edom enī interpretat' terren'. Per aq̄s que in mare mor-
tuū descenderūt: significant' mali: qui descendūt in infernū:
vbi semp viuēt in morte. Ps. Dors depascet eos. Apoc.
ix. b. Querent hoies mortem r non inueniēt eam: desidera-
bunt mori/ et mors fugiet ab eis. Iustum est enim vt qui sp
vixit i culpa/ nunq̄ moriat' in p̄na. m **Reptile/ cupidi.**
Brūs Herū. Age miser: sequere ducē tuū. Oculi tui subli-
me videant: multiplica p̄bēdas: hinc ad archidiaconatū euo-
la: ad ep̄atum aspira: paulatim ascēdis: sed non paulatim de-
scendes: imo tanq̄ fulgur impetu vehementi. n **Anime**
viuēt'. Mali mō viuūt: sed nō sentiūt. Prover. xxiij. d.
Vulnerauerūt me r nō dolui: verberauerūt me r non sensi.
Duplex est desperatio d' vulnerato: vel q̄ nō sentit vuln':
vel q̄ nimis sentit. Prima nō q̄rit medicū: sc̄da nō sustinet.

Moralit'. Pisces/ Boni

C

Ps. 48.

Creauitq; id e plasmauit: id e de p̄iacenti materia fecit. Cete gradia. Accipit cete neutri generi declinabile. Et occidet cetū qui e in mari. Adorabile. i. mobile de esse ad nō esse. g. Iumēta et reptilia et bestias etc. Que-

Gen. 1.15.

1.1. nuptie

Gen. 1.15.

Luc. 11.9.

Intra. 5. c.

Moraliter

Wp̄lice

Creauitq; deus cete gran- dia: et omnē animā uiuentē atq; mirabile quaz pduce- rant aque in species suas: et omnē uolatilē fm gen^o suū. Et uidit deus qd esset bonū b̄ndixitq; eis/dicēs: Cresci- te et multiplicamini et reple- te aquas maris: auēsq; mul- tiplicent sup terrā. Et factū

Per iumēta/luxuriosi. Job. 1. d. Computruerūt iumēta i stercore suo. Per bestias/supbi. Job. xxix. c. Cōterebā mo- las iniqui. Hec tria significant Job. xij. b. per iumēta/pisces et uolucres: ibi: Interroga iumēta et docebunt te. Ideo dia- bolus dicit auis/qñ temptat d̄ supbia: dicit bos/qñ temptat

est uespe et mane/dies qñt^o. Dixit qz deus: P̄ducat terra animā uiuentē in gene- re suo: iumēta et reptilia et be- stias terrē fm species suas. Factūq; est ita. Et fecit de^o bestias terrē iux species su- as: et iumēta et oē reptile terrē i genere suo. Et uidit de^o qd esset bonū/et ait: Fāciamus

et auis. g. In genere suo. Dicit sūt d̄ terra et h̄bo et ope. Verbo. Unde Job. iij. d. Qui d̄ terra est/ de terra loquitur. Esa. xxix. a. Erit qñi phythonis de terra uox tua/ et de humo eloquiū tuū musitabit. Opere. Psal. iij. d. Gloria eoz in cō- fusione q̄ terrena sapiūt. Ps. Etenī i corde iniquitates opamī i terra/ iusticias man^o uig cōcinnāt. Vel in bono: e. P̄du- ducatur terra: Id est ecclesia: f. Animā uiuentem/ si- deles uita sc̄toꝝ imitātes. g. In genere suo: ut fidelis si- delē generet h̄bo et exēplo: ut corina corinā trahas: et qui au- dit dicat/ ueni. Duplex autē est genus hoīs. Unū ex pare aie a deo. Act. xvij. f. Gen^o cum sim^o dei/ non debem^o estimare auro et argento aut lapidi sculpturę artis et cogitationis ho- minū aliqd̄ diuinū esse simile. Alterū ex parte corporis/ a corru- ptione putredinis. Job. xvij. d. Putredini dixi etc. Hui^o du- plicis generis p̄sideratio necessaria est. Hec p̄tra desperatio/ nem. Esa. xlix. d. Nunqd̄ potest obliuisci mulier infantē suū ut nō misereat filio uteri sui: Et si illa oblita fuerit/ ego tū nō obliuiscar tui. Et dñs ad discipulos: Eū orabit^o dicitis: Da- ter noster q̄ es in celis etc. Matth. vj. b. Hūs Herū. Ora- tio q̄ indulcet p̄no noīe: oīm petitionū mearū impetran- darū mihi fiducia p̄stat. Alia p̄sideratio uilis est p̄tra p̄- sūptionē. Eccl. x. b. Quid supbis terra et cinis: Et p̄sideratio exitus rep̄mit auariciā. j. Timoth. vj. b. Nihil intulimus in hūc mūdū: haud dubiū qz nihil auferre poterim^o. Beatus Herū. Angustū est foramen mortis: nihil ex oibus asporta- re licebit. Aurū et argentū non nihil est: et utrūq; sibi retinet mūdus: p̄ctm̄ h̄o nihil ē: ideo nulla potest foramis angustia coartari. Seneca. Quid stulti^o q̄ deficiēte uia/ augere uia- cum: Consideratio mediū rep̄mit luxuriā. Eccl. xl. a. Occu- patio magna creata est oibus hoīb^o: et iugū graue sup filios adam ex die exitus de ventre m̄ris eoz vsq; in diem sepultu- rē in matrē oīm. h. Iumenta/ fortes actiui q̄ portāt one- ra debiliū. Job. xxij. a. Asinū pupilloꝝ abegerūt: et abstule- runt p̄o pignere bouē uidē. Hec faciūt detractores et inui- di: q̄ illos qui iuuāt paupes/ detrahēdo expellūt a ministerio eoz. Gal. vj. a. Alter alterius onera etc. i. Reptilia/ hu- miles et simplices in ecclesia. Prouerb. xxx. b. Quattuor sūt mīma terrē: et ipsa sunt sapiētiora sapiētib^o: Formicę popu- lus infirm^o: lepuscul^o plebs inualida: locusta regez nō habet et egredit^o uniuersa p̄ turmas suas: stellio manib^o nitit. Hec reptilia: id est iusti/ ore se trahūt p̄ p̄fessionē: corpore p̄ carnis afflictionē: pedibus p̄ p̄grinationē. k. Bestias. Bestie que in solitudine p̄fant: significant claustrales. Job. xxxix. a. Quis dimisit onagrū liberū in solitudine: Moraliter

35. dif. c. sexto die

Ps. 57.

Moraliter

Moraliter Pisces/ Boni actiui: q̄ p̄ sollicitudinē p̄tini iux terrā rep̄y. Aues: p̄templatiui: q̄ sursum uolāt. Aque sūt p̄cupiscētę. Ex his aqs pducit reptile. i. q̄libet bon^o/ cuius mens circa terrā p̄stat. i. circa corpus/ ut illud ex- colat per disciplinā et abstinentiam: et spinas et tribulos: id est mala desideria et imūdas cogitationes amoueat. Esa. xxvj. d. Iusticiam non fecim^o in terra: ideo non ceciderūt habitato- res ei^o. Dixit quoq; etc. Littera plana est. Wp̄lice. Tria ponit moyses: Reptile/ bestias/ iumenta: per q̄ significantur illa tria. j. Job. ij. c. Omne quod est in mundo etc. Hec tria de terra oriuntur: quia de amore terrenozū/ uniu- uersa malicia ortum habet. j. Timoth. vj. b. Radix omnium malozum cupiditas. Per reptile significantur cupidi: qui cir- ca terram repunt. Hūs Herū. Circūt ut sedulus exploza- tor: simulat/ dissimulat/ sequit/ obsequit/ manib^o et pedib^o re- pit: ut quoquo modo se ingerere queat i p̄imoniū crucifixi.

Faciamus etc. Tria notant p̄ faciam^o: Adiutorū: p̄sili- um: deliberatio. Et etiam contra longos deliberatores nota- tur decretū et p̄positū faciēdi. Non enī dicit: An faciam^o: sed simpliciter: faciam^o. De p̄mo: Prouerb. xvij. c. Frater q̄ iuuatur a fratre/ qñ ciuitas firma. De secūdo: Eccl. xxxij. d. b. * Fili/ sine p̄silio

ad potentia non mortali: similitudo q̄stū ad moy sanctitate. Vel imago q̄strum ad innocentiaz: similitudo q̄ ad iusticiam. Fact⁹ est igit hō ad imaginē dei: vt unit⁹ euz in inocentia/ et assimilet ei in iusticia. Vel ad imaginē vt cogitat: ad simili tudinē: vt diligit. Et notat h dignitas hoīs in tril⁹. Pri mo: qz cū deliberatio/ ne fact⁹ ē: qd notat in h q̄ dicit: faciam⁹. Se cūdo: qz nō solū in ge nere suo/ sic cetera fac tus est: s̄ ad imaginē et similitudinē dei. Ter tio: qz stat⁹ est dñs oim: qd notat: vbi di cit: et p̄sit. Sic aut in ter reptilia/ ad dep̄sio nē sup̄bie. b. Et p̄ sit. Hoc expōit Bie/ g. in moral. dicens: Nō est data hoī pla/ tio vt dñes subdit⁹: s̄ bestijs terre z volucri bus z piscib⁹: z hoīb⁹ in eo qd induit facies boz: vbi enī nō delin quim⁹/ pares sum⁹. Omniū p̄stitutus est dñs hō: s̄ i maxi mis dñū pdidit p̄ pctm⁹: vt in leonib⁹: vt sciat q̄struz amiserit. Et i mimis/ vt i muscl z pedicul: vt sciat q̄ vills effect⁹ fue rit p̄ pctm⁹. In medijs adhuc habet dñū: vt sciat se habuisse in oib⁹ aijs: z ad solamē z ad iuamē. c. Et creauit de⁹ zc. Ut dicit: iste hō nō est i hebreo: s̄ dñs h̄ sepi⁹ repetit: qz oportet sepi⁹ remisci qd mūd⁹ cogit obliuisci. d. Ma sculū z feminā creauit. i. plasinauit eos. Mūc sic p̄strue: De⁹ creauit hoiez/ nō solū vnū/ s̄ duos: z in duplici sexu: qz masculū z feminā creauit. i. plasinauit. i. nō hermaphroditos q̄ viri z mulier⁹ simul h̄nt instrumētū. Et qd d̄: h̄ d̄ muliere: p̄occupatio ē: qz infra agef d̄ formatiōe mulier⁹. Et q̄ noiat duos sex⁹ diuisim z distictē: vitiū sodomiticū dānat. e. Cre scit. fecūditatē sex⁹ accipite. g. Et replete terrā: plis posteritate: qd sine p̄iuctiōe viri z mulier⁹ fieri n̄ potuit. Tñ dicit q̄ h̄ instituit dñs p̄iugiu. In q̄ p̄stant heretici: q̄ dicit op⁹ nuptiarū nō posse fieri sine pctō mortali. Et nota/ si non peccasset hō: sic digit⁹ digitū tāgit absqz p̄uritu: sic hō vro re suā cogitaret ad plis p̄pagationē. Et cū vellet de⁹ hoīem in empyreū sine morte trāfferet. h. Subijcite: vob⁹ vfi bus necessarijs. i. Dixit⁹ de⁹. Post plasinationē hoīs: agit d̄ cibo ei⁹: fact⁹ enī fuit aialis. i. alimonia indigēs: vfi si non comederet/ deficeret. Imortalitas enī illa q̄ creat⁹ fuit imortal: nō fuit/ nō posse mori: s̄ posse nō mori. k. Dedi vobis/ et posteritati v̄ie: n. At sint: h. i. in hac vita mor tali: qz i futuro non erit fames: s̄ plena satietas. P̄s. Satiā/ bor cū apparuerit gl̄ia tua. o. Ad vescedū: nō ad luxu riandū. Eccl̄s. x. d. Beata est terra cuius rex nobilis est. Ro/ ma. xiiij. c. Regnū dei non est esca z potus: s̄ iusticia z pax z gaudium in spiritu sancto. Aug⁹. Sumenda sunt alimenta vt medicamenta.

J. 5. a.
Eccl̄j. 17. a.
40. dñ. c. illud
33. q. 5. c. bec
35. q. 10. c. 1
28. q. 1. c.
nūqd̄ i fi.
32. q. 2. 9. 1.
De v̄ro. c.
vno li. 6.
7 Breg⁹ li. 21.
moral. ca. 11.

P̄s. 16.

Moralit *

Fili sine p̄silio nihil facias: z p⁹ factū nō p̄ntes. De tertio. Prouer. iij. d. Palpebre tue p̄cedāt gressus tuos. Luc. xiiij. f. Quis ex vob volēs edificare turrem: nōne p̄us sedēs cōpu tat sumpt⁹ q̄ necessarij sūt/ si habeat ad p̄ficiendū: De q̄rto. i. de illis q̄ semp deliberāt z nunq̄ p̄ponūt/ dicit Esa. xxxvij. c. Dū adhuc ordiner succidit me. Tñ sup hūc locū dicit beatus Bern. p̄tra tales: Amicos p̄sule: magnū est qd p̄ponit: q̄stos maledicta ista sapia abstulit deo: Matth. xxiiij. b. Tē p̄gnā/ tib⁹ z nutriētib⁹ in illa die. Itē p̄ faciamus notat exhortatio alioz ad simile faciendū. Esa. ij. a. Venite ascēdam⁹ ad montē et ad domū dei iacob. Itē imploratio auxiliij. Moyses Nu/ me. x. d. Obsecro veni nobiscū. a. Hoīem. Per hoiez: p̄/ tarū: q̄ ad imaginē dei debet eē fact⁹. Matth. v. g. Estote p̄/ secti sic z p̄ vester p̄fect⁹ ē. In h̄ aut q̄ tota trinitas facit ho/

minē/ notat q̄ p̄lat⁹ debet i trib⁹ maxie p̄pollere. In potētia q̄ refert a p̄iem. Eccl̄j. vij. a. Noli q̄rere iudex fieri: nisi vale as p̄tute irrūpe. In sapia: q̄ refert ad filiū. Prouer. vij. a. Dic sapiē/ soro: mea es: z prudētia voca amica tuaz. In be/ nignitate: quē refert ad sp̄m̄ sc̄m̄. Breg⁹. Dum mansuetudo per iram amittit/ sup ne similitudinis ima/ go vitatur. Seneca. Cuncti esto benign⁹: nemini blandus: pau cis familiaris: omni/ bus equus. Item p̄/ lar⁹ debet fieri ad ima ginem dei per sapien tiam: Ad similitudi nē p̄ virtutē. Matth. xxiiij. d. Quis putas ē fidelis seruus z pru dens: Beatus Bern. Fidelis q̄ diligit: pru dens qui intelligit dei voluntatē. c. Crea uit deus: Non rex: non p̄ces: non p̄e/ cium: non caro: nō di/ uitie. Job. x. a. Qui non intrat per ostiū in ouile ouiu: s̄ ascē dit aliunde/ fur est z latro. d. Masculū z feminā crea uit eos. i. p̄relatos: qui debent esse femia p̄ mansuetudines. Eccl̄j. iij. a. Congregationi pauperū affabilē te facito. Ma sculus p̄ disciplinā. Eccl̄j. xxx. a. Qui diligit filiū suū/ assidu/ at illi flagella. e. Crescite/ in gratia: s̄ multiplicā/ mini/ in bonis opib⁹: g. Replete terrā: id est ecclesiaz doctrina z exēplo. Allegorice: k. Ecce dedi. Mo/ ra ordinē. Post b̄dictionē gratie: post cremētū virtutum et dñium super malos corrigēdos/ dicit: Ecce dedi. Quia p̄/ latus si talis est: dign⁹ est tibi sustentationē h̄e. j. Cor. ix. b. Si vobis sp̄ualia seminauim⁹/ magnū est si carnalia v̄ia me/ tam⁹: Deut. xxv. a. Nō alligabis os boui triturati. Gal. vj. b. Cōmunicet autē is q̄ cathēcat verbo ei q̄ se cathēcat i omnib⁹ bonis. Omnē herbaz: id est simplicē victium: non cara ferula. Luc. x. b. Edētes z bibētes q̄ apud illos sunt. n. Et sint vobis i esca z cūcti aiantib⁹: qz vn⁹ cōmunis debet esse abus subditoz z plati. Non debet p̄lat⁹ querere diuerticula vt lautius p̄uret. Eccl̄j. xxxij. a. Recto rem te posuerūt zc. o. Ad vescedū: non ad luxuriādū. Beatus Bern. Res pauperū sunt res ecclesiarū: z sacrilega eis crudelitate surripit quicqd̄ earū non dñi/ sed disp̄satores p̄ter vsum necessariū sibi accipiūt. j. Cor. ix. b. Ordinavit deus his q̄ euangelio seruiūt/ de euangelio viuere. Beatus Bern. Quat inq̄t non d̄tetur/ non infletur/ non luxurietur/ non ampla palacia fabricet/ non extollar de facultatib⁹ eccle/ się p̄sanguineos suos/ non nepotes/ non filias/ dixerim/ nuptiū tradat. Aliter Moraliter. a. Hoīem. Per hoiez Moraliter quilibet iust⁹/ qui p̄est piscib⁹ z volucrib⁹ z bestijs: id est cun ctis malis morib⁹. Per masculū/ discretio: Per feminā/ cō/ passio. Idēc duo debent esse in quolibet iusto simul. Exo. xx/ iij. a. Pauperis non misereberis in iudicio: ne sit compas sio sine discretionē. Job. v. d. Distās speciē tuā non pecca bis. Blo. Speculum infirmitatis p̄prie/ sit infirmitas aliena. Breg⁹. Inde ei q̄ super oia est p̄pinq̄mus/ vnde nos per cō/ passionē p̄ximi sub nosmetipsos deponim⁹: vt non sit discre tio sine compassiōe. P̄s. Bonitatē z disciplinā z sciētā do/ ce me. Bonitatē compassiōis: disciplinā correctiōis: scientiā discretiōis. g. Replete terrā: id est corpus bonis ope ribus/ vt non vacet. P̄s. Tuo: tua sicut vitis abūdās in late ribus dom⁹ tue. h. Subijcite. j. Cor. ix. d. Castigo cor pus meū zc. k. Ecce dedi vobis omnē herbā: id est simplicia exēpla sc̄toz. m. Et vniuersa ligna: id est ma/ iora exēpla sc̄toz ad imitandū. l. i sunt funes q̄bus bierem⁹ as extractus est de lacu: Biere. xxxij. d.

Eccl̄j. 39. c.
24. q. 5. c. qd̄
v. floziani.

Allegorice:

Moraliter

P̄s. 118.

P̄s. 127.

Formauit igitur. Epilogat moyses p̄dicta: vt addat / do / min⁹. Sup̄ vbiq; vocauerat deū moyses: hic p̄mo dicit dñm: qz nūc p̄mo habet seruū p̄p̄ie. **De limo.** i. de terra li / mofa / argillofa / q̄tū ad corpus: z hoc dicit moyses / vt semp recolat hō vilitatē suā. **Et inspirauit.** Alia translatio habet / et insufflauit:

B Et ē sensus vtrobiq;: **Creauit deus aiaz / et posuit in hoie:** q̄ eum spirare z viuere facit. **Esa. xliij. b.** Dans fla / rū p̄lo. **In fa / ciem.** Pars p̄ toto. **In aiam viuē / tem.** i. nō mortalem. **Del / In aiaz viuē / tem.** i. vt esset aial vi / uens. De aia adē q̄ / stio ē vtrū creata fue / rit cū angelis ī celo / z post infusa corpi: an ī ipso infūdēdo creata. Sz de alijs certuz est q̄ infundēdo creant z creādo / infundunt: Et

Formauit igitur dñs de⁹ ho / minē de limo terre: z inspirā / uit in faciē ei⁹ spiraculū vite: et fact⁹ ē hō in aiaz viuētē. **Plantauerat autēz dñs de / us paradysum voluptatis ā / principio: in quo posuit ho / minem quem formauerat.** **Produxitq; domin⁹ deus de humo omne lignum pul / chrum visu: et ad vascendū / suaue: Lignum etiam vite in / medio paradisi: lignūq; sciē / tię boni et mali. Et fluiuis**

faciē p̄babile est de illa similit: vt sicut omnīū angeloz vnifor / mis est creatio: ita z omnīū animarū. **Plantauerat.** Anteq; formaret deus hoīem / fecit ei locū in quo habitaret: scilicet paradysum voluptatē: sed non in eo factus est homo / s̄ translatus: vt sciret se ralem locū habere ex gratia / non a na / tura. **Principio.** i. a tertia die. Simile Job. viij. f. Homicida fuit ab initio. i. a sexto die in quo peccauit homo. **Del / A principio.** i. a p̄ma parte versus orientem. Unde alia translatio habet: In eden ad orientē. **In quo po / suit hominē:** vt de fructib⁹ sustēret edendo: z delectare / tur vidēdo. **Lignū etiā vite zc.** Glo. In altero hoīs signū obediētē quaz debebat: in altero sacramētū vite eter / nę quā obediēdo mereret. Lignū vite dictum: quia diuini / tus accepit: vt q̄ ex eo māduicaret / corpus eius stabili sanita / te firmaret: nec ylla infirmitate vel etate in deterius vel ī oc / casum laberet. Strabus. Lignū vite hanc naturalit virtutez habebat: vt q̄ ex eius fructu comederet / p̄perua soliditate z beata imortalitate vestiret: nulla infirmitate vel anxietate v̄ / senij lassitudine vel imbecillitate fatigandus. **Lignūq; sciē / tię:** quo tacto / per exp̄ientā scitur quid sit inter bonū qd̄ relinquit: z malū qd̄ sequit. Glo. Aug. Lignū sciētię bo / ni z mali / erat corpale sicut alię arbores: nec cibo noriū: Qui enī fecit omīa bona valde / nihil mali in paradiso statuit: Sed mala transgressio p̄cepti. Oportebat autem vt homo sub do / mino positus ab aliquo phiberet: vt virtus esset merēdi obe / dientia: que sola verissime virtus est rōnali creaturę degenti sub potestate dei: sicut p̄mū z maximū vitiū tumoris / vel / le vni sua potestate / qd̄ est inobediētia: nō erat vnde homo se dñm habere cogitaret / nisi aliqd̄ ei iuberet: Arboz ergo non erat mala / sed sciētię dicta noscēdi bonū z malū: qz post p / hibitionē erat in illa trāsgressio futura: q̄ homo exp̄iendo di / sceret qd̄ eēt int̄ obediētē bonū z inobediētē malū. Nec de fructu q̄ nasceret inde / positū est nomē: s̄ de ipsa re que trā / gressionem secuta est. **Et fluiuis egrediebatur zc.** Aug. Alia translatio: Fons exit de eden q̄ irrigat paradysū zc. Hęc flumina gentib⁹ per quas fluūt notissima sunt. Duob⁹ vetustat mutauit noīa. Beon enī nūc Nilus vocat. Phison / Ganges. Tigris et Euphrates antiquā noīationē seruaue / runt. Debem⁹ hęc prius ad litterā accēpe: nec figuratā tñ lo / cutionē putare: sed z res esse z aliqd̄ significare. Sed alioz fontes noti dicunt: alioz oīno ignoti: ideo non vident ad lit / terā ex vno fonte diuidi. Sed locus ille paradisi remotus est a cognitiōe hoīm: q̄ in quattuor partes aquarū diuidit. Sz flumina quoz fontes noti esse dicunt sub terras eūt: z post lon / gos tractus erūpūt: vbi tanq; suis fontib⁹ nota esse phibent:

sicut sepe faciūt flumina. Erbat ergo fluui⁹ de eden. i. de loco deliciarū: z irrigabat paradysum: ligna. i. pulchra z fructuosa. Greg. moral. Quattuor fluminib⁹ de paradiso egredientib⁹ terra irrigat: solidū mentē n̄ ē edificat: prudētia: tempantia: fortitudo: iusticia / p̄tinēt: qz his quattuor virtutibus tota boni

egrediebatur de loco volupta / tis ad irrigandū paradysū: qui inde diuidit in quattuor / capita. **Nomen vni phison:** **Ipe ē q̄ circūit oēs terrā eui / lath vbi nascit aurū: et aurū terre illi optimū ē.** **Ibiq; in / uenit bdelliū: et lapis ony / chin⁹.** **Et nomē fluuii scdo** **Beon: Ipe ē q̄ circūit oēm terrā ethiopię.** **Nomē vno flu / minis tertij Tigris: Ipe va / dit cōtrā assyrios.** **Fluuius autē q̄rt⁹ / ipse ē Euphrates.**

operis structura sur / git. Quattuor flumina paradisi irrigat: quia dū his quattuor virtuti / bus cor infundit: ab oi desiderio carnali / um estu temperatur. **Nomē vni phi / son:** et hic significat prudētia: q̄ oib⁹ / oīa. **Phison** interpretat mu / tatio oris. **Eui / lath / regio** indię / que post diluuiū possessa est ab euila filio iectā / filij heber patriarchę hebreoz. **Euilath** in / terprat parturiēs: qz aliq; loquēs veritatē magi parturit q; pa / riat. **Plinius** dicit regiōes indię p̄z ceter / venis aureis abū dare. **Bdellium** / s̄m Pliniū / arboz est aromatica ma / gnitudine oleagina: cuius lachryma lucida: gustu amara: bo / ni odoris: s̄ odoratioz infusioe vini. **Onyx** vt dicit Glo. est lapis p̄ciosus sic dictus: quia permittū habet candorē ad humani similitudinē vnguis: quia vnguis grece dicit onyx. Antiqua translatio habet carbunculū z parsiū. **Carbuncul⁹** est ignei coloris: z dicitur illustrare tenebras noctis. **Prasi⁹** est viridis: **Uti** grece a porro qd̄ p̄ason dicit / nomē accipit. **Beon:** dicit Nilus: q̄ significat temperatā. **Ti / gris** dicit a tam nimia velocitate: **Hic ē fortitudo.** **Co / tra assyros:** id est aduersarios prudentię. **Euphra / tes:** id est frugifer: q̄ significat iusticiā. **Hec** dē quā terrā cir / cūcat: qz ī vicino irrigat terrā p̄missiōis: z facile a p̄lo q̄ hęc lectur⁹ erat cogsci poterat. **Frugifer:** qz facit terrā fructiferā.

Formauit igitur zc. De p̄z vel trinitat / formauit hoīem. i. christū: q̄ fere seruus dei fuit: qz tota vita fideliter seruiuit: Unde nunc p̄mo congrue dicitur / domin⁹ deus. **Esa. xliij. a.** Ecce seruus meus / suscepi eum. **Adam** fa / ctus est ad formam dei vt esset domin⁹ omnīū: et christus fa / ctus est ad formam homis iam miseri / vt esset seruus omnīū. **Mos** igitur formam christi / non formaz adē sumam. **Adeo** enim christus reformauit formam adē: vt nos sua forma for / maret. **Roma. xij. d.** Induimini dñm nostrum iesum chri / stum. **Et nota** qz corpus qd̄ induitur / non aptatur vesti q̄ in / duit: sed vestis corpori: hic econuerso. **Aug.** **Mō tu me mu / tabis in te zc.** **De limo terre:** id est de beata virgine. **Linus / terra tenax z tractabilis:** et b̄ta virgo tenax in p̄posi / to. **Luc. j. d.** Quō fiet istud zc. Sz si tenax: nō tñ p̄max / vt cognouit dei voluntatē. **Unde:** Ecce ancilla dñi. **Tractabil** fuit. **Esa. xj. a.** Egrediet s̄ga de radice iesse. **Berri.** **Revolue** totā euangelij seriem: et si qd̄ durum: si quid asperum inue / neris in maria: deinceps eam suspectā habetas: z ad eam ac / cedere verearis. **Hoc** etiam omnib⁹ p̄ueniret / vt essent tena / ces z tractabiles: **Mō tñ tenaces:** s̄ enī seueritas ē: **Nec tñ tractabiles:** s̄ enī est remissio vitiosa. **In animā viuē / tem.** **Hic** est tempus formandi animas: in futuro erit t̄pus reformandi corpa. **Sed** multi hodie s̄ oblit / totam curam im / pendunt ad formandū corpa: z aia misera nuda est corā deo: **Ezech. xvj. c.** Non es recordata dieruz adolescentię tuę: qñ erās nuda z p̄fusione plena. **Greg.** **Reformēt hoīes hui⁹ tē / poris:** imo deformēt sua corpa: qui de opib⁹ veritū z pelli / bus muriū gloriānt: plane gloriā medicātea. Sz si vera caro fuerit: corpa hūilitat / n̄ reformauit ideoz artifex q̄ formauit.

Tulit q̄ dñs **Dystice**

* Tulit q̄ dñs

Et videret. Oculos adq̄ illuminavit: vt oia posset vide- re: sicut legitur. Vndicū totum mūdum vidisse in radio sol. Quid vocaret: id est ex q̄bus pprietatib⁹ eis impone- ret noīa. Et hęc impositio facta est in generib⁹ singulor⁹: nō in singulis generib⁹. Omne enim: id est eo nomie quo adam vocauit singla:

B

31. q. 1. c. q̄d De diuor. c. gaudemus

eodez vocant ad huc: vel eq̄pollēt: vel vsq̄ ad confusione lingua- rum. f. Adē rē. inter oia animaria si- bi adducta. h. So- porē: non somnū: sed extrasim: in q̄ credi- tur infuisse celesti cu- rię: vbi multa futura vidē. Unde euigilās prophetauit de p̄un- ctione christi et eccle- się: et diluuiū futuro p̄ aquam: et iudicio futu- ro per ignem: ita dicit Aug⁹. Alij dicunt q̄ vere dormiuit: et de dormiente sumpta est costa: vt Iesus nō cre- dat homo: vel vt po-

volatilibus celi: adduxit ea ad adā vt videret qd voca- ret ea: Omne enī qd voca- uit adā hęc viuēt: ipm ē no- men ei⁹. Appellauitq̄ adaz noib⁹ suis cuncta aiantia/et vniuersa volatilia celi/ et om- nes bestias terre. Adē vero nō inueniebat adiutor simi- lis eius. Immisit q̄ dñs de⁹ soporē in adam. Cūq̄ ob- dormisset: tulit vnām de co- stis eius: et repleuit carnē p̄ ea. Et edificauit dñs de⁹ co- stam quam tulerat de adam

tentia dei maior appareret: q̄ non est excitatus. De costa ho- viri non de terra formata est mulier: vt eā vir plus diligeret. De medio autem nos̄ de capite: nō de pede: ne dña vel om- nino subiecta putetur/ sed sociā. k. Vnam d̄ costis: cuz carne. n. In mulierem: id est corpus mulieris ministerio angelozum/ de carne faciens carnem: de osse ossa. p. Hoc nunc os. Hoc aduerbiū/ nunc/ traxit iudeos in errorem: vt dicant alij mulierem prius factam: de qua sup̄: Vasculuz et feminam: et nūc secundaz: quasi dicat adam: Prior mulier facta est mecum de limo terre: sed hęc nunc facta est de carne mea. Iosephus dicit/ mulierē extra paradysum esse formatā: et cum viro in paradysum translata. Et quia nulla fit h̄ mē- tio de aīa mulieris: opinati sunt quidam eam traductam de anima viri/ sicut corpus de corpore. Sed ipsa est de nihilo si- cut anima viri. Per hoc autem q̄ scriptura vbiq̄ loquit sin- gulariter de muliere: quincitur error iudeoz/ qui dicunt duas fuisse vxores adē: de q̄bus fingunt innumerabiles genealogi- as. q. Hęc vocabitur virago: id a viro acta: vt sicut materia mulier/ sumpta est de viro: ita nomen de noīe sume- retur. r. Obrem: quia d̄ viri latere sumpta est: vel p̄ pter coniugū qd ibi confirmatū est. s. Relinquet: cor- porali habitatione: vel affectu dilectionis: Sepe enī maior ē affectus in vxorem q̄ in parentes. Vel/ relinquet patrem et matrē/ ob hanc rem. i. piugū. q. d. non iungetur patri v̄l matri piugio. h. q̄ duę personę tm̄ hic excipiunt a m̄rimonio

Mattb: 19.

Hyssice

Ps. 3.

Moraliter

Immisit ergo dñs deus soporem in adam: id ē deus pater somnū mortū in christo. Et dicit mors christi so- por/ propter celeritatē et facilitatē resurgendi et volūtātē mo- riendi. Ps. Ego dormiui et somnū cepi: Quasi voluntarius. Esa. liij. c. Oblatus est quia ipse voluit. Job. x. d. Potesta- tem habeo ponendi animā meam: et potestātē habeo iterum sumendi eam. Vel aliter/ Immisit dñs deus soporē: id est quietem p̄templationis in p̄telatum. Est autēz triplex sopor. i. corporis/ mortis/ et p̄templationis. Unde et dñs ter

inuēnit discipulos dormiētes: Mattb. xxvj. d. Primo re- darguit: scdo nō phibuit: tertio comēdauit. De trio Cant. v. a. Ego dormio et cor meū vigilat. i. Tulit vnā d̄ co- stis: id est austeritatem et rigorem p̄lati: Et repleuit carnem: id compassionem et mansuetudinē cum habere vo- luit. Mattb. xj. d. Di- scite a me q̄ mit̄ sum et humilis corde. Et

in mulierem: et adduxit eam ad adā. Dixitq̄ adā: Hęc nunc os ex ossibus meis: et caro de carne mea. Hęc vo- cabit virago/ qm̄ d̄ viro su- p̄ta est. Obrem relinquet homo patrem suū et m̄rem: et adherēbit vxori suę: et erunt duo in carne vna. Erāt autē vterq̄ nudus: adam scilicet et vxor ei⁹ et nō erubescēbāt. Ed et serpens erat callidior cūctis aiantib⁹ ter- re quę fecerat dñs de⁹: Qui

d. Ipsi p̄uertent ad te: et tu n̄ p̄uerteris ad eos. Hodo ecō- uerso ē. Esa. xliij. a. Sicut p̄ls/ sic sacerdos. Vtūs Herū. Et vnam non peior q̄ p̄ls sit sacerdos. p. Hoc nunc os. q. d. p̄telatus: h̄i sunt ex fortitudine mea fortes: et ex cō- passione mea compassibiles. Ad hęc duo genera subditoy se debet conformare p̄telatus: vt fortibus exemplum fortitudi- nis p̄beāt: et infirmis cōpatiā. Ecceh. liij. d. Veni ad tras/ migrationē: et ad aceruos nouarū frugum. Per transmigra- tionē/ fortes: Per aceruos nouarū frugū/ infirmi. j. Cor. ix. d. Factus sum infirmis infirmus vt infirmos lucrificarem. Omnib⁹ oīa factus sum: vt omnes saluos facerē. r. Obrem relinquet hō: id est p̄latus/ omnē affectū carnalem circa parētes. Et adherēbit vxori suę. i. ecclesie/ p̄ amorē et sollicitudinē. Deut. xxij. a. Qui dicunt p̄i et m̄ri/ nescio vos: illi ad gradū leuiticū p̄mouent.

* a. Adduxit ea ad adam. Formatis animalibus ad adam adducunt. i. homines aiales formati i p̄scia p̄tri- tionē/ debēt ad p̄latū in p̄fessioē adduci: vt videat qd vocet: id est vt discrete absoluat et christo recōcliet. Mattb. xvj. c. Qd̄cūq̄ solueris sup̄ terrā rē. Et nota q̄ dicit: b. Ut vi- deret qd vocaret: q̄ p̄latus tm̄ illos debet absoluerē q̄s nouit esse suos. Unde singillatim debet coḡscere suos. Pro- uer. xxvj. d. Diligent cognosce vultū pecoris tui: greges q̄s tuos p̄sidera. Job. x. a. Qui intrat p̄ ostiū/ pastor est: huic ostiarius aperit: et oues vocem eius audiūt: et vocat eas no- minatim. Exo. xxxij. c. Noui te ex nomine. Vel cuncta ani- mantia adduxit dominus ad adam: id est omnes omnes ani- males ante faciey boni viri/ vt videat in quo errauit. Apoc. liij. c. Animalia habebāt oculos ante et retro: vt videat quid fecit: et quid faciendū. c. Anime viuētis. Tm̄ viuīs p̄ gratiam imponitur nomen. Unde et lazar⁹ Luc. xvj. e. La- zarus nominat⁹/ et non diues. Nomina bonoy scripta sunt in celo: noīa malozum in terra. Diere. xvij. b. Recedentes a te/ in terra scribentur: quia qd̄ in terra scribitur/ vel puluere cla- tionis/ vel aqua carnalis voluptatis cito deletur.

Ed et serpens erat callidior. Expo. Ca. III Dicitur naturalit̄: Unde caput tegit/ corpore expo- sito. Mattb. x. b. Estote prudētes sicut serpētes rē. Et accidentalit̄: quia diabolus loquebat. Eiectus enī dia- bolus de paradiso spirituū: inuidit hominī q̄ esset in paradi- so corpoy: sciens q̄ si peccaret homo/ sicut ipse eijceret. Ti- mens autēz a viro dep̄hendī/ mulierē primo aggressus est in serpēte: q̄ tūc erect⁹ et at/ h̄is vultū p̄gnetū: vt diē Beda. Cur p̄cepit

Mattb. 19. a. Mar. 10. a. 1. Cor. 6. d. Eph. 5. g. 27. q. 2. c. lex dine r. c. sequē. De diuor. c. gau- demus: et de bi- ga. c. debitum 30. q. 4. c. 1. De pe. dif. 2. c. sapiens. et. c. h. nec. et sequem.

Moraliter

Aur precepit. i. vt comederet: sed non d' omni: querit: vt ex rñsione occasione inueniat dicēdi ad qd' venerat. q. d. qd' malū inde accideret: **B**lescimur. i. vescēdi licentiā habem'. **C**ne comederem' & ne tangerem'. i. ne tāgerem' & ne comederem'. Et videt mēiri mulier: qz de ta-
ctu nulla fuit facta. p/ hibitio: s' tñ dictū ē: De ligno sciētē boni et mali ne comedas. Forte adam exponēt mādatum dñi mulieri dicit: ne tangeret illud lignū: qz ex tactu faci- le fit casus in gustum. Similit' Lobię. ij. d. Vide ne forte furti- uus sit: Non enī licet nobis edere aut attingere de furto. **A** forte. Illud forte ad- didit mulier de suo. S; cū forte sit aduer- biū dubitādi: dubita- uit mulier: q' peccauit ante comestionez po- ni. Sol. Forte ē ad- uerbū euer': & dicit: forte: quia euent' ad- vtrūq; se habuit. Et nota q' diabolus inter omēs creaturas pmo noiauit deū: vt patet hic. Similit' in euāge- lio pmo vocat Iesum nacarenū: qz nouitas multū placet ei. Item fuit Bug': qre deus pmisit temptari hoiez quē sciebat casurum: Rūdet: quia non esset laudabile hoi si bñ viuere posset: qz nemo male viuere suade- ret: cū in natura posse: & i p'ate hiet velle si p'sentire: deo iu- uate: Et vt aliq' casū istū timerēt & cauerēt: & p'p' bonū qd' in- de securū ē. s. incarnatio/ passio xē. Nec est mirū si adā pmisit tēptari: q' p'riū filiū voluit tēptari: Dederat enī ei talia ar- ma: q' nisi p'z abiecisset: iuicra firmitate eū tuerēt. Et Aug'. Nō pmitteret sūm' p' familias i sua republica malū fieri: ni- si inde bonū eliceret. **A**perit oculi vñ: nō qz p' essent clausi: s' vt vidētes nuditatē suā erubescerēt: & vt sentirent qd' p'us si sentiebāt. Et ponit trahi ad duo/ sic p'pheta calphē. Diabol' itellerit d' oculis. i. de reuultis p'cupiscētē: mulier de oculis itelligētē. **E**t erit sic dij xē. Glo. Greg'. P'ri- mū parentē diabol' trib' modis tēptauit. Bula/ vanagloria/ auaricia. Et trib' modis supauit. Bula: cū cibū vetitū come- dendū suafit. Vanagloria: cū dixit: Erit sic dij. Auaricia: cuz addidit: Sciētes bonū & malū. Auaricia enī etiā altitudis ē: cū sup' modū sublimitas ambif. Vñ: Nō rapinā arbitrat' est esse se eq̄lem deo. S; eisdē modis a scdo vic' est hoies qbus p'mū se vicisse gl'abat. **C**ludit igit' xē. Ecclj. xxvj. b. Fomicatio mulier' in extollētia oculoz. Thren. iij. f. Oculus meus depredat' ē animā meā. Job. xxxj. a. Depigi s'gd' xē. **A**pti sunt. Ecce per comestione pomū aperunt oculi. Greg' super Job. xxiiij. Culpa oculos claudit: p'na aperit. Unde & diues in inferno lacarū respexit in gloria/ quem no- lebat videre in miseria: Luc. xvj. f. Claudunt oculi eoz qui edunt de ligno sciētē boni & mali. i. qui p'p'iam voluntatem sequunt. Unde signant p' dictū est: boni/ & post mali: qz q' hic bonū experiri volūt: i futuro malū expient. Vñ mali co- medunt lignū sciētē boni & mali: sed sancti viri ecōuerso co- medūt lignū sciētē mali & boni. j. Pet. j. b. P'p'nciāl' eas q'

in chriso sunt passiones & posteriores glorias. Unde Bar. xv. b. signant' dicit: Et dabāt ei bibere vinū myrrhatū/ & no- luit bibere: quia chrisus hic myrrhā bibit/ vt postea vinū bi- beret. Abacuk. ij. b. Vinū potatē decipit. Et isra. c. Uē q' po- tum dat amico suo mittēs sel/ & inebrians vt aspiciat nudita- tem illius. Primo de- bet esse cibus: postea potus. Unde & chri- stus pmo cibauit apo- stolos corpe suo die cēnē: et postea pota- uit eos die penteco- stes aqua sapientie sa- lutaris. **F**ecit sibi pericōmata. i. succinctoria vel bra- chas. **E**t cū au- dissent. Glo. Unde hora nona chris' sp/ ritum emisit: qui sex- ta hora crucifixus fu- it: vt eadem hora re- stitueret homo qua d' paradiso est eiectus. **I**n medio lig- ni: id est sub ligno sci- entie boni & mali/ qd' est in medio paradisi. **Q**uis enim in- dicauit tibi q' nudus esses/ nisi q' ex ligno de quo preceperā tibi ne co- mederes comedisti? Dixitq; adā: Mulier quā dedisti mi- hi sociā/ dedit mihiq; lignoz comedi. Et dixit dñs deus ad mulierem: Quare hoc fe- cisti? Quē respondit: Ser- pens decepit me & comedi. **E**t ait dñs de' ad serpentē: Quia fecisti hoc: maledict' es inter omnia aiantia & be- stias terre. Super pect' tu- um gradieris/ & terrā come- des cunct' diebus vitę tuę.

cusat: & in conditozem serpentis culpam iactat. **E**t ait dominus deus xē. Serpens non interrogat quare fece- rit: quia non ipse propria voluntate & natura fecit: sed de illo diabolus & per illum & in illo/ qui iam pro impietate & super- bia eterno igni destinatus fuerat. Et ad ipsum ergo refertur qd' serpenti dicitur: & qualis humano generi futurus sit ostē- ditur. **M**aledictus es. Glo. diabolus qui occulte ser- pit: Sicut enim per serpentem loquebat: ita in serpente ma- ledicitur. **S**uper pectus: id est superbiā: quia in pe- ctore impetus animi dñatur. **E**t terram comedes. In hebreo habetur/ asphar: id est fauillam vel puluerem. **I**nimicitias ponā **D**ystice **I**n medio ligni / boni et mali se ab- scundit: Qui peccatum suum per hoc quod audit vel docet theologiam celare contēdit. j. Pet. ij. c. Sic est volūtas dei: vt beneficientes obmutescere faciatis impudentiū hominū ignorantiam: quasi liberi & non quasi velamen habentes ma- licie libertatē. Vel ligna sunt boni inter quos latent mali: cū tamen deberent fugere: s'm qd' dicitur Deut. xxiij. b. Si fue- rit aliquis inter vos nocturno pollutus somnio/ eijctur ex- tra castra vsq; ad vesperam. Greg'. Nocturno somnio pol- luitur: q' occulta cogitatione peccat. **F**olia ficus. Per ficus dicit: qui si boni/ optimi: si mali pessimi. Biere. xxiij. b. Quid tu vides hieremia: Et dixi: Ficus: ficus bonas/ bo- nas valde: ficus malas/ malas valde quę comedi non possūt: quia clerici corrigi vix possunt: quia faciunt sibi pericōma- ta de folijs ficuum: id est verbis peccatum suum vel defen- dunt vel occultant. Et nota q' non folijs ficuum sanatur vul- nus: sed ficibus ipsis: id est bonis operibus. Esa. xxxvij. d. de egechia.

Ecclj. 15. a.

De pe. dif. l. c. et venit De pe. dif. 3. c. iudas

Mar. 15. c.

33. q. 5. c. adam.

Ar. non habet 10c. liguo

De pe. dif. l. c. serpens

Dystice

¶ Possedi. Debeus habet: coopata sū. eū deo: Quē lit-
tera exponit istā. Est enī sensus: Possedi hoies p deū. i.
acq̄sui deo coopante. In p̄mis parētib⁹ solus deus opatus
est: in ceteris coopatus: Ipse p auctoritatē opatus: parētes
p ministeriū. Et alludit interpretatiōni nom̄is qd̄ dicit possedi:

**Cain enī interpretat pos-
sessio.** **¶ Rursūq̄.**

Cain. xv. ano adē na-
tus ē: abel. xxx. Adaz
enī est in p̄fecta etate
fact⁹: et̄m̄ vni⁹ diei fuit
et vni⁹ an̄i: et sic d̄ aliq̄.
Et interpretat abel/ni-
hil h̄ns: qz̄ paz̄ vicit.

Deb. 11. a.

¶ Vel luc⁹ ab euctu: qz̄
parentes p morte ei⁹
centū ānis fuerūt i lu-
ctu. **¶ Fuit autē:**
ad s̄ram pastor ouīū.
Vultū cōmēdāt pa-
stozes. j. xlvj. d. Viri
pastozes sum⁹. De da-
uid d̄: De post fetan-
tes accepit euz. Ecce
duoz̄ fratru⁹ studia di-
uersa: Abel pastor: ca-

**90. d. l. c. neqz
q. 7. c. in gra-
lous**

**4. q. 5. c. septū
depe. d. l. 1. nū
m. et d. l. 5.
a. d. respectit**

† Ps. 77.

in tanq̄ auar⁹ et cupi-
dus/ agriculturę operā dedit. **¶ Factū ē.** Credit adā do-
cuisse filios vt offerret deo p̄mitas et decias. **¶ De adi-
pib⁹.** i. de piguoz̄ib⁹ gregū: Dodo non ē sic. **¶ Respe-
xit dñs ad abel.** i. grat⁹ fuit ei. Qd̄ enī amam⁹ libent̄ respi-
cim⁹. **¶ Et ad mūera.** i. ad deuotionē offerēt. Ipsa enī
actio offerēt̄ meritoza fuit: Et inde p̄ dicit ad abel: qz̄ nō offe-
rent̄ p̄ mūera placet deo: s̄ pon̄t̄ ecōuerso. De⁹ enī nō q̄rū
sed ex q̄to p̄siderat. Alia trāslatio habet: Insiāmauit de⁹ su-
per abel et mūera ei⁹: ex quo conijct̄ q̄ oblatio placuit deo.
Sic enī fiebat ad litterā tūc/ q̄ ignis descēdebat de sublimi q̄
p̄sumebat sacrificia bonoz̄/ vt legitur Judic. vj. d. de sacrifi-
cio gedeonis. Et. iij. Reg. xvij. f. d̄ sacrificio helie. **¶ Ad
cain.** i. cain et mūera eius displicuerūt deo. **¶ Dixitq̄
dñs ad eū.** Blo. Quare p̄cidit vult⁹ tu⁹? Mōne si recte of-
feras: nō aut̄ recte diuidas peccasti: Quiesce: Ad te p̄uersio
eius: et tu d̄naberis illi⁹. In hebreo alius est sensus: Quare
trāsceris/ et q̄re p̄cidit vult⁹ tuus: Mōne si bñ egeris/ dimittet
tibi: et si male egeris/ ante fores pct̄m̄ tuū sedebit: Ad te socie-
tas ei⁹: S̄ tu magis d̄nare eius: q̄re trāsceris et inuidia cru-
ciar⁹/ vultū in terrā dimittit: Mōne si bñ egeris/ dimittet t̄i/
bi omne delictū: Vel s̄m̄ Theodotionē: Acceptabile erit: s̄
est/ mun⁹ tuū suscipiā: sicut suscepti mun⁹ fr̄is tui. **¶ Si male
egeris/ illico pct̄m̄ tuū ante vestibulū tuū sedebit: et tali ianito
re comitaberis. S̄ qz̄ liberi arbitrij es/ moneo vt pct̄m̄ nō t̄i/
bis/ sed tu pct̄o d̄neris. **¶ Statim in forib⁹** aderit. i. ma-
nifestū erit/ sicut id qd̄ in ostio manifestū est. **¶ P̄ pct̄m̄:** id
est p̄na p̄ pct̄o/ vicē ianitoris obtinebit: qz̄ semp̄ p̄comitabi-
tur te/ siue introeas siue ex eas: Juxta qd̄ dicit in Ps. Dñs
custodiat. i. custodiet introitū tuū et exitū tuū. **¶ In fori-
bus.** i. in volūtate/ inde ad actum q̄si per ianuā egressurus.
Omne enī pct̄m̄ adeo est voluntariū: qd̄ si nō est volūtariū/
non est pct̄m̄: vt dicit Aug⁹. **¶ Vel/ Aderit.** i. insidiabit tibi.
Uñ Eccl. xxvij. in fi. Illusio et impropertio supboz̄ et vin-
dicta sicut leo insidiabit illi. **¶ Vel/ Aderit.** i. adesse tibi debet
vt rep̄mas illud/ et non p̄mittat ingredi. Et ista lectio p̄cordat
cū eo qd̄ sequit̄: **¶ Sed sub te.** q. d. i te ē vt cohibeas si-
vis. **¶ Egre diamur.** d̄iero⁹ dicit q̄ s̄ sup̄flue apponit i
libris nris et samaritanoz̄: Mō enī legit qd̄/ sed forte dixit ei
verba dñi increpant̄. **¶ Ubi ē:** Mō ignoz̄as querit: s̄ fra-
tridicium impropertans. **¶ Nunquid.** Contumaciter re-
spōdit. q. d. iuste q̄ris a me vbi sit/ cui⁹ me custodē nō fecisti.**

Ps. 120.

¶ Ubi ē abel. **¶ Sed sub te.** q. d. i te ē vt cohibeas si-
vis. **¶ Egre diamur.** d̄iero⁹ dicit q̄ s̄ sup̄flue apponit i
libris nris et samaritanoz̄: Mō enī legit qd̄/ sed forte dixit ei
verba dñi increpant̄. **¶ Ubi ē:** Mō ignoz̄as querit: s̄ fra-
tridicium impropertans. **¶ Nunquid.** Contumaciter re-
spōdit. q. d. iuste q̄ris a me vbi sit/ cui⁹ me custodē nō fecisti.

Doralit *

¶ Cain agricola: quia diuites hui⁹ mūdi terrā et carnem

suam colunt quasi deum. **¶ Phl. iij. d.** Quorum deus venter
est: et gloria in confusione. **¶ Boni** similiter excolunt carnē su-
am: sed aliter/ disciplinando. **¶ Proverb. xxiiij. d.** Diligenter
excole agrum tuum. **¶ Abel cōmendatur:** quia de grege obtu-
lit. **¶ Ex/ virtutes et bona opera.** **¶ Prover. xij. b.** Redēptio
anime viri/ pp̄rie di-
uitie. **¶ Cain displicet:**
quia se non obrulit.
¶ Eccl. xxxiiij. c. Dona
iniq̄z̄ rē. **¶ De adi-
pib⁹.** Quidā h̄nt ani-
mas aridas. **¶ Uñ Ju-
dic. j. c.** die ara patri
suo: Terrā arētē dedi-
sti mihi. **¶ Adeps ē int̄/
na deuotio: q̄naxie
nascit̄ ex duobus: ex
reconditiōe p̄terito
rum beneficior̄: et co-
sitatione futurozum.**

B

**Sap. 10. a.
1. Job. 3. b.**

¶ Allegorice

¶ Cain agrico. Per
cain populū iudaic⁹:
per abel gentiliū cum
capite suo christo. Et
bñ p cain p̄ls iudai-
cus/ q̄ totus terrenis

¶ Allegorice
De pe. d. l. 5. c.
Judas
De pe. d. l. 1. c.
serpēs. et. c. vo-
lunt̄. s̄. deniqz̄

es: et cur concidit facies tua?
¶ Mōne si bene egeris/ recipi-
es: Sin autem male: statim
p̄ in foribus peccatum aderit:
¶ Sed sub te erit appet⁹ eius:
et tu d̄naberis illi⁹. **¶ Dixitq̄
cain ad abel fratrem suum:**
¶ Egre diamur foras. Cūqz̄
essent in agro: surrexit cain
aduersus abel fratrem suū:
et interfecit eum. **¶ Et ait dñs
ad cain:** Ubi ē abel fra-
ter tuus? **¶ Qui respondit:** Nescio.
¶ Nunquid custos fr̄is mei sū?
¶ Dixitq̄ ad eū: Quid fecisti?

possessioib⁹ dedit⁹ fuit. **¶ Job. xj. f.** Si dimittim⁹ eū/ venient
romani et tollent locum nostrū et genes. Per abel/ qui luctus
interpretatur: christus significat: qui ter legit luxisse. In la-
ri suscitatio: **¶ Job. xj. f.** Quando vidit hierusalē: **¶ Luc. xix.**
¶ In cruce: **¶ Heb. v. b.** Cum clamore valido et lachrymis of-
ferens exauditus est. **¶ Unde Esa. liij. a.** vocat eum virū dolo-
rum et scientē infirmitatē. **¶ Itē abel interpretat̄ nihil habēs: Et
christus dei filius nihil oino habuit. **¶ Matth. viij. c.** Vulpes
foueas habent/ et volucres celi nidus: filius aut̄ hoīs non ha-
bet vbi caput suū reclinet. **¶ Daug in ingressu: pauperior̄ in p̄-
gressu: paup̄rim⁹ in egressu. Item abel fuit pastor: Et ch̄-
stus dicit **¶ Job. x. b.** Ego sum pastor ouīū. **¶ Pet. ij. d.** Cō-
uersi estis ad pastorem et ep̄m aiarū vestrarum. **¶ Cain occidit
abel: et iudei christū. **¶ Apoc. xij. b.** Agnus q̄ occisus ē ab ori-
gine mūdi: id ē in morte abel p̄figurat⁹ occidi. **¶ Uñ **¶ Matth.
xxj. d.** iudei intelligūt̄ i p̄bola ibi dicta d̄ agricolis q̄ occide-
runt filium. **¶ Abel qz̄ obrulit de primogenitū gre-
gis: et christus seipsum primogenitū ex multis fratrib⁹. **¶ Po-
pulus fidelis/ grex. **¶ Luc. xij. d.** Nolite timere pusillus grex.
Christus primogenitus: **¶ Ad Roma. viij. f.** **¶ Et de adi-
pib⁹.** Duplex ē pinguedo. Interior quę dicitur adeps: cha-
ritas vel deuotio. **¶ Hier. xxxj. c.** Inebriabo animas sacerdo-
tum pinguedine. Et est pinguedo exterior/ diuitie tempales.
¶ Job. xv. d. Cooperuit facie ei⁹ crassitudo. **¶ Aug⁹. in lib. p̄fel.**
¶ Inflata facies mea claudēbat oculos meos: aur̄ tinniebat: et
iani p̄bia p̄guedo ignē accēdit. **¶ Job. xxj. d.** Ad diē p̄ditōis
suae mal⁹. **¶ Fratru⁹ ē cain:** et iudei s̄ christū. **¶ Uñ de
Joseph. j. xxxvij. a.** Non poterat eū videre/ eo q̄ a p̄re plus
amaret: et iō p̄i pl⁹ abel q̄ cain. **¶ Sap. ij. c.** Brauis ē nobis ad
vidēdū: qz̄ dissimilis ē alijs vita illi⁹.************

¶ Doraliter

¶ Ubi ē abel. **¶ Sed sub te.** q. d. i te ē vt cohibeas si-
vis. **¶ Egre diamur.** d̄iero⁹ dicit q̄ s̄ sup̄flue apponit i
libris nris et samaritanoz̄: Mō enī legit qd̄/ sed forte dixit ei
verba dñi increpant̄. **¶ Ubi ē:** Mō ignoz̄as querit: s̄ fra-
tridicium impropertans. **¶ Nunquid.** Contumaciter re-
spōdit. q. d. iuste q̄ris a me vbi sit/ cui⁹ me custodē nō fecisti.

¶ Ubi ē abel. **¶ Sed sub te.** q. d. i te ē vt cohibeas si-
vis. **¶ Egre diamur.** d̄iero⁹ dicit q̄ s̄ sup̄flue apponit i
libris nris et samaritanoz̄: Mō enī legit qd̄/ sed forte dixit ei
verba dñi increpant̄. **¶ Ubi ē:** Mō ignoz̄as querit: s̄ fra-
tridicium impropertans. **¶ Nunquid.** Contumaciter re-
spōdit. q. d. iuste q̄ris a me vbi sit/ cui⁹ me custodē nō fecisti.

Vox sanguinis. Quasi dicat licet tu non pitearis: tñ sanguis fratris tui effusus: vicem clamatis obtinet: nec opus est p̄fessione vel accusatiōe vt p̄dēneris. Vel Vox sanguis clamat. i. adeo euidēs factū: ac si clamaret sanguis. Vñ In terliū. Euidētia patratī sceleris non indiget clamore accu-

24. q. 3. c. cum ergo. s. sed qui

Al. t tibi

De pe. dif. 1. c. voluit sent. s. sp̄el

C

Vox sanguis fratris tui clamat ad me d terra. Nūc igit maledict⁹ eris sup terrā: que apuit os suū: ⁊ suscepit sanguinē fratris tui d manu tua. Cum operat⁹ fueris eam: nō dabit⁹ fructus suos. Uāgus ⁊ et p̄fugus eris sup terrā. Bixit⁹ cain ad dñm: Mātor est inq̄tas mea q̄ vt veniam merear. Ecce eūcal me hodie a facie terre: et a facie tua abscondar: ⁊ ero vagus ⁊ p̄fugus in terra. Omis igitur qui inuenit me: occidet me. Bixit⁹ ei domin⁹: Nequaq̄ fiet ita: sed oīs qui oc-

ciderit cain septuplū punietur. Posuit⁹ dñs in cain signum vt non eū interficeret oīs qui inuenisset eū. Egred⁹ susq̄ cain a facie dñi: habitauit in terra p̄fugus: ad orientalem plagam eden. Cognouit autem cain vxorem suā: que p̄cepit ⁊ peperit enoch. Et edificauit ciuitatem: vocauit⁹ nomen eius ex nomine filij sui enoch. Porro enoch genuit irad: Et irad genuit mauiael: et mauiael genuit mathusael: et mathusael genuit lamech. Qui accepit vxores duas: nomen

Doralit

Vox sanguis fratris tui clamat. i. veniam petit p̄ peccatore: eo q̄ indignē sumpsit. Heb. x. c. Irritam q̄s facies legem moysi sine villa miseratiōe duobus v̄ tribus testib⁹ mori: q̄to magis purat⁹ deteriora mereri supplicia eum q̄ filium dei cōculcauerit: ⁊ sanguinē testamētī pollutū duxerit: Eodē .xij. f. Accessistis ad mediatorē iesum: ⁊ sanguis aspersio nez meli⁹ clamantē q̄ abel: videte ne recuset⁹ loquentē. Vñ dicit: meli⁹ clamantē q̄ abel. Sanguis abel clamat vindictā.

Vox sanguis fratris tui clamat ad me d terra. Nūc igit maledict⁹ eris sup terrā: que apuit os suū: ⁊ suscepit sanguinē fratris tui d manu tua. Cum operat⁹ fueris eam: nō dabit⁹ fructus suos. Uāgus ⁊ et p̄fugus eris sup terrā. Bixit⁹ cain ad dñm: Mātor est inq̄tas mea q̄ vt veniam merear. Ecce eūcal me hodie a facie terre: et a facie tua abscondar: ⁊ ero vagus ⁊ p̄fugus in terra. Omis igitur qui inuenit me: occidet me. Bixit⁹ ei domin⁹: Nequaq̄ fiet ita: sed oīs qui oc-

ciderit cain septuplū punietur. Posuit⁹ dñs in cain signum vt non eū interficeret oīs qui inuenisset eū. Egred⁹ susq̄ cain a facie dñi: habitauit in terra p̄fugus: ad orientalem plagam eden. Cognouit autem cain vxorem suā: que p̄cepit ⁊ peperit enoch. Et edificauit ciuitatem: vocauit⁹ nomen eius ex nomine filij sui enoch. Porro enoch genuit irad: Et irad genuit mauiael: et mauiael genuit mathusael: et mathusael genuit lamech. Qui accepit vxores duas: nomen

est. **Major est.** Nota quattuor sunt que aggrauant peccm. Qualitas gener⁹ / frequētia / diuturnitas / impunitētia. S3 q̄ntūcūq̄ magnū sit maior ē miscōtia dei. Ad si vis scire: pone pctā in statera crucis. Job. vij. a. Utināz appenderent pctā mea q̄bus iram merui: ⁊ calamitas quā patior in statera: q̄si arena maris hęc grauior appareret. Pctā trahunt ad infernū: s̄ calamitas p̄nitētię p̄poderās eleuat ad cęlū. Nō igit re deijciat q̄litas pcti. i. noua adinuentio pcti: Moutoz enī dñi passio. Miere. xxxj. d. Nouū faciet dñs super terram ⁊c. Esa. xij. b. Moras facite in p̄llis adinuentiōes ei⁹. Item nō te deijciat pcti frequētia. Habilis ē enī dñs ad remittēdū. Miere. iij. a. Fornicata es cū amatorib⁹ mult⁹ ⁊c. Itē nec te turbet pcti diuturnitas. Nullū enī pctm eternū est: sed miscōtia dñi ab eterno ⁊ vsq̄ in seculū seculi. Ps. Ne meminer⁹ inq̄tatū nrarū ⁊c. Itē nō turbet q̄ aliqui diffidētia habuisti: Cōfidentia habe: ⁊ veniā p̄sequer⁹. Heb. iij. d. Accedamus ad thronū glorię ei⁹ cum fiducia: vt miscōdiam p̄sequamur: ⁊ gratiam inueniam⁹ in tempe oportuno. **Egressusq̄ cain.** Qui per peccatū egredit⁹ a facie dñi: habitatiōem querit i delitijs versus ad orientem. Ecceh. viij. f. Vide viros habētes dorza ad templum: ⁊ orantes ad ortum solis. **Qui accepit ⁊c.** Lamech interpretatur doctrina: v̄ disciplina cor dis: seu cor seruitutis: ⁊ significat illos doctores vel p̄latos qui ex corde seruire debent deo ⁊ docere subditos: S3 duas vxores accipiūt: vna tñ tñ legitima est. i. ada: q̄ interpretat⁹ testimoniū: significans sapiāz: de q̄ debet sumi oē testimōniū. Sap. viij. a. Hęc amaui ⁊ exq̄siui: ⁊ p̄posui illā sponsam mihi assumere. Alia vxor subitroducta ē: nec ē vel vna sella. i. q̄ interpretat⁹ vmbra: ⁊ s̄gt hypocrisim: q̄ verba p̄tēdit scitrat⁹. Oēs hypocrite cū lamech bigamo sūt bigami: partim deo partim mūdo fuisse volentes. S3 dicit Barth. vij. c. Nemo p̄t duob⁹ dñis fuisse. Vel p̄ma vxor q̄ ⁊ vna: ē p̄nitētia: quā qlibet sibi debet inseparabilē despōsare i hac vita. S3 multi volūt huic vxori dare libellū repudiij: Quib⁹ dicit per angelum Barth. j. d. Joseph filij dauid noli timere accipere mariā puigem tuam: q̄ enī in ea natū est / de sp̄scto est. Et secunda vxor que vel vna non est / est gloria quam nemo debet sibi accipere hic: Filius enim dei eam sibi retinuit vxorem. Esa. xlij. b. Gloriam meam alteri non dabo. Prop̄t hanc mortuus est iohānes: quia dicebat herodi: Non licet tibi habere vxorem fratris tui: Barci. vij. c.

Ps. 78.

De pe. dif. 1. c. et venit

6. dif. c. non est. h. ius vō

B 31. q. 1. c. quō

Ps. 1.

Ps. 102. Ps. 78.

Doraliter

Enoch. Nota sicut in generatione cain viro: id est lamech fuit pessimus: ita in generatione seth vnus fuit optimus: scilicet enoch. **A**mbulauitq; cum deo / de virtute in virtutem: et bonus fuit: et in bono proficiens. Michae. vi. c. Indica bo tibi o homo quod sit bonum: et quod deus requirat a te: Utique facere iudicium et diligere misericordiam: et sollicite ambulare cum deo tuo. Nos sumus solliciti ambulare cum potentibus huius mundi: et nolimus deo nostro facere societatem. Vel aliter: Ambulauit cum deo. id est translat' a deo in paradysum terrestrem: vbi et helias postea rapus est. iij. Reg. ij. b. Et creditur quod isti duo exierunt ante antichristum: conuerfuri corda patrum ad filios. Malach. iij. b. Cum deo: plati: rectores. Infra. vi. b. Noe vir post deum: humilis: penitens. j. Reg. i. iust' et c. xij. b. Ascendit ionathas manibus et pedibus reptans: et armiger eius post eum. (mus ne iretur' et. Bn deum: supbi: presumptuosi. Esa. lix. c. Auersi sunt post tergum dei nostri. Et petro volenti precedere dixit: Uade retro. Mar. viij. d. (tibi ad me sic et ad deo: apostate: iobediens. Esa. xxxi. d. Louer

Quidam ambulant

Non apparuit.

Sap. iij. c. Placens deo factus dilectus: et viuens inter peccatores translatus est: Rapit' est ne malicia imutaret intellectum illius: aut ne fictio deciperet animam illius. Eccl. x. iij. c. Enoch placuit deo: et translatus est in paradysum vt det gentibus sapientias. Iudaei translatione enoch septimo numero potius attribuit quam sanctitati eius: cum multum sanctiores eo legantur. Quidam etiam iudaei dicunt quod enoch fuit angelus incarnatus: et helias fuit phinees filius eleazar sacerdotis. Sed fabula est. Hic enoch cum helia alimonia spiritus sancti vel fructu vite sustentat: In quo ostenditur quod homo semper viuere non peccasset. d.

Mathusalam etc. Hic fuit septuaginta ultra diluuium vixit. Sed Hieronymus probat quod ipso anno diluuii mortuus est. e.

Iste consolabitur: quia per ipsum facta est reparatio generis humani: vel quia predicabat diluuium imminere ad penam malorum: et solatiu bonorum.

nomine eius seth. Et facti sunt dies adam postquam genuit seth octingenti anni: genuitque filios et filias. Et factum est omne tempus quod vixit adam anni nongenti triginta: et mortuus est. Vixit quoque seth centum quinquaginta annis: et genuit enos. Vixitque seth postquam genuit enos octingenti septem annis: genuitque filios et filias. Et facti sunt omnes dies seth nongentorum duodecim annorum: et mortuus est. Vixit vero enos nonaginta annis: et genuit cainan. Post cuius ortum vixit octingentis quindecim annis: et genuit filios et filias. Factique sunt omnes dies enos nongentorum quinquaginta annorum: et mortuus est. Vixit quoque cainan septuaginta annis: et genuit malalehel. Et vixit cainan postquam genuit malalehel octingentis quadraginta annis: genuitque filios et filias. Et facti sunt omnes dies cainan nongenti decem anni: et mortuus est. Vixit autem malalehel sexagintaquinguis annis: et genuit iared. Et vixit malalehel postquam genuit iared octingentis triginta annis: et genuit filios et filias. Et facti

cecidit in triplicem foueam cogitationum: id est in affectuosas / quibus carni vtilia cogitamus: curiosas / quibus ea que mundi sunt inutiliter cogitamus: octofas / quibus vana et inutilia cogitamus. Sed est triplex fides: preceptorum / miraculorum / promissorum: que rationes tripliciter reformant. Per miracula / quo ad ignorantiam veri et falsi: per precepta / quo ad ignorantiam boni et mali: per promissa / quo ad ignorantiam comodi et incomodi. Spes etiam triplex est: veniens de preteritis: gratia in presenti: gloria in futuro: per quas triplex incomodum memorie reparat. Charitas etiam in tribus consistit: In corde puro: et scientia bona: et fide non ficta. j. Timoth. j. b. Que etiam triplex est: Amor dei: tui et proximi. Et nota quod generatio bonorum terminatur in decem: propter obseruantiam decalogi: malorum vero in undecim: propter transgressionem eiusdem. Tres in generatione bonorum nulla femina numeratur: quia nihil in bonis femineum inuenitur: Generatio vero malorum in femina terminatur: quia quod in eis est molle et femineum est. Exo. j. c. Pharaonem diabolum interfecit maribus / tubet feminas reseruari. Dominus etiam permittit molles et effemiatos esse. Esa. iij. a. Dabo pueros principes eorum: et effemiatum dominabitur eis: et corruet populus. Nec vacat quod femina in ultimo ponitur in generatione malorum / non emad. i. voluptas: quia et si mali videntur aliquid boni incipere: totus transit ad corporis voluptates. Gal. iij. a. Cum spiritu ceperit: nunc carne consumamini. Breve nota quatuor generationis species. Prima sine viro et femina: scilicet de viro sine femina: tertia de viro et femina: Omnes istae per carnem corruunt: vnde excogitauit dominus quartum modum de femina sine viro. Hic fuit mirabilis. Hicere. xxxj. d. Dominus creauit nouum super terram / femina concidabit virum. Hec generatio alias reformatur. j. xv. d. Generatione quarta reuertetur hic. Contra tres primas generationes prouidit dominus tres regenerationes. Prima est in baptismo: scilicet in penitentia: tertia erit in gloria. Inde est quod triuaginta tres celebrant in ecclesia: Iohannis: beate virginis: iesu christi: quia sine peccato nati sunt. Hic etiam celebrant conceptionem virginis: dicit: Etiam nec natiuitas celebraretur si sine peccato nata non fuisset. Iohannes / domini gratia: Ecce prima regeneratio per gratiam baptismi. Maria / amarum mare: Ecce secunda in penitentia. Iesus / saluator: Ecce tertia que erit in gloria. e. Iste consolabitur nos etc. Eccl. xliij. c. Noe inuentus est perfectus / iustus: et in tempore iracundie factus est reconciliatio: ideo dimissum est reliquum terre / cum factum est diluuium.

84. d. l. c. porro

B

C

Dyrtice

Per hanc tertiam trinitatem cecidit secunda a prima. Quarta est impotentia: ignorantia: concupiscentia. Quinta est fides: spes: charitas. Intellectus siue ratio cecidit in lapsum triplicis ignorantie. Veri / falsi: boni / mali: comodi / incomodi. Voluntas similiter cecidit in triplicem voraginem: in concupiscentiam carnis: in concupiscentiam oculorum: et superbiam vite. Memoria etiam

Al. mathusal

Deb. ii. a.

B

nes / domini gratia: Ecce prima regeneratio per gratiam baptismi. Maria / amarum mare: Ecce secunda in penitentia. Iesus / saluator: Ecce tertia que erit in gloria. e. Iste consolabitur nos etc. Eccl. xliij. c. Noe inuentus est perfectus / iustus: et in tempore iracundie factus est reconciliatio: ideo dimissum est reliquum terre / cum factum est diluuium. Noe christum signum

Noe/christum significat/cum ratioe nois/ tum ratione actu/ um. Noe eni interpretatur requies: et chistus dicit Job. xvj. g. In mudo pressuras: in me autem pace habebit. Noe da/ se sunt septem anis: et per eum saluati sunt: et chisto dare/ sunt septē ecclesie: de quib' loquit Jobānes i Apocalypsi/ g totum. Noe saluauit

familiā suam per na/ uem in aquis diluuij: et chistus familiam suam per crucē in aq̄s baptisimi. Sap. xliij. a. Exiguu ligno com/ mitunt homines ani/ mas suas: et transeun/ tes mare per ratem li/ berati sunt. De noe dicitur: Iste consola/ bitur nos: et chistus dicit per Esa. xl. a. Consolamini / conso/ lamini popule meus. Esa. lxi. a. Spūs dñi sup me etc. Et infra: Ut psolarer oēs lugētes: vt ponerē psola/ tionē lugētib' sion/ supple misit me. Dich. iij. b. Cōgregabo claudicātes/ et eam quā abiecerā colligā: et quā affixerā psola/ bor. Ps. Scdm multitudinē dolor meorū in corde meo etc. a. Et mortu' ē. Hec clausula frequē recitat/ et in fine vitę omnū apponit: ad significādū qd omēs illi clamāt ad nos: vt memores mortis sim'. Eccl. xxxvij. c. Demor esto iudicij mei: sic eni erit et tuū: Tibi heri et tibi hodie. Nota oim in/ terpretationem.

Uixitq lamech postq̄ ge/ nuit noe/ q̄ngentis nonagin/ tāq̄q̄ anis: et genuit filios et filias. Et facti sunt oēs dies lamech septigēti septuagita/ septem anni: et mortuus est.

Quōd uero cum **Ca. VI.** q̄ngētoꝝ esset ānoꝝ genuit sem/ cham et iapheth. Cūq̄ cepissent ho/ mines multiplicari sup terrā

De vero cum q̄ngētoꝝ esset ānoꝝ. Scdm Bedam tñ q̄ngētoꝝ duoz ānoꝝum erat: Sed scri/ ptura non curat minutias. **C**identes. Dicitur moy/ ses de diluuiō/ causam p̄mittit: quę est luxuria. **F**ilij dei. i. filij seth religiosi: **E**l: incubi. i. demōes/ q̄ cum mulie/ rib' p̄cubuerūt et genuerūt gīgātes: vt dicit. **E** filias ho/ minū. i. d. stirpe cain/ humū sapiētū. **A**ccēperūt victi/ cupiscētia: q̄ malū est respicere mulieres. **B**reg'. Mō licet inuēri/ qd n̄ licet p̄cupisci. **P**s. Auerte oculos meos etc. Job xxxi. a. **P**epigi sed' etc. **C**identes filij. **M**emorie vlt. c. **V**idi iudeos ducētes vxores a cotidas: āmonitidas/ et moa/ bitidas: et filij eoz ex media parte loq̄bant a cotice: et nescie/ bāt loq̄ iudaice. **A**cor'. ignis vberū. i. voluptās carnis. **A**m/ mon/ p̄ls iniquū/ aut p̄ls inutilis: vanitas mūdi. **S**oab: ex p̄ie/ iniquitas diaboli. i. supbia. **M**as vxores accipiūt filij dei: id ē clerici p̄ceptū dñi. **D**eut. vij. a. **M**ō inibis sc̄dus cū eis neq̄ misereber' carū: nec sociab' cū eis p̄iugia. **M**ō nesciūt loq̄ iudaice: qz raro aut nūq̄ ad p̄fessionē pcti vel laudis accedūt. **S** **M**ō p̄manebit spūs me' i. indigētia mea. q. d. nec ita indignabor qd nō velim eū corrigere p̄ flagella. **H**erū. **B**erū. **C**rudelior ē omni indignatiōe hęc misericordiā dñi/ q̄ parcat pctōib': nec corrigit per flagella. **I**n libro **P**rosperi legit: **P**ctō: cū peccat/ non ideo a dño non videtur: qz male agen/ tis p̄na differtur: **S**rauius eni in eum discernit/ cum et ipsa correctio denegat. **E**sa. xxvj. b. **D**iscream' impio: et non di/ scet facere iusticiā. **I**n eodē/ dicit angeli ad dñm: **I**ndulsiſti dñe/ indulsiſti genti: nunq̄d gloriſicar' es: q. d. nō. **E**l: **M**ō p̄manebit spūs me' i hoie i eternū. i. nō puniā etnalit' sed t̄paliſter: id est non accēdet dñs oēm tram suā. **S**ap. xvj. a. **N**on in perpetuū ira tua p̄manſit: sed in breui ad correctio/ nem turbati sunt. **h** **Q**uia caro est. i. fragilis. q. d. ideo miserebor/ quia fragilis. **M**ō ita de diabolo: qz spūs est t̄m/ et nō caro: et sine suggestiōe peccauit: ideo sine redemptiōe pu/ nietur. **E**t nota qd dñs q̄nq̄z punit/ extra parcēdo. **O**see. iij. c. **N**on visitabo sup filias vras cū fuerint fornicatę. **Q**ñq̄z fla/ gellādo. **E**sa. xlvij. b. **I**gnatus sum sup populū meū/ p̄tamina/ ui hereditatē meā/ et dedi eos in manu tua. **Q**ñq̄z p̄cupiscen/ tis tradendo. **R**oma. i. c. **P**ropt' qd tradidit illos deus i de/ sideria cordis eoz in imūdiā/ vt p̄tamelj's afficiant cozpa

sua. **Q**ñq̄z excecādo et indurādo. **E**sa. lxiij. i. fi. **Q**uare errare nos fecisti dñe d' vjs tuis: et indurasti cor nostrū ne timerem' te: **C**aro. **E**sa. lxiij. d. **E**t nunc dñe pater noster es: nos ho/ lutū: et fictor noster tu: et opa manū tuarū oēs nos: ne irasca/ ris dñe satis. **J**ob. xij. d. **C**ontra solū qd a vento rapit ostē/ dis potētiā tuā. i.

Et filias p̄creassent: vidētes/ filij dei filias hoim q̄ essent pulchre: acceperunt vxores sibi ex omnibus quas elegerant. **D**ixitq̄ deus: **N**ō p̄manebit spūs me' in hoie i eternū/ qz caro est. **E**ruñtq̄ dies illius centū viginti ānoꝝ. **B**igātes aut erāt sup terrā i dieb' ill'. **P**ostq̄ eni ingressi sūt filij dei ad filias

Eruñtq̄ dies. **I**ndu/ tias dat eis dñs et lo/ cum p̄nitētię. **E**t fm statum hoc dixit dñs/ anteq̄z arca icipra eēt scz centū viginti ānis ante diluuiū: sed incre/ scēte malicia/ accele/ rauit vindicta. **E**t no/ ta hic duplicē dei mi/ sericordiā: **U**naq̄z in p̄finitione termini/ cum dicit: **E**ruñt dies illius centum viginti ānoꝝ. **A**lteraz in ac/ celeratione vindictę.

35. q. i. c. cū igiē/ q. hac itaq̄

Eccl. 18. a. **P**s. 89.

ij. Dachab. vi. c. **E**tenim non multo tpe sinere pctōibus ex/ sentētia agere: sed statim vltiones adhibere/ magni bñficij est indicij. **S**ed dñs inuitus accedit ad p̄nā: et cito tollit illatā: **U**nū deliberat d' vindicta. **E**sa. xxvij. a. **Q**uis dabit me spinā et veprem: **I**n p̄elio grādiar sup eam: succendā eam parit'. **A**n pot' tenebo fortitudinē meā: q. d. nō ibo. **E**t subdit qre: **P**actū faciet mihi: faciet mihi pacē. **E**t iā dolet qñ flagellat. **E**sa. j. f. **D**eu psolabor sup hostib' meis. **E**ruñtq̄ dies il/ lius etc. **S**trabus. **E**ruñtq̄ dies illius centū viginti āni an/ te diluuiū. i. ad agendam p̄nitentiā: **S**ed qz in malicia p̄seue/ rauerūt / ante p̄fixū terminū/ centesimo āno deleti sūt. **D**ie/ ro'. **N**on permanebit spūs etc. **H**ebzē'. **M**ō iudica/ bit spūs me' hoies in sempitnū/ qm̄ caro sunt: h est: qz fragi/ lis est hominū p̄ditio: non eos eterno cruciatui referuabo: s' hic reddā qd merēt. **C**lemētia ē g nō s̄ueritas qd peccatoz h' p̄ scelere visitat. **U**nde de' irar' dicit: **M**ō visitabo sup filias eoz cū fornicatę fuerint etc. **E**t alibi: **V**isitabo i virga iniqui/ tes eoz etc. **N**e autēz videatur crudelis/ qz locū p̄nitētię nō dederit: adiūgit: **E**t erunt dies eoz centū viginti anni. **M**ō enim intelligunt p̄dicti anni esse humane vitę: cum post in/ ueniāt homo amplius vixisse: sed intelligitur ante ānos vi/ ginti q̄z inciperet arca fieri: quę facta legitur centum ānis: hoc deū tantū ad noe dixisse p̄nūciando diluuiū: nō vitę hu/ mane deinceps future p̄scribēdo spaciū: sed eoz quę in di/ luuiō erat deleturus. **k** **B**igātes. i. quidam hoies: im/ manes cozpe: superbi viribus: inconditi morib'. **U**nde gīgā/ tes quasi terrę filij dicunt'. **I**n hebręo habet cadentes. **D**i/ cunt enim quidam iudei qd angeli de celo cadentes/ accepe/ runt sibi vxores: quos sup dixit moyses filios dei. **U**nde il/ lud: **N**on permanebit spūs meus: exponūt sic: **S**pirit' me/ us angelicus/ non p̄manebit in eternū in hoie. i. in cōmixtiōe humane nature: sed certo tempore. i. centum viginti ānis. **E**t dicit' ideo diluuiū fuisse: vt hęc copulā destrueret. **D**e/ thodius dicit: **C**ain causaz diluuij fuisse: qz filij cain abutebā/ tur vxorib' fratrū suoz: post vxores abusi sunt viris supgra/ dientes: post exarserūt hoies in alterutrū: post filij seth cōca/ pierūt filias cain cōtra p̄ceptum adē: et inde nati sūt isti gi/ gantes. **P**ost diluuiū etiam nati sunt alij gīgātes in hebron filij enach: qui transierunt in egyptum/ et dicti sunt titantes.

Osee. 4. c. **P**s. 88.

Numeri. 13. c.

Potentia a seculo **M**ystice **k** **B**igātes: a ge qd est terra: p quos re/ ce significant amatores terrenoꝝ: q̄ reuera dicuntur cāden/ tes. **Q**uantūcūq̄ enim isti ascendunt in oculis mundi/ ma/ gis cadunt in conspectu dei. **P**s. **O**culos suos statuerūt de/ dinare in terram. **H**iere. xvij. b. **D**ie/ omnes qui te derelin/ quunt confundentur: recedentes a te in terra scribentur. **E**sa. xxvj. d. **T**errā gīgantū detrahēs in ruinam. **P**rouer. xxi. c. **U**ir q̄ errauerit a via doctrine/ in cętu gīgantū cōmorabitur. **P**s. **P**otentia. **P**s.

Mystice **P**s. 16.

Potētes a seculo. i. a principio seculi: vel longo tpe. Ba-
ruch. iij. c. Ibi fuerit gigantes noiati: illi q ab initio fuerit statu-
ra magni: sciētes bellū: n̄ hos elegit dñs. b. **U**idēs autē de-
us rē. Nō in deū penitētia cadit aut dolo: cordis: cui ē de-
oib⁹ tā fixa sn̄a q̄ cetera p̄sciētia: s̄ vti sc̄ptura v̄sitaris s̄bis
coaptās se n̄re puita-
ti: vt ex cognit̄ incog-
nita coḡscam⁹: Nam
ira dei nō ē p̄urbatio
animi: s̄ iudiciū qd̄ ir-
rogat p̄tōri: Cogita-
tio s̄o cordis ei⁹ mu-
tandarū rerū imutabi-
lis ratio. c. **A**bal-
cia hoim. An̄ Esa.
xxij. a. Defluxit or-
bis altitudo ppli terre
infirmata ē: z terra in-
fecta ē ab hitatoribus
suis. Osee. iij. a. Nō
est f̄ritas i terra: nō est
sc̄ia dei i tra: Dale-
dictū z mēdaciū z ho-
micidium z adulteriū
iundauerūt / z sanguis
sanguinē tetigit. d. **P**enituit. Anthropospathos ē: z po-
nit ancedēs p̄ p̄eante: q̄i dicat: Faciet dñs qd̄ fac̄ penitēs. i.
mutabit opus suū: z h̄ fec̄ volūtate / dispositiōe sua imobili p̄
manēte. Penituit. Interliū. V̄sitar̄ s̄bis nob̄ loq̄t sc̄ptu-
ra: vt ex cognit̄ p̄ceat ad incognita. e. **L**act̄ dolore.
Hoc d̄: vt ostēdat aliq̄ mō imēstas diuinę offēse. Et est
anthropospathos: q̄i. i. deo qd̄ ē hoīs d̄ p̄uenire. Iudēi fe-
cerūt eū dolere extrisec⁹ crucifigēdo: s̄ nō intrisec⁹ peccādo.
f. **A**hoie. i. a maiore vsq̄ ad miore. Ec̄ch. ix. c. A sanctua-
rio meo incipite. Amos. vj. a. Uē vob̄ q̄ opulenti est̄ i sion.
Ec̄c̄. xl. a. Ab eo q̄ v̄it̄ hiacyntho rē. g. **M**dentet me.
Br̄s Her̄n̄. Penitet me. i. pena tenet. i. tenebit me / qz feci.
Esa. xlvj. b. Ego feci / z ego serā. Esa. xliij. d. Seruire me feci
stis i p̄ctis v̄is / p̄buit̄ mibi laborem in iniquitatib⁹ vestris.
Zach. xij. c. Quid sūt plage istę i medio manū tuarū: Et
dicer: His plagat̄ sū i medio eorū q̄ diligebāt me. b. **A**q̄
perfect⁹

7.8.d.

B

1. Regl. 15. c.
Ec̄c̄. 44. c.

hoim: alleq̄ genererūt: isti sūt
a potētes a seculo viri famosi.
b. **U**idēs autē de⁹ q̄ m̄ta mā-
licia hoim eēt i terra: z cūcta
cogitatio cordis intēta esset
d ad malū oī tpe: penituit euz
q̄ hoiez fecisset i terra: Et p̄-
e caues i futurū: z tact⁹ dolo-
re cordis intrisecus: delebo
inq̄t hoiez quē creau i facie
f terre: ab hoie vsq̄ ad aian-
tia / a reptili vsq̄ ad volucres
s celi: Penitet enī me fecisse
eos. Noe vō iuenit gr̄az co-

Penituit. Anthropospathos ē: z po-
nit ancedēs p̄ p̄eante: q̄i dicat: Faciet dñs qd̄ fac̄ penitēs. i.
mutabit opus suū: z h̄ fec̄ volūtate / dispositiōe sua imobili p̄
manēte. Penituit. Interliū. V̄sitar̄ s̄bis nob̄ loq̄t sc̄ptu-
ra: vt ex cognit̄ p̄ceat ad incognita. e. **L**act̄ dolore.
Hoc d̄: vt ostēdat aliq̄ mō imēstas diuinę offēse. Et est
anthropospathos: q̄i. i. deo qd̄ ē hoīs d̄ p̄uenire. Iudēi fe-
cerūt eū dolere extrisec⁹ crucifigēdo: s̄ nō intrisec⁹ peccādo.
f. **A**hoie. i. a maiore vsq̄ ad miore. Ec̄ch. ix. c. A sanctua-
rio meo incipite. Amos. vj. a. Uē vob̄ q̄ opulenti est̄ i sion.
Ec̄c̄. xl. a. Ab eo q̄ v̄it̄ hiacyntho rē. g. **M**dentet me.
Br̄s Her̄n̄. Penitet me. i. pena tenet. i. tenebit me / qz feci.
Esa. xlvj. b. Ego feci / z ego serā. Esa. xliij. d. Seruire me feci
stis i p̄ctis v̄is / p̄buit̄ mibi laborem in iniquitatib⁹ vestris.
Zach. xij. c. Quid sūt plage istę i medio manū tuarū: Et
dicer: His plagat̄ sū i medio eorū q̄ diligebāt me. b. **A**q̄
perfect⁹

Sufficientiē / quā facit charitas. Matth. v. g.
Estote perfecti sicut pater vester rē.
Comparationis: vt hic: Perfectus fuit in ge-
nerationibus suis: id est respectu suorum.
Ordinis. Leuit. xix. a. Sancti estote / quia ego
Religiōis. Bar. xix. c. et Bar. (scr̄s sū.
x. c. Unū tibi deest: Si vis p̄fectus esse rē.
Prelatiōis. Job. xv. b. Maiorem hac dile-
Securitat̄. i. Job. iij. d. Per-
fectione rē.
fecta charitas foras mittit timorem.

Terra. i. hō. p̄t̄ quē cūcta creata: q̄ peccāte oīa dicuntur
corrupta. Esa. xxij. a. Trāsgressi sūt leges: mutauerūt ius:
dissipauerūt sc̄d̄ sempitnū. Esa. xxij. b. Dissipate sūt vię:
cessauit trās̄es p̄ semitā. **Q**uis q̄ppe caro. i. hō: q̄ pec-
cāte / oīs caro d̄ corruptisse viā: qz p̄t̄ eū oīs caro creata af-
fligit. **F**inis. Ec̄ch. vij. b. Afflictio vna: afflictio ecce
venit: Finis venit: venit finis. **V**enit: b̄n̄placito mibi
iudicio. **R**epleta ē terra. i. habitatores terre. Ec̄ch.
vij. f. Fac̄ p̄clusionē: qm̄ tra plena ē iudicio sanguinū: z ciui-
tas plena ē iniquitate. **F**ac tibi arcā de lignis. i. for-
tib⁹ z insolubilib⁹ z bene coartatis: quę alia translatio dicit
quadrata: vt nec vi ventozum nec diluuij inūdatione soluat.

Hylice
Ps. 72

Potētes. Ps. Ecce p̄tōres z abundantes in seculo ob-
tinuerūt diuitias. Et tāgunt h̄ p̄ hęc noia: Gigātes: potētes:
famosi: tria / in q̄b⁹ maxime gloriānt̄ filij hui⁹ seculi: diuitig:
potentia: sapia. Dicere. ix. g. Nō gloriēf sapiēs in sapia sua:
nō gloriēf fort̄ in fortitudine sua: nō gloriēf diues in diuitiis

suis: sed in h̄ gloriēf q̄ gloriāf / sc̄re z nosse me. b. **U**idēs
autē. Duo notat h̄ dñs. i. impnitentiā: z p̄positū ad huc pec-
candi. Ec̄c̄. xxj. a. Fili peccasti / non adicias iterū: sed de p̄-
stinis dep̄care vt tibi dimittant. **F**ac tibi arcā. Ter-
ba p̄tis ad filiū p̄cipient̄ vt sibi edificet arcam. i. ecclesiā:
q. d. non aliq̄. Ec̄c̄. ij.
a. Edificaui mibi do-
mos. Et Prover. ix.
a. Sapia edificauit sibi
domū. Et q̄ mō lo-
quēdi instrunt̄ plati
doctores z p̄dicato-
res: vt nō sibi sed ch̄i-
sto edificet: z p̄fectus
ecclesię ascribat. Sūt
enī q̄dam q̄ sua gr̄it: + **P**hil. 2. c.
non q̄ iesu ch̄risti. De
q̄bus Her̄n̄. in lib. de
p̄sideratiōe: O vene-
randā sponsam talib⁹
indictā paranymp̄his
q̄ ei⁹ assiḡta cultui p̄-
p̄tio dedicare questui
nō verent̄. Et i codē:

Hylice

Phil. 2. c.

C

Repleta ē terra. i. habitatores terre. Ec̄ch.
vij. f. Fac̄ p̄clusionē: qm̄ tra plena ē iudicio sanguinū: z ciui-
tas plena ē iniquitate. **F**ac tibi arcā de lignis. i. for-
tib⁹ z insolubilib⁹ z bene coartatis: quę alia translatio dicit
quadrata: vt nec vi ventozum nec diluuij inūdatione soluat.

Arcā christi humanitas: quę omēs
fluctus p̄secutionū sustinuit. Ps. Omnes fluctus tuos indu-
xisti sup me. Et oēs q̄ ad fidē eius p̄fugit̄ / saluat. Sap. xiiij.
a. Transeūtes mare p̄ ratem liberati sunt. Hęc arcā facta est
de lignis sethū: vbi q̄ttuor intelliguntur. Leuia sunt: z caro
christi leuis ē sine oī p̄ctō. Esa. xix. a. Ascēdet dñs sup nubē
leuem / z ingrediet̄ egyptū. Impuribilia: z caro christi im-
puribilia. Ps. Non dabis sanctū tuū videre corruptionez.
Fortis: z christus fortis ad alligandū fortes diaboli. Luc.
xi. c. Lum fortis armat⁹ custodit arriū suū / in pace sunt ea q̄
possidet: Si autē fortior illo supuenies vicerit illū: vniuersā
arma eius auferet. Similia albe sp̄ingē: z caro christi similit̄ car-
ni p̄ccatrici. Roma. viij. a. Deus mittēs filiū suū in similitu-
dinē carnis p̄cti / de p̄ctō dānauit p̄ctm̄. Item facta ē arcā d̄
lignis leuigat̄. i. planis: z caro christi plana fuit sine oī macu-
la / z sine ruga. Job. xxxj. a. Si declinauit gressus me⁹ d̄ via:
si secur⁹ est oculus me⁹ / cor meū: si manib⁹ meis adhesit ma-
cula: serā / z ali⁹ comedat. **Q**uinq̄ camere in arcā: z q̄nq̄
vulnera in carne christi: Per quę z homies z iumenta salua-
sti dñe. Cant. ij. d. Veni columba mea in foraminib⁹ petre /
in cauerna macerig: ostēde mibi faciē tuā rē. Sz signāf dicit̄:

Allegorice
Ps. 87.

Ps. 15.

Ep̄. 5. 6.

Ps. 55.

Moraliter

Moraliter o **A**rcā / p̄uerfatio viri iusti: q̄ fluctib⁹
p̄secutionū p̄curt̄ in h̄ mari. ij. Timoth. iij. c. Oēs q̄ p̄ie vo-
lūt viuere i christo iesu / p̄secutionē patiunt̄. P̄cipit q̄ dñs
cullibet iusto / vt arcā faciat. i. vt bonā p̄uerfationē hēat. Lig-
na sūt opa: q̄ debēt eē leuigata. i. plana absq̄ oī scrupulo of-
fēnsiōis z rephēsiōis. Br̄s Her̄n̄. d̄ sc̄to malachia. Prima
fuit h̄ corpis sui / q̄ ita cōposite sp̄ agebat̄ / vt nihil posset in-
ueniri i eo qd̄ posset offēdere itūtes. i. Cor. x. g. Sine offē-
siōe estote. Itē impuribilia debēt eē opa p̄ itētiōne: q̄drata
p̄ stabilitatē: albe sp̄ingē filia. i. p̄ctōr̄ penitēt̄ vitā exp̄mētā.
Sūt enī q̄dā impiti q̄ nolūt agere penitētā / nevideant̄ p̄ctō-
res fuisse: n̄ attēdēt̄ q̄ dei fili⁹ q̄ p̄ctm̄ nō fec̄: nec iuēt̄ ē do-
lus i ore ei⁹. i. P̄ct. ij. d. Fact⁹ ē in similitudinē carnis p̄cti. Ro-
ma. viij. a. j. Job. j. d. Si dixerim⁹ qm̄ p̄ctm̄ n̄ hēim⁹: mēdaccē
eū facim⁹ / z s̄bū ei⁹ i nob̄ nō ē. Hęc arcā bicamerata debet eē
p̄ tritionē z p̄fessionē: z tricamerata p̄ satisfationē: Quę p̄-
stit i trib⁹: In orōne z ieiunio z elemosyna: De q̄b⁹ habem⁹
Bar. v. g. et. vj. a. b. Habet etiā q̄nq̄ māsūculas. P̄tia est
stercoraria. i. p̄sideratiō iniquitat̄ z p̄p̄e fragilitat̄. Amos. iij.
c. Ascēdere feci putredinē castroz v̄ioz i nares v̄ias. Luc.
xij. b. Dñe / dimitte illā z h̄ āno / vsq̄ adū foditā circa illā z mit-
tā stercoza. i. abominatiōne p̄ctōz q̄ feci / reducā ad memoriā.
Apothecaria. i. bonoz opm̄ z s̄ritū repositoria. Jobel. j. d.

* Demolita sūt

Bitumie: qd̄ ē gluten feruētissimū: q̄ linita ligna nulla violentia dissoluit. **T**recetoz. s. geometricoz: qz̄ qlibet septē cubitū b̄siang manū implef. **A**rce. Aug. In p̄ma habitatioe. i. i inferiorib/ semel camerata erat arca. In sc̄da sup̄ inferiorē hitationē bicamerata. In t̄tia s̄o sup̄ sc̄da/ tri camerata. Alij dicūt i inferiorib/ duas fuisse māsiūculas: z sic arca fuisse bicameratā. **H**arū inferior sterco/ ra suscipiebat. Sc̄da efcas: q̄ apothecaria dicebat. In sup̄iorib/ tricamerata erat: vbi hoies z aialia p̄grua diffictioe p̄inebāt.

a lignis leuigat. **M**āsiūcu/ las in arca facies: z bitūmi/ ne linies intrisecus z extrin/ secus: Et sic facies eā: **T**re

S fenestram. **H**ac

Stylice **H**ic ē q̄ clerici aliud eē/ aliud videri volūt. **H**abitu milites/ q̄stu clericos: s̄ actu neutz exhibēt: qz̄ nec pugnāt vt milites: nec euāgelicāt vt clerici. **A**rca igit̄ d̄ lignis serbi i putribilib/ z leuigat/ facta ē: ecclia d̄ sc̄tis viri/ i putribilib/ p̄ p̄tinētā et abstinentiā: z leuigat/ i. planis sine offēsiōe. j. Cor. x. g. Sine offēsiōe estote iudicis z gētib/ z ecclie dei sic z ego. **E**t q̄dras p̄tūtū q̄dratura. **Q**uadrātū aut̄ difficile mouet̄ d̄ loco suo: z si mouet̄/ firme stat vbi cadit: Sic boni clerici/ vix mouent̄ ad p̄latōes. **E**t si forte fiat eis vis/ firme stāt. i. b̄n̄ se h̄nt i p̄latō/ ne. **P**rouer. xvij. b. Sēma ḡrissima expectatio p̄stolār: q̄cū/ qz̄ se p̄rit/ prudēt intelligit. **E**cōuerso mali cito mouent̄: z po/ stea p̄mori male stāt. **E**sa. xxiij. c. Quasi in cethim p̄surgens trāsireta/ ibi qz̄ n̄ erit req̄es tibi. **E**t d̄ Sobna p̄posito tēpli d̄z **E**sa. xxiij. f. **C**oronās coronabit te tribulatioe: q̄si pilā mittet te i terrā latā z spaciōsā: ibi moriet̄: z ibi erit curr/ glie tuę: z ignomia dom/ d̄ni tui. **a** **M**āsiūculas/ fac christo i ec/ clia militate: qz̄ ibi diuersitas meritoz: **E**t i triūphante: qz̄ ibi diuersitas p̄miorz. **J**ob. xiiij. a. In domo p̄ris mei zc̄. **E**t

Aug. Displiebat mihi q̄cqd̄ agebā in seclō p̄ dulcedie dei et decore dom/ ei/ quā dilexi. **E**t post. In q̄ alius sic/ ali/ sic ibat. **b** **B**itumie. i. charitate linitū eā ch̄rist/ interi/ z ex/ teri/. **B**itumie: qd̄ ē gluten idissolubile: s̄i ḡt charitates ecclie: **D**e q̄ **C**ant. vlf. c. **A**q̄ multę nō potuerit extinguerē charita/ tē: s̄ ē diluuiū nō poterit dissoluere bitumē arce. **I**nteri/ z ex/ teri/ linita ē arca: qz̄ ecclie duplex ē charitas: **I**nterior i affe/ ctu: exterior i effectu. **E**sa. lviij. c. **E**t si effuder/ aiaz tuā esuri/ enti/ Ecce affectual/ charitas: **E**t aiaz afflictā repleuer/ boni/ orie/ in tenebris lux tua/ **E**cce exterior i effectu. **B**ona ē ex/ terior: s̄ melior iterior: qz̄ ois glia ei/ ab int/ ē. **B**icamerata ē arca. i. ecclia q̄ ad actiuos z p̄tēplarios. **E**t tricamerata q̄ ad tria genera hoim/ q̄ sūt i ecclia dei. s. noe/ daniel/ iob. i. recto/ res: p̄tinetes: piugati. **E**zech. xiiij. f. **S**i fuerit tres viri i me/ dio ei/ noe/ daniel z iob: ip̄i iusticia sua liberabūt aiaz suas. **I**te q̄ncqz̄ camere sūt i ecclia militate: s̄m **A**ug. **I**nfima ē sen/ tina: p̄ quā significāt luxuriosi: q̄ saltē noie nō numine: nume/ ro n̄ merito sūt d̄ ecclia cū bonis i sagena euāgelica. **E**sa. vij. c. **S**ibilabit d̄ns flumē/ q̄ ē in extremo flumis egypti. **D**u/ sca q̄ ē in extremo flumis egypti/ p̄t i inuidiciā z inq̄tudinē d̄z luxuria. **E**t recte d̄z i extremo flumis. i. nili/ q̄ in septē diui/ dit riuos: qz̄ luxuria int̄ septē mortalia/ extremū locum tenet. p̄t fetore z inuidiciā. **P**ost sentinā seq̄t stercozaria. i. auari/ cia. **D**iuitię enī stercozaria sūt: q̄ in vniū p̄gregatę fetent: disp̄se/ fca dāt. **E**nī sic cloaca nō ē ad ornatū dom/ / s̄ ad necessitatē: ita diuitię debēt eē ad necessitates ecclie. **E**t sic q̄s q̄to min/ p̄t imorat̄ in cloaca: ita debet z in diuitijs. **E**ccl. v. a. **N**oli at̄tēdere ad possessiōes imiqs. **S**en. **N**ihil magni estimes qd̄ caducū est. **I**sid. **L**ōge q̄ppe a deo est anim/ / cui vita ista ad/ buc dulcē ē. **T**ertia aut̄ ē apothecaria. **H**i sūt sacri s̄bi p̄dica/ tores: in q̄b/ ē refectio z vngueta aiarū. **Q**uidā t̄n mag/ mer/ cedē p̄riā diligūt/ q̄s egrosātū sanitatē. **D**e q̄b/ **E**sec. ix. a. **D**ilexisti mercedē sup̄ oēs areas tritici. **A**rea z torcular n̄ pa/ scet eos: z vniū mētief eis. **Q**uarta est māsiō imitiū aialiu. i. p̄latoz z p̄ncipū/ in subditos more ferarū sc̄uētū. **D**e q̄bus **E**zech. xix. a. **E**t tu fili hois assumē plāctū sup̄ p̄ncipes isrl/ **E**t dices: **Q**uare m̄ tua legna int̄ leones cubauit: i medio le/

Ab. conf. 8.

Ps. 44.

Mat. 13. f.

unculoz enutriūt carulos suos: z edurit vniū d̄ leuiculis suis/ et leo fact/ ē: z didicit p̄dā cape/ hoiemqz̄ comedere. **Q**uinta ē camera mitiū. i. claustralū. **D**e q̄b/ **E**sa. xj. b. **H**abitabit lupus cū agno: z pard/ cū hēdo accubabit: vitul/ z leo z ouis simul morabūt: z puer paruul/ minabit eos. **A**ltima ē man/ sio hoim/ z auū. i. so/ litarioz: q̄ p̄t altitu/ dinē p̄tēplatiōis cō/ parāt aq̄le. **J**ob. xxx/ ix. d. **H**ūqd̄ ad p̄cep/ tū tuū eleuabit aq̄la: et i arduis ponet nidū suū: **d** **L**ongitu/ do trecetoz cubitoz/ q̄ latitudinē sexies p̄riner: s̄i ḡt a p̄mo iusto vsqz̄ ad vltimū p̄ sex etates habuit ecclia fidē trinitatis opantē p̄ dilectionē. **f** **L**atitudo arce/ q̄ q̄nq̄ginta cubi/ toz fuit: s̄i ḡt remissionē p̄ctoz/ q̄ sit p̄ ḡfaz q̄ infusa ē q̄nq̄gesti mo die a pasca sup̄ ap̄los q̄ eccliaz dilatauerūt p̄ vniū sum/ orbē. **g** **A**ltitudo. xxx. cubitoz: ē expectatio p̄misoz/ q̄ debetur obseruantibus decalogum cum fide trinitatis.

a **M**āsiūculas i ea facies: n̄ māsiōes: qz̄ t̄n hūiles i ea habitāt. **D**at. xix. b. **S**inite puulos venire ad me: talis ē enī regnū celoꝝ. **b** **B**itumie/ charitat/ linita ē caro ch̄r/ sti interi/ z exteri/: vt oim vitioꝝ n̄foꝝ carnaliū z sp̄ualiū tena/ citas solueret. **P**ctm̄ qd̄ē/ gluten ē siue viculū. **P**rouer. v. d. **I**niqtates suę capiūt impiū/ z funibus p̄ctoz/ p̄stringit. **E**sa. liij. a. **S**olue vincula colli tui/ captiua filia sion. **H**rtus **H**erū. loq̄ns d̄ deo: q̄ vere ē quō ligari possit: z nos q̄ nihil sum/ / d̄i/ stinguūt tria genera vinculoꝝ: **F**unes: dauos: z gluten. **F**u/ nis dure ligat z fortit: **L**au/ dur/ z for/ / Gluten suauit z se/ cure. **F**unes sūt verecūdia z iruit/ honestat/ / q̄ q̄s abstinet a p̄ctō: s̄z funes cito putrescūt/ z intēfa tēptatio cito rūpit hos/ fimes. **L**au/ sūt timor gehēne z timor offenę. **G**luten ē cha/ ritas: q̄ deo z primo copulam suauit. **H**oc vinculū indisso/ lubile debet eē. **H**oc vinculo ligat/ erat paul/ q̄ dicebat: **L**er/ rus sū q̄ necqz̄ mors/ necqz̄ vita/ necqz̄ āgeli/ necqz̄ p̄ncipat/ / necqz̄ p̄tutes/ necqz̄ instātia/ necqz̄ futura/ necqz̄ fortitudo/ necqz̄ altitu/ do/ necqz̄ p̄fundū: necqz̄ creatura aliq̄ poterit me separare/ cha/ tate dei q̄ ē in ch̄risto iesu d̄no n̄fo. **R**oma. viij. g. **d** **L**on/ gitudo arce/ ē longanimitas patia ch̄risti: q̄ mala n̄ra susti/ nuit: z nos adhuc ad penitentiā expectat. **R**oma. ij. a. **A**n di/ uitias bonitas/ z lōganimitas/ p̄tēnis: iqtans qm̄ benignitas dei ad penitentiā te adducit: **f** **L**atitudo/ charitas ch̄risti: q̄ patient/ p̄ nob̄ p̄secutiōes maloz portauit: z bona sua nob̄ benigne cōicauit. **j** **C**or. xiiij. b. **C**haritas patiens ē/ benigna est. **g** **A**ltitudo arce/ est ch̄risti hūilitas: q̄ exaltari meru/ it. **P**hil. ij. a. **H**ūiliauit semetip̄m fact/ obediēs vsqz̄ ad mor/ tem: mortē autem cruc/: p̄pter qd̄ z deus exaltauit illum.

d **O**stiu arce/ hui/

a **M**āsiūculas i ea facies: n̄ māsiōes: qz̄ t̄n hūiles i ea habitāt. **D**at. xix. b. **S**inite puulos venire ad me: talis ē enī regnū celoꝝ. **b** **B**itumie/ charitat/ linita ē caro ch̄r/ sti interi/ z exteri/: vt oim vitioꝝ n̄foꝝ carnaliū z sp̄ualiū tena/ citas solueret. **P**ctm̄ qd̄ē/ gluten ē siue viculū. **P**rouer. v. d. **I**niqtates suę capiūt impiū/ z funibus p̄ctoz/ p̄stringit. **E**sa. liij. a. **S**olue vincula colli tui/ captiua filia sion. **H**rtus **H**erū. loq̄ns d̄ deo: q̄ vere ē quō ligari possit: z nos q̄ nihil sum/ / d̄i/ stinguūt tria genera vinculoꝝ: **F**unes: dauos: z gluten. **F**u/ nis dure ligat z fortit: **L**au/ dur/ z for/ / Gluten suauit z se/ cure. **F**unes sūt verecūdia z iruit/ honestat/ / q̄ q̄s abstinet a p̄ctō: s̄z funes cito putrescūt/ z intēfa tēptatio cito rūpit hos/ fimes. **L**au/ sūt timor gehēne z timor offenę. **G**luten ē cha/ ritas: q̄ deo z primo copulam suauit. **H**oc vinculū indisso/ lubile debet eē. **H**oc vinculo ligat/ erat paul/ q̄ dicebat: **L**er/ rus sū q̄ necqz̄ mors/ necqz̄ vita/ necqz̄ āgeli/ necqz̄ p̄ncipat/ / necqz̄ p̄tutes/ necqz̄ instātia/ necqz̄ futura/ necqz̄ fortitudo/ necqz̄ altitu/ do/ necqz̄ p̄fundū: necqz̄ creatura aliq̄ poterit me separare/ cha/ tate dei q̄ ē in ch̄risto iesu d̄no n̄fo. **R**oma. viij. g. **d** **L**on/ gitudo arce/ ē longanimitas patia ch̄risti: q̄ mala n̄ra susti/ nuit: z nos adhuc ad penitentiā expectat. **R**oma. ij. a. **A**n di/ uitias bonitas/ z lōganimitas/ p̄tēnis: iqtans qm̄ benignitas dei ad penitentiā te adducit: **f** **L**atitudo/ charitas ch̄risti: q̄ patient/ p̄ nob̄ p̄secutiōes maloz portauit: z bona sua nob̄ benigne cōicauit. **j** **C**or. xiiij. b. **C**haritas patiens ē/ benigna est. **g** **A**ltitudo arce/ est ch̄risti hūilitas: q̄ exaltari meru/ it. **P**hil. ij. a. **H**ūiliauit semetip̄m fact/ obediēs vsqz̄ ad mor/ tem: mortē autem cruc/: p̄pter qd̄ z deus exaltauit illum.

d **O**stiu arce/ vuln/

*** Demolita s̄t horrea: dissipatę sūt apothecę/ qm̄ p̄fusū ē tri/ ticū. Camera imitiū aialiu: seueritas iusti: q̄ mouet̄ p̄ p̄ctozel increpādo. **E**sec vlf. a. **P**aruuli eoꝝ elidant/ z sepe ei/ scan/ dant. **P**s. **I**ncrepa feras arūdis zc̄. **C**amera mitiū/ māsiue/ tudo erga deuos z fragiles. **B**al. vlf. a. **S**i p̄occupat/ fuerit hō in aliq̄ deicto: vos q̄ sp̄uales est/ instruite h̄mōi i sp̄ū le/ nitat/. **Q**uinta camera ē hoim/ z auū: qz̄ qlibet iust/ debet eē hō laborādo p̄ op/ / z auis volādo p̄ meditationez. **I**nde ē q̄ sp̄osus i **C**āticl/ aliq̄ vocat sp̄osaz i agz̄ actiōis: aliq̄ iubet vt nō excitef̄ d̄ loco p̄tēplatiōis. **S**ūt s̄o qd̄ā q̄ volūt t̄m̄mō aues eē. **D**e q̄b/ ap̄ls. ij. **T**heffal. liij. c. **Q**ui nō laborat n̄ mā/ ducer. **P**s. **I**n labore hoim/ nō sūt. **A**lij sūt q̄ sp̄ laborātes in terra/ munqz̄ d̄ celestib/ meditant/ : qd̄ d̄z **E**sa. li. e. **E**leuare: eleuare: p̄surge hierlm. **L**ōgitudo/ fides. **A**ltitudo/ spes. **L**a/ titudo/ charitas. **O**stiu/ liberū arbitriū. **F**enestra q̄ sup̄ ostiū disponit/ ḡfa q̄ mouet libez arbitriū. **C**ōsummat/ arca i vno cubito: s̄ ē in p̄fectiōe p̄silioꝝ. **D**arcl. x. c. **U**num tibi deest: **S**i vis p̄fect/ eē: vade z vende oīa q̄ habes/ z da paup̄ib/: z veni z seq̄re me. **L**imita ē arca bitumie charitat/: interi/ / quo ad deum: exterioris/ quo ad p̄ximū.**

Allegorice

Moraliter

Ps. 67.

Cant. 7. d.

Cant. 2. b.

3. b. 8. a.

Ps. 72.

De fenestra. Hec tradit iudei crystallina fuisse. b. In ea. iij. Regl. vj. b. Ostium lateri medij erat i pariete domus dextre. c. Cofumabis zc. Logrua arca i sumo velut te cro qda angusto cacumiata e: vt imbrui minas diffuderet: z ima i aqs stabilitate qdrata p fides nec ipullu vctoz nec im petu fluctuu nec inqe tudine aialiu q intus erant inclinari possent aut mergi. e. Ce nacula. Iud. dicit: Enacula. i. ifertozes masioes: tristega vocat tres supiozes qfi tria tecta. Beda sup Act. xx. die: o t e y n: stega grece: tectu lati ne: et tristega triplicia tecta dicit. Rica tri ce: moza vel mansio: vel ornamentu q mulie res ligat crines. Un Eccl. xxxij. c. Hora surgedi no te trices. Alia fra hz: n te tristef. f. Ecce ego zc. Lominaf dñs dilu uis: vt vñ sic timeret hoies peccare. Silē Eccl. xxxij. c. Et flumia eoz qfi oleu adduca ait dñs de. h. Donaqz sed: de te z de familia tua p fua da / ad repatione generi humani. g. Subter celu. Hñ die q sub celu fut: qz vt die Eccl. j. c. Uidi cucta q fut sb sole: z ecce vniuersa vanitas. Et io po /

Altarca

B

Ps. 18.

fenestra in tea facies / z i cu bitu osumabis sumitate ei. d. Ostium autē arce pones ex latere deorsu. Cnacula et tri stega facies in ea. Cccē ego adducā diluuij aqs sup ter rā / vt inficiā oēs carnē in q spūs vite ē sub celū: z vni uersa q in fra sūt osument. b. Donaqz sed meū tecū: et

stant: sic pulices / z mures / z musce: no fuit necesse fm nueru ee: q intelligit tuc i domib plura fuisse. Que aut ex comixti one diuersi generi nascut: sic muli / burdones / z hmoi: n ē dice du i arca fuisse. Que ar i aqs z i terr cōit viuūt: sic lutri / viru li marini: ex arca hebāt locos pparos / qb se possēt recipere ve lut i aridis. De auib qz marinis z fluuialib idē sentiēdū. De cun cta aialiu genera iclu dunt i arca: sicut qz ex oib genib z natioib pgregata ē ecclia: Si cut i disco petri mūda et imūda sunt aialia: Act. x. c. sic i ecclie sa cramēt versant boni z mali. In gene re suo. Per ista aian tia diuersi generi / sig nificāt boni z mali / q sūt i ecclia simul / nūero saltē. Hoc ē qd legit Matth. xij. f. de sagena ex oi genere pisciu pgregati. Et Act. x. b. de disco q ostensus est petro plen qdrupedib z serpentib z volucri bus. Hic est vter rebecca: vbi duo ppli pugnabant. i. xxv. c.

ingredierl arcā tu z filij tui / vxoz tua z vxozes filioz tuo rū tecū: Et ex cucti aiantib vniuerse carnis bina iducel i arcā / vt viuāt tecū masculi ni sex z feminini. Be volucrib iux gen suū: z de iumē tis i genere suo: z ex oi repti li tre fm gen suū: Bina de oib igrediet tecū / vt possint

sūt i ecclia simul / nūero saltē. Hoc ē qd legit Matth. xij. f. de sagena ex oi genere pisciu pgregati. Et Act. x. b. de disco q ostensus est petro plen qdrupedib z serpentib z volucri bus. Hic est vter rebecca: vbi duo ppli pugnabant. i. xxv. c.

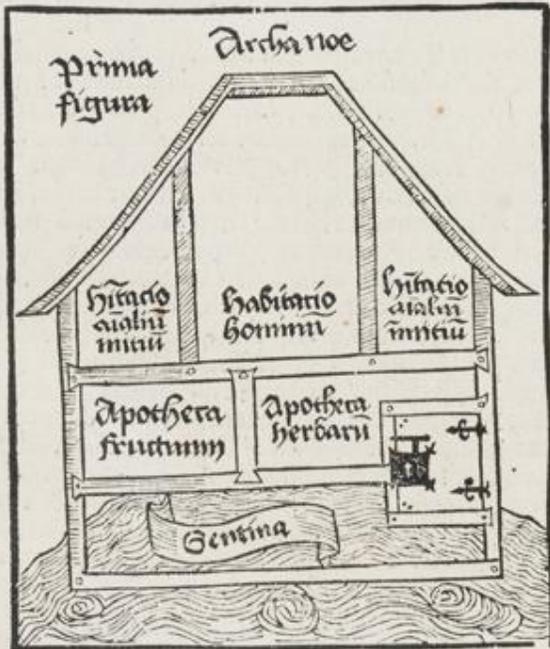
* Ostium arce huius / christi. Job. x. a. Ego sū ostiū. a. Fenestra p qua lux irat i arcā / beata hgo: p quā venit i mūdū christi: q illūat oēs hoies veniēte in hūc mūdū. b. Ostium arce / vulu lateri. De Ostio dr. iij. Regl. vj. b. Ostium lateri medij erat i pariete dom dextre. a. Fene stra / plage manus et pedū. Prouerb. vij. b. De fenestra do m meq pspere p cācellos. Arca i conū tēdē i cubito osumaf: z vita christi i āgustia passiois sup crucē osumata ē. Lu. xij. f. Baptismo habeo baptizari / z quō coartoz donec pficiatur: Per sentinā siue stercoziariā vt p eodē accipiāt / fm Bedā: si gnant iproperia christi. Au. xix. a. Fim vitule ruse iubet cō buri ex castra: Christi enī ad fraz ex ciuitatē passus ē. Unde Heb. xij. c. Exeam ad eū ex castra / ipropriū ei portātes. Et bñ deberem ipropriū ei portare: Ipe enī pctā nra portauit i corpe suo super lignum. j. Pet. ij. d. Apothecaria / pdicatio christi: in q ois bonoz affluētia / oel reficiēs laborātes. Mat. xj. d. Vēite ad me oēs q laborat / z onerati est / zc. Per tertiā q ē imitiū aialiu / duricia vite christi. Ps. Paup z dolēs ego sū. Per qrtā q est mitū: sicut māuerudo christi. Mat. xj. d. Discite a me qz mitū sū zc. Miere. xj. d. Ego qsi agn mā sue tus q portat ad victimā. Quia in q hoies z aues: sicut dupli cē statū christi. Christi enī hō fuit i passioe: s auis i ascēsiōe. Job. v. b. Homo natus ad laborē / z auis ad volandū.

Wytice

Job. 1. a.

Allegorice:

Ps. 68.

Tolles igitur etc. Ambro. Solet q̄ri de aialib⁹ q̄ tñ putat/ tur vefci carnib⁹ / vtrū p̄ter numex ibi fuerint sine trāsgreffioe mādati / q̄ alioz alēdoz necessitas coegisset includi: vel qd̄ ma gis credendū est p̄ter carnes alimēta esse potuerūt / q̄ oib⁹ cō/ uenirēt. **D**ulta em̄ aialia / q̄b⁹ caro cibus est / fructib⁹ pomifq̄ vefcunt / maxime fico / et castaneis. Potuit q̄ vir sapiēs et iust⁹ / et di/ uinit⁹ admonit⁹ / q̄ cui/ q̄b⁹ cōgrueret alimōtiā p̄ter carnes r̄ epire r̄ cōdere: r̄ oib⁹ vefci co egit fames: Et nihil ē qd̄ de⁹ suauē r̄ salubre facere nō possit: q̄ etiā vt sine cibo viuerēt / di/ uina facultate dona/ ret. **Expō. Ca. VII**

Dixitq̄ dñs **Ca. VII** **Ad eū:** Ingredere tu r̄ oīs domus tua i arcā. **T**e em̄ vidi iūstū corā me in generatione hac. **Ex** om̄nib⁹ animantibus mūdīs r̄ tolles septēna et septēna: masculū r̄ feminā: de animantibus vō timūdis duo r̄ duo: masculū r̄ feminā: **S**ed r̄ de volatilib⁹ celi septēna et septēna: masculū et feminā: vt saluet semen sup facie vniuersę ter/ rē. **A**dhuc enim et post dies septē / ego pluam sup terram quadraginta diebus et qua/ draginta noctibus: r̄ delebo om̄nē substantiā quā feci de supficie terrę. **F**ecit ergo noe oīa que mandauerat ei dñs. **E**ratq̄ sexcentoz annoz qñ diluuij aque inundauerunt super terrā. **E**t ingressus est noe et filij eius / vxor eius / et vxores filioz eius cum eo in arcam p̄pter aquas diluuij. **D**e animantibus quoq̄ mūdīs r̄ immūdis / r̄ de volucri/

B **Septēna r̄ septēna.** Fuerūt q̄ dicerēt de mūdīs tñ sex masculos r̄ sex feminas ad p̄creationē: r̄ septimū ad imolandū. Sed hoc patet esse falsū p̄ hoc qd̄ subdit / masculū r̄ feminā. **E**t nota q̄ moyses hic vocat aialia mūda vel imūda fm̄ t̄pus suū. i. fm̄ legē: licz tūc dicebant q̄ naturalit̄ esui hoīm nō sunt apta: Vel in compatiōe magis mūdoy dicunt̄ imūda. **I**mmūdis. **O**īa mūda sunt naturalit̄: sed cōparatiōe meliozis nature que/ dā dicunt̄ imūda: sicut bos leone melioz: qz hōi necessario / p̄pter que creata sunt oīa. **A**dhuc. Simile Aggei. ij. b. **A**dhuc semel r̄ mouebo terrā. **Q**uā feci. Delere potest dñs oīa / qz ipse cuncta de nihilo fecit. **S**ap. xij. b. **Q**uis tibi imputabit si damnaueris nationes quas fecisti: **M**oraliter. **S**eptēna et septēna / ponunt̄ in arca de mūdīs: quia in septenario p̄fectio eoz: exprimit̄: qui p̄ septē dona spūs sancti tendūt ad vnitatē spūs: De qua **E**ph. iij. a. **S**olliciti suare vnitatē spūs i vinculo pacis. **A**dhuc etc. ego. **S**cti expo/ nūt̄ intelligētes p̄ diluuiū aquas baptismi: vbi oīa peccata de/ lenf. **Z**ach. xij. a. **I**n illa die erit fons patens domui dauid r̄ habitantib⁹ hierlm̄ in ablutionē pctōz r̄ mēstruatę. **P**eccato/

rem vocat illū / qui p̄ aliū peccat. **D**enstruatā / illū qui p̄ se: qz baptismus r̄ peccata que sola voluntate fiunt: et peccata que per alteri⁹ suggestionē cōmittunt / purgat r̄ diluit: **V**el inun/ dationē tempalis p̄secutionis: **D**e qua **M**at. j. b. **H**on⁹ dñs r̄ cōfortans in die tribulatiōis: r̄ sciēs sperātes in se: r̄ in dilu/ uio p̄tereunte cōsum/ mationē faciet. **S**z po test distingui quadru/ plex diluuiū. s. bap̄tis/ mi: tēpalis tribulatio/ nis: iniquitatis: p̄gnę ge bennalis. **D**e primo **E**cch. xxxvi. e. **E**ffū/ dā sup vos aquā mū/ dā: et mūdabimini ab omnibus in quinamē/ tis vestris. **D**e secūdo **J**ob. xxxvij. a. **Q**uis conclusit ostiis mare / quādo erumpebat q̄si de vulua procedens: **D**e tertio **D**see. iij. a. **D**aledictū r̄ menda/ ciū r̄ homicidiū r̄ fur/ tum et adulterium in/ undauerūt. **D**e quar/ to **M**at. xxiij. d. **S**icut fuit in diebus noe ante diluuium: ita erit r̄ aduētus filij ho/ minis. **D**uo prima di/ luuiū sūt bonoz: duo vltima / sunt malozū. **E**st etiam quitum di/ luuiū glorię / quod est beatoz. **M**at. xxv. b. **E**uge serue bone et fidelis etc. **S**eptem dies. **Q**uia trāseūte veteri lege que deseruit heb/ doadi: id est septena/ rio: et adueniente no/ ua que deseruit octo/ adi: id est octonario / baptismus venit. **I**n **M**ese secundo: id est duo menses / sexa/

ginta dies sunt: vnde idē significat p̄ secūdo mēse r̄ p̄ sexcen/ tesimo anno / scilicet sex grades: **I**n quarum sexta arca edifi/ cata est. i. ecclesia fundata: r̄ aperti sunt fontes baptismi / r̄ ir/ rupit cōfessio fidei p̄dicante iesu r̄ iohanne. **E**t factū est dilu/ uii vitioz / mēse secūdo tar / q̄ a latinis maius dicit̄. **R**u/ pti sūt. **I**nterliū. vt nō sensim de more fluerēt / s̄z repentina i/ undatiōe terrā operirēt. **E**t cataractę. **C**ataractę / sene stre. s. nubes q̄ aperte sunt / vt inde insolitę et maiores pluuię funderent. **C**ataractę hō p̄prie sunt ostia nili: sed abusive p̄ oīnib⁹ fenestris ponūt. **A**perit̄ sūt. **M**at. ij. b. **P**oz/ tē fluuioz aptę sūt: r̄ templū dirutū est ad solū. i. qñq̄ sensus larant̄ i cōcupiscētia / r̄ aīa plabit̄ ad trena. **I**ngresse sunt ad noe. **A**ug⁹. **P**recepit dñs sup⁹ septēna r̄ septēna de mundis: duo r̄ duo tolli de imūdis: quō ḡ nūc dicit̄: duo r̄ duo intrasse siue de mūdīs siue de immūdis: **S**z hō nō refert̄ ad nūerū mūdoy r̄ imūdoz / s̄z ad masculū r̄ feminā. **I**n oī/ b⁹ em̄ mascul⁹ et femia duo sūt. **M**orādū hō q̄ dicit̄: **I**n qua erat spūs vitę: nō solū de hoīb⁹ / sed et de pecozib⁹ dicit̄: qz quidā de spūs cō / volūt̄ itelligi qd̄ sc̄ptū ē: **I**nsufflauit i facie ei⁹ spm̄ vitę: **S**z quidā codices habēt melius: statū vitę. **I**ncludit. **I**n hoc innuit nobis dñs q̄ semp est murus r̄ iu/ uamē suoz. **Z**ach. ij. b. **E**go ero ei ait domin⁹ / mur⁹ ignis i

uio p̄tereunte cōsum/ mationē faciet. **S**z po test distingui quadru/ plex diluuiū. s. bap̄tis/ mi: tēpalis tribulatio/ nis: iniquitatis: p̄gnę ge bennalis. **D**e primo **E**cch. xxxvi. e. **E**ffū/ dā sup vos aquā mū/ dā: et mūdabimini ab omnibus in quinamē/ tis vestris. **D**e secūdo **J**ob. xxxvij. a. **Q**uis conclusit ostiis mare / quādo erumpebat q̄si de vulua procedens: **D**e tertio **D**see. iij. a. **D**aledictū r̄ menda/ ciū r̄ homicidiū r̄ fur/ tum et adulterium in/ undauerūt. **D**e quar/ to **M**at. xxiij. d. **S**icut fuit in diebus noe ante diluuium: ita erit r̄ aduētus filij ho/ minis. **D**uo prima di/ luuiū sūt bonoz: duo vltima / sunt malozū. **E**st etiam quitum di/ luuiū glorię / quod est beatoz. **M**at. xxv. b. **E**uge serue bone et fidelis etc. **S**eptem dies. **Q**uia trāseūte veteri lege que deseruit heb/ doadi: id est septena/ rio: et adueniente no/ ua que deseruit octo/ adi: id est octonario / baptismus venit. **I**n **M**ese secundo: id est duo menses / sexa/ ginta dies sunt: vnde idē significat p̄ secūdo mēse r̄ p̄ sexcen/ tesimo anno / scilicet sex grades: **I**n quarum sexta arca edifi/ cata est. i. ecclesia fundata: r̄ aperti sunt fontes baptismi / r̄ ir/ rupit cōfessio fidei p̄dicante iesu r̄ iohanne. **E**t factū est dilu/ uii vitioz / mēse secūdo tar / q̄ a latinis maius dicit̄. **R**u/ pti sūt. **I**nterliū. vt nō sensim de more fluerēt / s̄z repentina i/ undatiōe terrā operirēt. **E**t cataractę. **C**ataractę / sene stre. s. nubes q̄ aperte sunt / vt inde insolitę et maiores pluuię funderent. **C**ataractę hō p̄prie sunt ostia nili: sed abusive p̄ oīnib⁹ fenestris ponūt. **A**perit̄ sūt. **M**at. ij. b. **P**oz/ tē fluuioz aptę sūt: r̄ templū dirutū est ad solū. i. qñq̄ sensus larant̄ i cōcupiscētia / r̄ aīa plabit̄ ad trena. **I**ngresse sunt ad noe. **A**ug⁹. **P**recepit dñs sup⁹ septēna r̄ septēna de mundis: duo r̄ duo tolli de imūdis: quō ḡ nūc dicit̄: duo r̄ duo intrasse siue de mūdīs siue de immūdis: **S**z hō nō refert̄ ad nūerū mūdoy r̄ imūdoz / s̄z ad masculū r̄ feminā. **I**n oī/ b⁹ em̄ mascul⁹ et femia duo sūt. **M**orādū hō q̄ dicit̄: **I**n qua erat spūs vitę: nō solū de hoīb⁹ / sed et de pecozib⁹ dicit̄: qz quidā de spūs cō / volūt̄ itelligi qd̄ sc̄ptū ē: **I**nsufflauit i facie ei⁹ spm̄ vitę: **S**z quidā codices habēt melius: statū vitę. **I**ncludit. **I**n hoc innuit nobis dñs q̄ semp est murus r̄ iu/ uamē suoz. **Z**ach. ij. b. **E**go ero ei ait domin⁹ / mur⁹ ignis i

Moraliter

Sap. 13. c.

circūstū: et in gl'ia ero in medio eius. In cluſit: Interliū. qđ homo facere nō poterat ne aque introierent: deus exterius bituminauit. **a** Et eleuauerunt: qz ecclesia p tribulatiōes exaltat: p̄ficiens z numero et merito. Job. ix. a. Qui facit arcturū z oriona z hyadas: z interiora austri. Et compaf ecclesie arcturo: qz semper vertit z nūq̄ mergit: imo dū vertit / erigit. **b** **Sup** aquas: qz mali succumbūt tribulatiōibus: sed boni p̄ualēt. Esaiē. xxvij. c. Flagellū mundās cuz tranſierit: eritis ei in p̄culationē. **c** **Qui** decim cubitis altior. Quindecim cōstat z septem et octo: Et significat requiem animaz / que habet in septia etate plene post resurrectionē corpo / rū / que erit octaua die z octaua etate. Montes excelsi: significant eminētā scientiē: quā operiunt aque z excedunt quindecim cubitis: quia nemo potest attingere ad sciendum quāta erit gloria z requies electoz / quā habent p̄ aq̄s bapticati. Esaiē. lxiij. b. **Quis** non vidit deus absq̄ te que p̄pagasti expectantibus te. Idem si / gnificat p̄ centū quinquaginta z p̄ xv. qz centū quinquaginta stat ex septuaginta z octoginta: et i sacra scriptura idem significat numerus cōpositus z simpliciter. **Quindecim cubitū**. Sūt q̄ putant / nec terre qualitatē talē / nec altitudinē montū tanrā an diluuiū fuisse: qualis z quāta est hodie. **d** **Cōsumpta** qz. Hoc factū est / vt z creatura creatoris iniuriā in homines vindicarent. Sap. v. d. Accipiet armaturā celus illius: z armabit creaturā ad vltionē inimicōz. Post pauca. Et scādisceat i illos aqua maris: z flumina cōcurrēt duriter. Et licz aqua ita desulserit cōtra inimicos dei: tū noe z suis nihil nocuit: imo tanq̄ iustis seruiuit. Uñ Sap. xvj. d. Creatura em̄ tibi factori deseruiens exardescat in tormentū contra iniustos: z lenior fit ad bñficiendū p̄ his q̄ in te cōfidunt. **e** **In quib** spiraculū vite: id ē illos q̄ putāt se viuere / magnificātes se corā hominibz. Job. ix. g. Ego i iudiciū veni / vt qui nō vidēt videāt: z qui vident. i. videre se putant / cecī fiāt. **f** **Expo. Ca. VIII.**

B
Eic. 39. c.

Sap. 20. a.
23. q. 5. c. qd s

6. dif. c. nō est
s. naturale

Ps. 76.

S. 1. a.

Ps. 106.

rā: z multiplicatę sunt aque: a et eleuauerunt arcam in sublimē a terra. Vehemēter em̄ inundauerūt / z omnia repleuerūt in sup̄ficie terre. Porro arca ferebat sup̄ aquas: z aque p̄ualuerūt nimis sup̄ terram: operitiqz sunt omnes montes excelsi sub vniuerso celo. Quindecim cubitis altior fuit aqua sup̄ mōtes q̄s operuerat. Cōsumpta qz est ois caro q̄ mouebat sup̄ terrā / volucrū / animatiū / bestiariū: oimqz reptiliū q̄ reptant sup̄ terrā. Vniuersi hoies et cūcta in quibz spiraculū vite est in terra: mortua sunt. Et deleuit omnē substantiā que erat super terram ab homine vsqz ad pecus: tā reptile q̄ volucres celi: et deleta sunt de terra. Remāsit autē solus noe z qui cum eo erant in ar-

tas ericcat / z puras aquas magis fluere facit: sic spiritus sanctus aquas concupiscentiarū ericcat: vt in p̄dicta auctoritate / lachrymarū aquas fluere facit. Ps. Emittet verbū suum et liquefaciet ea zc. **i** **Clausi** sunt fontes: hoc est quod dicit in Ps. Congregans sicut in vtre aquas maris. Do-

Ps. 147.

Ps. 32.

ca. Obtinuerūtqz aque terrā centū quinquaginta diebus. **Recordat** **Ca. VII.** **R**ē autē de noe cūctorū qz aiantū: et dim iu metoz q̄ erant cū eo i arca: z adduxit spm̄ sup̄ terrā: z inuitę sunt aque: z clausi sunt fontes abyssi z cataractę celi: et p̄hibite sunt plūiē de celo. Reuersęqz sūt aque de terra eūtes et redeūtes: z ceperūt minui post centū quinquaginta dies. Reuertęqz arca mēse septimo: vicesima septima die mēsis sup̄ mōtes armenię. At vō aq̄ ibant z decrescebāt vsqz ad decimū mēsem. **Be**rimo em̄ mēse p̄mo die mēsis appuerūt cacumia mōtiū. Cūqz trāssissent quādraginta dies / ap̄ies noe fenestrā arce quā fecerat / dimisit coruū: q̄ egrediebāt z nō reuer-

minus enim tribulatiōnū amaritudinē temperat et cohibet / ne in oppressionem ecclesie ebulliant. Maum. j. a. **A** Incrēpās mare et exiccans illud: et omnia flumina ad desertum adducens. Esaiē. l. b. Ecce in increpatione mea desertum faciam mare: ponam flumina in siccum. **K** **Plu** uie: id est temptatiōnes diaboli p̄hibentur / ne procedant vsqz ad subuersionē. Job. xxxvij. a. Quis condidit ostiās mare: Et post. b. Circūdedi illud terminis meis: et posui vectem et ostiā / z dixi: Usqz huc venies z non p̄cedes amplius: z hic cōstringes tumentes fluctz tuos. j. **Co**zinth. x. c. **Fide** lis deus zc. **U** **Re** uersęqz sunt. Eccl. j. b. Ad locum vnde exeunt flumina / reuertunt. **M** **Men** se

septimo: ab ap̄ili: non ab ingressu. **Josephus** dicit: qz coruus omnia inueniens adhuc inundātia redijt ad arcam. Alij dicunt: qz illectus cadaueri non redijt. Et si queritur: quomodo postea fuit p̄pagatio coruozum: **R**espōdent qz bñ

Moraliter. **M**ontes armenię. Armenia / inter pretat̄ auulsio: z significant sanctos / qui de aquis mūdi huius auulsi z transplantati ad humozē gratię / fructificant. **Idere.** xvij. b. Et erit quasi lignū quod transplantatū est sup̄ aquas / quod ad humozē mittit radices suas. De aq̄s istis. i. gratię: dicit Job. xij. c. Si cōtinuerit aquas: oia siccabunt: si emiserit eas / subuertent terrā: id est terrenitatem. Et nota qz dicit: Arca requieuit sup̄ montes armenię / mēse septimo: quāta in iudicio futuro in etate septima sup̄bi qui modo sunt montes / subijcient sanctis quos modo conculcant. Sap. v. a. **H**i sunt quos aliquādo habuimus in derisum. Et post: Ecce quomodo computati sunt inter filios dei: z inter sanctos fors illozū est. **Malach.** vlt. a. Calcabitis impios cū fuerint cinis sub planta pedum vestrozū in die quam ego facio / dicit dominus. Et nota qz modo diuisa sūt / vtile: z iocūdum. Tribulatio em̄ est vtilis modo: sed nō iocūda. **Deb.** xij. c. Omnis disciplina in p̄senti quidem videt non esse gaudiū sed meroris: Sed in fine cōiungent simul vtile z iocūdū. Unde sequitur: Postea qz fructū pacatissimū exercitatis per eam reddet iusticię. Unde etiā sancti gaudebunt in supplicijs malozū. **Q**d p̄bat beatus **Bern.** per has duas auctoritates. In omibz requiē questui: **Eccl.** xiiij. a. **H**i sequūt agnū quocūqz ierit: **Apoc.** xiiij. a. Si em̄ i oibz requiē habebit christus: et sc̄i i oibz sequēt eū: ergo sicut delectabit in iusticia malozū: et sancti similit. **Ps.** **Letabit** iustus cū viderit vindictā: manz suas lauabit in sanguine pctōris. **Qui** / coruū / egrediebāt et nō reuertebatur: cadauere natante illectus / id est luxuria. **Osee.** v. b. **H**ō dabūt cogitationē vt reuertant ad dominū: qz spūs fornicatiōis i medio

Moraliter

Ps. 57.

Ridetur qd bñ potuit iuenire cõparẽ suũ. Alij dicũt qd inceptũ fuit aq̃: Sz tũc nõ fuisse ppagatio. Sz ex q̃ regressũ e coruus: quare emisit noe colũbã: Forte qz coruus nullũ signum attulit. a. Donec siccaret. Scdm Aug. l. i. nuq̃. Tali mō loquẽdi sepe vñ scriptura. Matth. i. d. Accepit ioseph cõiugẽ suã: z nõ cognoscebat eã donec peperit filiũ suũ p̃mogenitũ. i. Regl. iij. a. Veli non poterat videre lucernam anteq̃ extingueret. c. Que cum nõ inuenisset. Que stio est: quomō columba non inuenit vbi resideret: cum iam nuda data essent cacumina montũ: fin narratio nis ordinem: Quod recapitulatiõ potest solui: vt posteriũ nar rata intelligant que fa

B

ta sunt prius: aut potius nõdum siccata fuerant. Glo. Et ita non poterat requiescere in palude sicut nec i aquis. d. In minutũ sũt aque. Post septimã etatẽ tempore scilicet resurrexerunt: oino deficient aque tribulatiõis quo ad bonos. Esai. l. j. d. Sicutũ z leticiã tenebunt: z fugiet dolor et gemitus. Esai. xxv. c. Auferet dominus deus omnẽ lachrymã ab omni facie: z opprobriũ populi sui auferet de vniuersa terra. Etiam aque baptismũ tunc deficient: quia bonis non erit necessaria purgatio: z malis impossibilis. Exo. xx. a. Si emeris seruum hebreum: sex annis serues tibi: in septimo egredietur liber gratis. Job. v. d. In sex tribulatiõibus liberabit te: z in septima nõ tanget te malũ. Beat. Verũ. Sex tribulatiões iustoz: sũt lucta z carnis z corpis desideria: z qnq̃ sensũ voluptates: septima mors. Nec dicit Job: in septima nõ inueniet te malũ: sz nõ tanget te malũ: qz mors bonoz nõ grauat

a tebañ donec siccarent aque
b sup terrã. Emisit quõqz colũ
bã post eũ vt videret si iam
cessassent aq̃ sup faciẽ terre.
c Quẽ cũ nõ inuenisset vbi re
quiesceret pes eius: reuerfa est
ad eũ in arcã. Aque enĩ erãt
sup vniuersã frã. Extẽditqz
manũ et apphẽsam intulit in
arcã. Expectatũ autũ vltra se
ptẽ diebũ alijs: rursũ dumi

curandũ infirmos: ad cõsolandũ m̃stos. Sed coruus. i. ma lus platus illectus vanitatibus z voluptatibus huius mudi: ad arcã ecclesiẽ nõ reuertit. Sed colũba: id est bonus platus nõ inueniens nisi luti z sordes in tẽporalibũ: vbi mentis pedem figere nõ potest: reuertit. Audi coruũ nõ regressũ: sed cada uere irretitũ. Sap. ij. b. Venite et fruamur bonis q̃ sunt tanq̃ in iuuetute celeriter: U/ no p̃ciso et ynguetis nos impleam: et non p̃treat nos flos tẽporis. Esai. xxij. d. Ecce gaudiũ z leticia oc cidere vitulos z iugulare arietes: comedere carnes z bibere vinũ: Comedamus z bibamus: cras enĩ moriemur. Sophonij. ij. d. Vox cantantis in fenestra: coruũ i suplimia/

lit colũbam ex arca. At illa venit ad eũ ad vesperã: portans ramũ oliuẽ virẽtibũ folijs i ore suo. Intellexit ergo noe qd cessassent aq̃ sup terrã: Expectauitqz nihilominũ septẽ alios dies: et emisit colũbam: q̃ nõ est reuerfa vltra ad eũ. Igit̃ sexcẽtesimo primo anno: primo mense: p̃ma die m̃sis iminũtẽ sunt aque

ri: qm̃ attenuabo robur eius. Vox clamat in fenestra: quãdo delectatiõis illecebria sensui suggerit: z tũc qnq̃ ratio cantu z modulamine capit. Et post coruus i supliminari audit: id est ratio p̃crastinat emẽdatiõẽ de die in diem. Aug. in li. viij. cõfess. Cogitationes quibũ meditabar in te dñe: similes erãt conatibũ exp̃gisci volentiũ: qui tamẽ supati soporis altitudi ne: demergunt: Nec erat qd tibi rĩderẽ dicẽti mihi: Surge q̃ dormis: nisi tñ s̃ba lenta z somnolenta: modo ecce modo sine paululũ: sz modo z modo nõ habebat modũ: z sine paululũ: in longũ ibat. Item columba emittit ad reuocandũ z di tos: z reuertit portans in ore ramũ oliuẽ: quia bonus platus pacẽ z misericordiã p̃dicans fructũ suẽ p̃dicatiõis reportat dño. Esai. lvij. d. Creauit fructũ labiozũ pacẽ: pacẽ ei q̃ lõge e z ei qui p̃pe est. Ps. Venientes autũ venient curũ exultatiõẽ portãtes manipulos suos. Ps. vlt. b. Reddemus vitulos labiozũ nostrõz. Itẽ qd colũba ramũ oliuẽ derulit ad arcã in ore: significat qd extra ecclesiã baptizati possunt reuertĩ ad ec clesiã p̃ osculũ pacis. Ultimo missã colũba nõ est reuerfa: qz trãsitus de fide ad speciẽ significat ibi: a qua nullus bonũ reuertit. De coruinis pastoribus qui ea q̃ dicta sunt faciũt: dicit dñs Ezech. xxxij. b. Facti sunt greges mei in rapinã: z oues meẽ in deuoratiõẽ omniũ bestiarũ agrĩ: eo qd non esset pastor: Nec enĩ quesierãt pastores gregẽ meũ: sed pascebãt semetipsos: z greges meos nõ pascebant. Et. j. Ecce ego ipse requirã oues meas z visitabo eas. Et. j. Qd perierat requirã: qd abiectũ erat reducam: qd cõfractũ fuerat alligabo: z qd infirmũ fuerat cõsolidabo. Item coruus emittit de arca: quãdo aliquis vagat a cõscientia sua z sepe: vel aquis concu piscẽtiẽ intercipit: vel cadaueri luxuriẽ illectus retinet. Ideo dicit dñs cuiuslibet qd est in arca. i. in ecclesia: Esai. xxvj. d. In gredere in domũ tuã z intra in cubiculũ tuum: Hoc est: qd in secreto mentis nostre nos debemus abscondere: ne sumus sic cur coruus qui euolans ab arca non redijt donec aque sicca renẽ. Vita p̃sens diluuiũ est: qd siccat in morte: et tũc ma lus redit ad cõscientiã. Sap. iij. in fine. Veniẽt in cogitatiõẽ peccatoz suoz timidi: z traduent illos ex aduerso iniq̃tates eozum. Roma. ij. b. Ipsi sibi sunt lex qui ostendunt opus legis scriptum in cordibus suis testimoniũ reddente illis cõsci entia ipsõrum: z inter se inuicem cogitatiõũ accusantiũ aut etiã defendentiũ in illa die cum iudicabit deus occulta homi nũ. Gregoriũ. Quomō angustẽ erunt viẽ vndiqz reprobis: Superius erit iudex iratus: subtus horredum chaos: a dex tris peccata accusantia: a sinistris infinita demonia ad suppli cium trahentia: intus vrens cõscientia: foris m̃dus ardens: Miser peccatoz sic deprehensus quo effugies: Latere erit impossibile: apparere intolerabile. Si queris quis te accuset. Dico qd rotus mundus: quia offenso creatore: omnis creatu ra habet perditum odio.

De sacra vnc. c vnico. an fi.

Ps. 125.

Ps. 126.

eos: vñ et somnũ dñi. Ps. Lũ dederit dilectis suis somnũ zc. Job. xj. b. Lacar amicus nĩ dormit. i. qz amicus iõ dormit.

Naturẽ. Matth. xxvj. d. Dormite iã z req̃sците. Hortis. j. Thesal. iij. d. Nolunũ vos ignorare fratres de dormientibus.

Est dormitio

Culpe. Eph. v. d. Surge qui dormis: et exurge a mortuis: et illuminabit te christus. Stratig. Cant. v. a. Ego dormio z cor meũ vigilat.

Ps. 4.

Glorie. Ps. In pace in idipsũ: dormiã et requiescã.

Et bñ die: Sexcẽtesimo p̃mo ãno iminũtẽ sũt aque: quia in sexta etate terminabitur baptismus. In Job. ij. a. sex hydriẽ tñ positẽ sũt i purificatiõẽ iudeoz: Septia nõ e op. Aperiens noe te.

Dualiter *

nicationis in medio eozũ est: z dominũ nõ cognouerũt. Ecce quot mala facit luxuria. Ex quo enĩ spiritus fornicationis possedit cor: statim recedit cognitio dei. Proverb. ij. d. Omnes qui ingrediunt ad eam non reuertent. Potest etiã per coruũ significari scholaris aliquis qui parissus mittit: vt bonos ru mores cõtra diluuiũ afferat: sz sepe aquis scripture intercipit vel cadaueri: id est p̃bende illicit: nec reuertit ad arcã: id est ad parrochiam suã que miserat eum. Proverb. vij. c. Non est vir in domo sua: abijt via longissima: sacculũ pecuniẽ secũ tulit: in die plene lune reuersurus est in domũ suã. Sed colũba: est bonus scholaris: qui studet vt proficiat illis qui miserũt eum: z tempore suo redit ad arcã: ferens ramũ in ore: id est doctrinã cum bono opere: per bonã famã. Cant. ij. d. Surge p̃pera amica mea: colũba mea: formosa mea et veni. b. Emisit quoqz. Hic notã quadruplex emissio. Primo emittit coruus: sed illectus cadauere non reuertitur. Secũdo emittit columba: que nõ inueniens vbi pes eius requiesceret: reuertit. Item emittit columba: que ferens ramũ oliuẽ: reuertit. Itẽ emittit: sed nõ reuertit. Hic: christus mittẽs platos z p̃dicatores ad cõsiderandũ terrã: ad reuocandũ p̃ditos: ad

Aperiens noe tectū. Tectū arce inuolutio mysterioꝝ. **D**odo tectū est sup aquam: tunc aperiet. Job. xliij. c. Qui diligit me/ diliget a patre meo: t ego diligam eum: et manife- stabo ei meipsum. ij. Corinth. iij. d. Cū cōuersus fuerit israel ad deum/ auferet velamen. **E**gredere. Ecce noe pꝛe- dit: ita christus semp nos pꝛecedit in omni bono. Esa. liij. d. Non i tumultu eribitis nec in fuga pꝛoperabitis: pꝛecedet enim vos do- minus: t congregabit vos deus israel. Ex q̄ tamē mortē non eua- dimus: quia domini/ domini erit mortis.

Mense secūdo. **S**trabus: id est maio. Noe annū fecit in ar- ca: et ipsa die qua in- gressus fuerat/ egress⁹ est. Ingressus est enī decimaseptia die mē- sis secūdi: nunc dicit quia egressus est septi- ma vicefima die eius- dem mensis. Sed sci- endum est: quia si pꝛe- senti diei addant. xj. qualis luna est hodie: talis erit post annum ipsa die. Quādo ergo noe ingressus est. xvij. luna: vel. xvij. dies mensis secūdi fuit: ideo post annū. xj. ad- ditis/ fuit. xxvij. dies: et. xxvij. luna.

Crescite et multi- plicamini. **D**odo iminutus est numerus bonoꝝ: sed in fu- turo post diluuium augebit. Prouerb. xxvij. d. Cū surrexe- rint impij/ abscondent hoīes: t cum illi perierint/ multiplicabunt iusti.

Edificauit autem noe. Sic moyses post transitū maris/ t submerfionē hostium/ gratias egit deo/ di- cens: Cantemus domino ꝛc. Exo. xv. a. Per qd̄ instruit nos scriptura/ vt post victoriā et euasione periculoꝝ/ gratias refe- ramus. Qd̄ quia non fecit eꝛechias/ infirmat⁹ est vsq; ad mor- tem: Esa. xxxvij. a. Unde Esa. xliij. d. Non obtulisti mihi arietem holocausti tui: nec victimis tuis glorificasti me.

Abundis. Ecce quare septem de mundis posita fuerunt in arca: vt septimo imolato/ sex sufficerent ppagationi t homi- nis esui. Maum. j. d. Celebra iuda festiuitates tuas/ t redde altis- simo vota tua: quia non adijciet vltra vt transeat p te belial: q. d. totum diluuiū exundauit. Thren. iij. d. Cōpleta est ini- quitas tua filia sion: non addet vltra vt transmigret te.

Odoratusq; est: id ē talis oblatio placuit deo: sicut odor suauitatis placet homini. Et est hic argumentū/ q opera legi sunt vel erant meritoria. Vel **O**doratus est: id est fecit re- dolere suauiter t odorari. Et hoc vñ est de miraculis. s. que tūc temporis acciderūt. s. q locus odoriferus ibi erat: vbi tan- ta sanguinis effusio fiebat.

Mona sunt. q. d. ideo ma- gis excusabiles sunt/ quia fragiles.

Non igitur vltra pcutiam: id est non vltra percutiam terram generali diluuiō aque pꝛopter peccata hominū.

Non requiescent: id est toto tpe post erit tempoꝝ vicissitudo ad hominū seruitiū: hoc ē: modo ver: post estas: post autū: post hyems. Usq; ad diluuiū non fuerāt ita distincta tēpora: qz nec ante diluuiū pluerat: quia necdū aque collectę fuerant in nubes: vt dicunt.

Abyssice: **E**gressus ē q̄. Nota ordinē. Egress⁹ noe de arca/ significat egressū de h mūdo ad vitā etnā i resurrectiōe. Primo noe et filij ei⁹: scdo vxores eozū: deinde aialia. Noe christ⁹: q̄ prim⁹ egress⁹ ē ad gliaz resurrectiōis. j. Cor. xv. c. Christus resurrexit a mortuis p̄mitig dormientiū. Filij noe/ apli et maiores sc̄i. Aialia/ minores electi. Talis ē regressus

ad patrē: Ideo dī Tob. xi. a. vbi dīc raphael minoz tobte: Si placet pꝛcedam⁹: t lento gradu sequēf iter nostrū familie simul cū piuge tua t cū aialib⁹. Dignū ē em̄/ q q̄ pꝛores sūt i merito: potiores sint in p̄mitio. E cōuerso debet eē egress⁹ ad pugnā. An. j. xxxij. a. Jacob timēs esau: tres turmas facit.

Fim gen⁹ suū egressa sunt de f arca. Edificauit autē noe al- tare dño: t tollens de cūc⁹ pecoribus t volucib⁹ mūn- dis/ obtulit holocausta sup altare. **O**doratusq; est dñs odorē suauitatis/ t ait ad eū: **N**equisq; vltra maledicā ter- re pꝛpter hoīes: **S**ensus em̄ et cogitatio hūani cordis in malū pñā sunt ab adolefcē- tia sua. Non igit vltra pcutiā oēm animā sicut feci. Cū- ctis dieb⁹ frē semēt t messis: frig⁹ t estus: estas t hyems: nox t dies non requiescent.

Enedixitq; **C**a. IX. **D**e noe t filijs ei⁹: t di- xit ad eos: **C**rescite et multiplicamini t implete terrā:

In pꝛia ponit acillas cū filijs earū: i media liam et filios ei⁹: i vlti ma rachel cum filijs suis tanq; chariores. Et dicit sup hūc locū Bregon⁹ et Augusti- nus/ q redeunt p̄mo aduenit timor sc̄ilis: deinde initialis: tertio timor purgati ai: id ē timor cast⁹. Mora igit q̄ tā in egressu ad pu- gnā/ q̄ in regressu ad patrē/ semp christ⁹ ē i capite. Ibi noe: hinc iacob: p vtrūq; chri- stus. Ipe em̄ p̄mo re- surrexit ad gliaz/ vt dī ctū ē: et p̄m⁹ bibit ca- licez passionis. Unde Aug⁹. Calicē passio- nis p̄us bibit medic⁹/ ne euz postmodū ab- horreat egrot⁹. De h medico Eccl. xxxvij. a. Honora medicum pꝛt necessitate. Et. j.

Altissim⁹ de terra creauit medicinā: t vir prudēs non ad- horrebit eā. **E**dificauit. Post egressum de arca offert noe: qz christ⁹ tūc offeret p̄i victimas pacificas. An. Josue. viij. g. post victoriā de regib⁹ hiericho t hai/ obtulit deo vi- ctimas pacificas t holocausta. Per holocausta/ pfectiores q se totos offerūt dño. Per victimas/ impfecti: oēs tñ offerent dño: t erūt in rege/ etiā extremi. j. Dabab. v. f. Erat iudas cōgregās extremos: q cito solēt remanere: s; nec christ⁹ tales despici nec relinqt.

Uel sic: **E**gress⁹ ē noe d arca. i. christ⁹ de vtero vāinis: Edificauit altare. i. crucē: vbi victimas paci- ficas: id est semetipsum obtulit deo patri/ nos ei recōcilians. Roma. v. b. Cum essemus inimici/ recōciliati sumus deo per mortem filij ei⁹. Eph. ij. c. Ipse ē pax nostra: qui fecit vtraq; vnum: et mediū parietē macerie soluens inimicitias in carne sua: legē mandatorū decretis euacuans: vt duos condat in semetipsum in vñ nouum hominē faciēns pacem: vt recon- ciliet ambos in vno corpore deo p crucem. Altare nostrum igit sit fides christi: sup quod offeramus nosmetipfos hostiā viuam et deo placentē. Super hoc altare/ p̄ma holocausta fuerunt apostoli. Matth. xxij. a. Lauri mei t altaria mea oc- cisa sunt.

Odoratusq; est. Deus pater tanq; odorem suauissimū suscepit apostolos t martyres: quos christus ob- tulit ei. Infra. xxvij. d. cū isaac sensit fragrantia vestimentoz iacob/ dixit: Ecce odor filij mei sicut odor agri pleni cui bñ dixit domin⁹. Jacob/ christus: vestimēta/ sancti. Esa. xlix. e. **V**iuat domin⁹: his omnib⁹ velut ornamento vestieris. Fra- grantia: odor bonę cōuersationis.

Expositio **C**a. IX.

Enedixitq; de noe ꝛc. **C**rescite t mul- tiplicamini. Homo in terroꝝ ceteris aialibus p- ponit/ in solatiū trāfactę vindictę: ne pauci homines a pluribus bestijs opprimant: et sciant se irrationalib⁹: sed nō rationalib⁹ dominari. Ad solatiū em̄ dat eis hoc dominū.

Terror ac tremor **C**rescite et multiplicamini. Hoc bene cōuenit ecclesie/ que satis dilatata ē. Ps. Multiplicasti pro- pagines ei⁹ et repleuit terrā. Ezech. xvj. a. Multiplicata es et grādis effecta es ꝛc. Esa. lx. c. Ponā te in supbia seculoz ꝛc.

* Terror ac tremor

Ps. 67.

8. 1. c. et. d. et 1. 9. a.

B

12. q. 1. c. 1.

8. 1. c. et. d. et 8. c. et. j. co. Al. treplete

Aliter

Myfice

Myfice Ps. 79.

a Signū federis. Fēdus pacis publice solet p p̄cones clamari. Et ex parte dñi clamauerunt angeli: Et in terra pax hominib⁹ bonę volūtatī. Et parte nostra: Apl⁹ Roma. v. a. Justificati ex fide/pacē habeam⁹ ad deū. Origen. eodem ad Roma. mirat quō hanc pacē tam solēniter factā: tam defacili volumus immutare.

b Erant igit filij noe rē. Recapitulat de filiis noe: vt texat eorum generationē.

c Ipse est pater chanaan. Hoc dicit: qz de ipso chanaan statim dicitur erat.

d Noe vir agricola. Zach. xij. c. Hō agricola ego sum: adā exemplū meū ab adoleſcētia mea. q. d. hoc fuit studiū antiquoz.

f Bibensqz vinum. Post diluuiū noe inebriatus est: qz forte nesciebat vino posse inebriari. Nec enī ante diluuiū legunt homines vino vsi: ideo d noe dicit qz plātauit vineā. Nudatio femoris sequit ebrietatē: sicut libido faciatatē. **b** Cum vidisset cham. Cham ridet dum membra videt detecta parentis: Iudēi risere dei penam patieris.

Erant arcus meus in nubibus et videbo illū: et recordabor federis sempiterni: quod pactū est inter deū et inf oēm animā viuētē vniuersę carnis q̄ est sup terram. Dixitqz deus noe: Hoc erit signūm federis qd̄ constitui inter me et omnē carnem super terrā. Erant igit filij noe q̄ egressi sunt de arca: sem/chan et ia-

pheth. Porro cham/ipse est pater chanaan. Tres isti sūt filij noe: et ab his disseminatū est oīne hominū gen⁹ sup vniuersā terrā. Cepitqz noe vir agricola exercere terram et plātauit vineā: Bibensqz vinū inebriatus est: et nudatur in tabernaculo suo. Quōd cum vidisset chā pater chanaan: verenda scz patris sui

35. dñi. c. r. afi. fi. et. c. sexto die 2. q. 7. c. q. et c. sentētia. et. c. plerūqz 15. q. 5. c. de crimine

b Cū vidisset cham verēda scz patris. Sz boni subtilius et interius

d Lepitaz noe. Noe p̄lar: cui⁹ officiū est p̄mo exercere terrā cō:poris sui: vt postmodū terram subditoz exerceat. j. Corinth. ix. d. Castigo corpus meū et in seruitutem rē. j. Timoth. iij. a. Si quis domū suę p̄gesset nescit: quomodo ecclesię dei diligentia habebit: Esaie. xxvj. d. Justiciam non scimus in terra nostra: ideo non ceciderunt habitatores terrę. Sed signanter dicit: Lepitaz noe rē. Semper enī dicendū est cū p̄s. Et dixi nūc egypti. Eccl. xvij. a. Cū p̄summauerit homo tūc incipit. Noe plantat vineā: quādo platus verbo et exemplo edificat ecclesiā. Prouerb. viij. c. De fructu manū suaz plātauit vineā. Plus enī p̄ficit ope qz sermone. Tunc autē bibit vinū de vinea: qñ de p̄fectu suozū gloriā. Sed qñ plus debito suo p̄fectu gloriā: tunc inebriat et nudat merito et p̄mio. Job. xxxj. c. Si vidi solē cū fulgeret in die: id est si gloriatus sum in prospera cōuersatione subditoz: et lunā incedentē clarē: id est arisi claritati fame meę: et oscular⁹ sum manū meā: qd̄ est iniquitas maxima et negatio cōtra deū: id est si laudem q̄sui de ope meo. **g** Et nudat noe in tabernaculo suo: qñ platus cōmendat opa sua inter domesticos suos: et p̄pter imoderatā gloriā p̄mittit eum dñs cadere in apta peccata. Diere. xij. b. Implebo sacerdotes et p̄phetas et oēs habitatores iherusa. Pietate: id est impleri p̄mittā. Et i fine capituli: Quia oblita es mei et confisa es in mediacione ecce ego nudavi femora tua. Aliqñ enī accidit h platis: vt deturpent femora sua p luxuriā. Unde. ij. Regū. x. in p̄n. nuncijs dauid trūcant tunice vsqz ad nates. Chā ridet: nūciat alijs. Hi sunt mali subditi: q̄ peccata platoz alijs manifestant. Et nota qz in noe suggillat gloriatio de p̄fectu bonozū: in cham insultatio de excessu maloz. Beatus Bern. A dextris et a sinistris puidendū ē nobis: Nā a dextris insidiant nobis tria: que timēda sunt de p̄fectu bonoz: scz inanis gloria: inuidia: emulatio indiscreta. Tidētes enī aliq̄ nō inuidētes qz daniel ex parsimonia sua cōsecutus sit p̄phetiā/labozant incaute: A nimis abstinēt/et p̄phani sūt pot⁹ qz p̄phete. A sinistris insidiant sūt tria. Exultatio: qd̄ Prouerb. xxiij. c. Si ceciderit inimic⁹ tuus/ine gaudeas: et in ruina ei⁹ ne exultet cor tuū. Reuelatio: qd̄ valde piculosū ē/ nisi tali q̄ velit et possit p̄desse et nō obesse. Abotatio: Tales enī abomiatores q̄ nō cōdescēt dūt infirmis/abomiabilē dñs. Esa. lxxv. a. Qui dicit/ recede a me: nō appropiātes mihi: qz imūdus es: Isti sumus recedi in furore meo: ignis ardēs. Origen. ad Ro. Quidā statim peccatores abijciūt: et ab ecclię societate depellūt: hi volunt facere ne chris⁹ aliqd̄ nri portare velit: cū null⁹ ita p̄fectus sit q̄ nō indigeat portari a chris⁹: q̄ libenter oēs portat. Esa. xlvj. b. Usqz ad senectā ego ipse: et vsqz ad canos ego portabo.

Moraliter Ps. 76.

h Abstice. **d** Lepitaz noe. Noe christus: qui est agricola ecclesię. Diere. xij. b. Quare colonus factus es in terra: et quasi viator declinās ad manendum: Ita querit hieremias/ admirans qz celicola factus sit in terra colonus. Et respondet Esa. iij. b. In egyptū descendit popul⁹ meus in p̄ncipio vt colonus esset ibi. q. d. Popul⁹ meus colonus erat: et volo ei esse similis: eadē via descendēs/qua et plus. Luc. x. f. Samaritan⁹ eadē via descendit qua descendit ille q̄ incidit in latrones. In hoc dat exemplū hūilitatis et p̄formitatis platis. Eccl. xxxij. a. Rectorē te posuerunt rē. **e** Et plātauit vineā: id est synagogā. Esa. v. a. Vineā facta ē dilectio meo. Et. j. b. Vineā dñi exercitū domus isrl̄ est. Vno huius vineę. i. p̄secutione: inebriatus est noe. Job. xvj. b. Expobrātes p̄cusserūt maxillā meā: saturati sunt penis meis. In hoc qd̄ dicit: inebriatus: notat affluentia et obliuio sui. Plures enim potatiōes faciunt ebriū et oblitū sui. Unde petrus eum quasi oblitū sui monuit/ dicens: Propitius esto tibi dñe: Matth. xvj. d. Sed nō acq̄ euit ei dñs: imo repulit eū quasi aduersariū et inimicū humano generi/ dicens: Uade retro sathana: tu mihi scandalum es. Solebat enī bibere vinū suę vineę. Job. xvij. b. Calicē quez dedit mihi pater non vis vt bibā illum: Certe multiplex fuit potus iste: Contumeliar: detractiōnū: verberum: alaparum: sputorū: aceri: mortis. Unde p̄pter multitudinē appellat ebrietas. Thren. iij. b. Repleuit me amaritudinibus: inebriauit me absinthio. Confregit ad numerū dentes meos: cibauit me cinere. Sed qz homo hoc nō attendit: ideo subdit: Recordare paupertatis et trāsgressionis meę et absinthij et fellis. Demozia memor ero: dicit ecclesia p filijs suis: et tabescet in me anima mea. Hęc recolēs in corde meo: in deo sperabo. Itē est aliud vinū quo christus inebriatus est: scz vinū charitatis: qua intā tū dilexit nos/ vt et mori propter nos voluerit. Ps. Et calix meus inebrians qz p̄clarus est. De hoc dicitur infra. xlij. g. qz ioseph cū fratribus suis inebriatus est. Sequit: **g** Et nudatur in tabernaculo: id est in medio suozum/ ad maiorē cōfusione. Ad litterā: proprijs vestibis: vel a suis derelictus. Job. xix. b. Mori mei quasi alieni recesserūt a me: dereliquerunt me p̄pinq̄ mei. **h** Et nudat: qz tūc maxime apparuit assūpra hūanitas et infirmitas. Hęc nuditatē mlti cōtēnuūt/ nō intelligētes mysteriū crucis et vilitatē disciplinę. Prouerb. xv. a. Stultus ridet ad disciplinam patris suis: id est chris⁹: q̄ p nostris debitis tam aspere disciplinatus est. Esa. liij. b. Attritus est propter scelera nostra: disciplina pacis nostrę super

Ps. 22.

Ab At vo sem et iapheth. Gregori⁹ in moral. Auerſari di-
 cimur qd reprobamus. Quid ergo est q filij verenda patris
 superiectis dorſo pallijs auerſi veniendo operiunt: niſi qz bo-
 nis ſubditis ſic ppoſitoru ſuozu mala diſpicient: vt tñ hec ab
 alijs occultent: Operimentu auerſi deſerut: quia dijudicetes
 factum: et venerantes
 magiſtru nolut vide-
 re qd tegunt. **Diſi-**
 lius ſuus minor.
 Vinor ſtatura. Vel
 minor: id e indignior.
 Vel de iapheth dicit:
 qui cu minor eſſet na-
 tu: prudetior fuit: cha
 maior. Peccauit autē
 cham in tribus: quia
 non operuit quod de-
 buit: qz riſit qd do-
 lere debuit: et qz qd
 ſol⁹ vidit: alijs ppala-
 uit: Juſ illd⁹ Dattb.
 xvij. b. Si peccauerit
 in te zc. Judeus dicit
 q cham virilia patris
 abſcidit: ne alios filioſ
 haberet: cupiditate hē
 reditatis habēde. Ad
 cōiectant ex hoc quod ſequit: Videns que fecerat ei. Sed nō
 eſt credendū. **Maledictus** chanaan puer. Et qz
 terram chanaan pmiſſurus erat domin⁹ filijs iſrael: vt ſic ſci-
 rent nomē eius. **Maledictus** chanaan. Non filio ſuo ſed
 filio filij maledicit: quia ſciebat ipſum in ſpiritu non pſonaliter
 ſeruiturum fratribus ſuis: ſed ſemen eius: nec omnes de ſemē
 ne eius: ſed tñ illos qui de chanaan. Et eſt ſenſus: Non lete-
 ris o cham de filio tuo chanaan: ſicut nec ego de te. Vel ideo
 maledixit chanaan et non cham: quia deus benedixit eum in
 egreſſu de arca. Unde Numeri. xxij. b. dicit balaam. Quo-
 modo maledicā populo cui benedixit domin⁹: Greg⁹. Patre
 peccante: punitur filius: quia reproboru nequitia hic diu pro-
 ficat: ſed in poſteru perit. Chryſo. dicit: Hec maledictio venit
 in gabaonitas: Joſue. ix. d. **Benedictus** dominus.
 Propheſia eſt: quia pſeuidit in filijs ſem nomē z cultu vnius
 dei pmanſurū: ceteris ad idolatriā tranſeuntibus. **Benedixit**
 autem deo: cuius gratie hoc imputandū eſt. **Dilatet**
 deus. Hoc iterum ppheta e. Gentes enim que de iapheth
 dilatate ſunt et numero et cultu deoy: nunc autē deo auctore
 inſerte ſunt trunco oliu: vt dicit apoſtolus Roma. xj. c. Be-
 zregus hoc refert ad gentes: que fuerunt de iapheth: et in ma-
 gnis ſolēnitatibus in hieruſalem cōuenire ſolebant. **Dilatet**
 de⁹ iapheth zc. Hieronym⁹. De ſem hebrei: de iapheth
 gentiles. Glo. Eſa. liij. a. Dilata locū tentoriū tui. Eſa. xlix. f.
 Adhuc dicet i aurib⁹ tuis filij ſterilitatis tue: Auguſt⁹ e mibi
 locus: fac ſpaciu mibi vt habitē: inter gentiles. Quia igif lata
 eſt multitudo credentiū: a latitudine q iapheth dicit: latitudo
 noiaſ. Qz aut ait: **Habitet i tētorijs ſem:** d nob pphetaſ:
 q in eruditioe z ſciētia ſcpturarū eiecto iſrael verſamur.

Breg. 25. li. moral. ca. 22.

96. dif. c. in ſcripturis

1. q. 4. c. 20. cletia. in fi. 24. q. 3. c. 5. g

Myſtice

a eſſe nudata: nūciauit duo-
 bus fratribus ſuis foras. At
 b vō ſem z iapheth/pallium
 impoſuerūt humeris ſuis: et
 incedētes retroſum/operu-
 erunt verēda patris ſui: Fa-
 ciefqz eozum auerſe erant/et
 patris virilia non viderunt.
 Euigilans autem noe ex vi-
 c no: cū didiciſſet que fece-
 rat ei filius ſuus minor/ait:
 e **Maledict⁹** chanaan puer:
 ſeruus ſeruoꝝ erit fratri-
 bus ſuis. **Dixitqz:** **Benedi-**
 ctus dominus deus ſem: ſit

riunt verenda patris/imitādo eius paſſionē. Si em parti-
 pem me facio ignominie vie tue: i parte velo ignominia tua
 z porto eam. Sed quid eſt q auerſa facie incedebāt operire
 verēda patris: niſi q bonis ſubditis ppoſitoru ſuozum mala
 diſp licent: z tamē ea alijs quātum poſſunt occultat: ſicut di-
 cit Greg⁹. in moral.

s chanaan ſeruus eius. **Dila-**
 tet deus iapheth z habitet in
 tabernaculis ſem: ſitqz cha-
 naan ſeruus eius. **Uixit** au-
 tem noe poſt diluuium tre-
 centis quinquaginta annis:
 et impleti ſunt omnes dies
 eius nongētoꝝum quinquā-
 ginta annoꝝ z mortuus eſt.

Et ſunt gene. Ca. X.
Hariones filioꝝ noe: ſem
 cha et iapheth. **Nati**
 qz ſunt eis filij poſt diluuiū.
 Filij iapheth: gomer et mā-
 gog z mādat: ianan z tubal

De reuerentia plato-
 rū dicit Verri. Non
 ſufficit exterius ob-
 temperare pſelat/ni-
 ſi interius quid ſubli-
 miter ſentiam⁹ de eis.
 Et ſi enim adeo in-
 digna alicuius pſelati
 vita operitur/vt nihil
 oino excuſationis/ni-
 hil diſſimulatiois ad-
 mittat: propter eum
 tamen a quo omnis
 poteſtas eſt/excelſum
 eum reputare debe-
 mus: non pprijs per-
 ſone meritis: ſed ordi-
 nationi diuine et di-
 gnitati officiū deſere-
 tes. Idem. Sileam⁹
 interim de magiſtris

1. Paral. 1. a

Et. f. madal

eccleſiarū pſatis: ſic em faciēdū ē: et ſic placet illis vt euadāt
 humana iudicia/vt tādē incidāt i iudiciū: qd in his qui p-
 ſūt/ſiet/ inuit qd dī Sap. vj. a. Iudiciū duriffimū fiet his q
 pſunt: Exiguo em cōcedit miſericordia: potētes aut potē-
 ter patient tormēta. Itē per h q retro aſpiciētes incedebāt:
 ſignificat q nō debem⁹ de operib⁹ noſtris h querere remu-
 nationē: ſic hypocrite/ ſz in futuro: qbus dīc dñs Dattb.
 vj. a. Amen dico vobis: quia receperūt mercedem ſuam.

Cum didiciſſet que fecerat ei filius ſuus minor
 zc. Hoc eſt/ quia domin⁹ p minores et ſimplices nos verſu-
 tos z callidos arguit in iudicio: qui modo patris verenda no-
 lumus operire per imitationē. Simples z idiotē ſibi cglum
 rapiunt: et nos cum litteris noſtris ad inferna demergimur.
 Vetule pegrinaſ: z nos i ſtratis eburneis laſciūm⁹. Amos
 vj. a. Ue vobis qui opulenti eſtis in ſion: qui dormitis in le-
 ctis eburneis: z laſciuitis i ſtratis veſtris: q comeditis agnū
 de grege/et vitulos de medio armenti: qui canitis ad vocem
 pſalterij: bibentes i pſchalis vinū: optimo vnguēto delibuti:
 z nihil patiebant ſup cōtritione ioſeph: quapropter nūc mi-
 grabunt in capite tranſmigrantiū. Job. x. c. Inſtauras teſtes
 tuos cōtra me. Dattb. xij. d. Uiri niniuite ſurgent cū gene-
 ratioe iſta: z cōdemnabūt eam: quia penitentia egerūt in p-
 dicatione ionę. Mirabile/imo miſerabile eſt: Niniuite ad duo
 verba ionę induerunt ſe ſacco: z tota die verberant aures no-
 ſtras ſacra verba: z tñ non mouemur. Et illud terribile: De-
 retrices z publicani pcedent vos i regno dei: Dattb. xxj. c.

Et ſunt generationes fi- Expo. Ca. X.
liozum noe. **Benedictis** duob⁹ filijs noe et medio
 maledicto/ generationes eozum texunt: ex quibus ſe-
 ptuagintaduę generationes ortę ſunt. xv. de iapheth. xxx.
 de cham. xxvij. de ſem. Ad quas miſit dominus ſeptuagin-
 taduos diſcipulos: Luc. x. a. i **Somer.** Hi ſunt galate/ **Et ma-**
 goz: id eſt ſcythe qui et maſſagetes dicunt vel purantur.
Madaſ: id eſt medi. **Ianan:** id ē ionę: q z greęi:
 a quibus ionium mare: z quinta lingua eozum ionica dicit.

Attica. i. athenienſiū.
 Colica.
 Bozica.
 xoiyoſ. i. cōmunis.
 Ionica.

Lingę greęozū ſunt quinę
 n **Tubal:** id eſt ſberes/ qui et hiſpani: a quibus ceſtiberia:
 licet quidam italicos ſuſpiciuntur.

